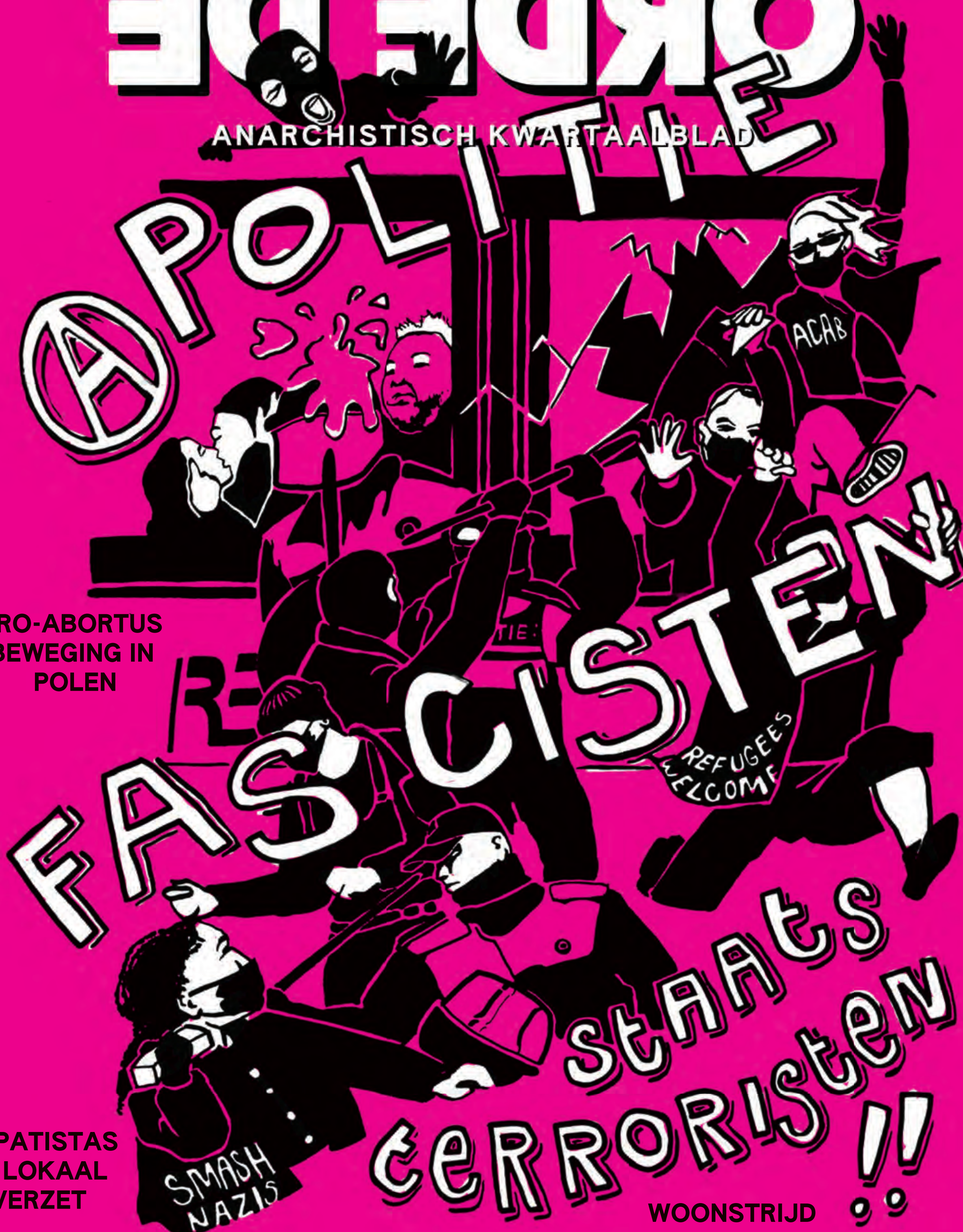
BUITEN DE ORDE

€ 3,50
2021 #4

ANARCHISTISCH KWARTAALBLAD

PRO-ABORTUS BEWEGING IN POLEN

ZAPATISTAS IN LOKAAL VERZET

WOONSTRIJD GAAT DOOR!

Buiten de Orde
Het anarchistische kwartaalblad Buiten de Orde is een uitgave van de Vrije Bond. Standpunten ingenomen in het blad vertegenwoordigen niet noodzakelijkerwijs die van het redactiecollectief. Het blad besteedt aandacht aan een breed scala van onderwerpen en wil daarmee een blad voor de anarchistische beweging zijn. Overname van artikelen met bronvermelding wordt van harte toegejuicht.
Omslagillustratie: Repelsteeltje

Abonnementen
Leden van de Vrije Bond zijn automatisch abonnee van Buiten de Orde; niet-leden kunnen zich abonneren voor € 20,00 per jaar. Voor mensen in de gevangenis is Buiten de Orde gratis. Oude nummers zijn op te vragen bij het secretariaat van de Vrije Bond.

Abonneer je via: www.vrijebond.org/buitendeorde/abonnement en maak o.v.v. 'abonnement Buiten de Orde' € 20,00 (meer is ook welkom) over op:
IBAN: NL80 INGB 0005 4954 73
BIC/Swift: INGB NL2A
t.n.v. Vrije Bond te Amsterdam

Redactie Buiten de Orde
Postbus 16521
1001 RA Amsterdam
redactie@buitendeorde.nl
www.buitendeorde.org

Secretariaat Vrije Bond
Postbus 16521
1001 RA Amsterdam
secretariaat@vrijebond.nl
www.vrijebond.org
tel. 085-877 89 58

Vrije Bond
De uitgangspunten van de Vrije Bond waarin onder meer de visie is omschreven staan elders in deze uitgave en de werking Solidariteitskas met alle mogelijkheden tot het financieel ondersteunen van mensen en initiatieven is terug te vinden op de website van de Vrije Bond. Ook het aanmelden als lid of abonnee kan vrij eenvoudig via www.vrijebond.org.

Losse nummers zijn voor € 3,50 te koop bij:
Fort van Sjakoo
Jodenbreestraat 24, Amsterdam
www.sjakoo.nl

Boekenwinkel Opstand
Beatrijsstraat 12, Den Haag
www.opstand.noblogs.org

Vredesburo Eindhoven
Grote Berg 41, Eindhoven
www.vredesburo.nl

De Lektuurhal
Over de Kelders 10, Leeuwarden

Boekhandel Rosa
Oliemuldersweg 43, Groningen
www.bookshoprosa.org

INHOUD

Nog één keer

Dit laatste nummer van het jaar 2021 is ook het laatste nummer dat door een tijdelijke redactie wordt gemaakt, Het volgende nummer zal worden gevormd door een nieuwe redactiegroep, die voortkomt uit voorstellen van congressen van de Vrije Bond. Als van alle voorgangers zal van deze groep ook een stem uit de anarchistische beweging in Nederland klinken en daarbij de geluiden van de vele bewegingen van onderop, die voortkomen vanuit directe belangenstrijd van mensen en volkeren tegen de staat. Met name zal *Buiten de Orde* proberen directer die stemmen duidelijker weer te geven in de vorm van nieuws en ontvangen ideeën, zowel nationaal als internationaal. In de Vrije Bond vormen meer mensen werk- en structuurgroepen die hun belevenissen en visies zullen vastleggen in kopij. Deelnemers aan acties van onderop, die de basis vormen voor een bredere beweging, zullen verslag uitbrengen of zelf worden gehoord.

Zelf zal ik niet aan de nieuwe redactie deelnemen. Als laatste nog zittende redacteur van de vorige generatie moet ik plaats maken en ruimte geven. In een organisatie van onderop moeten functies rouleren en mogen functionarissen zich niet door hun zitvlees laten profileren. Ik ben nu al vijftien jaar op mijn plek geweest en heb mijn stempel op dit blad gedrukt. Ik heb kameraden zien komen, gaan en zelfs van geslacht zien veranderen, wat in mijn studietijd – toen ik de anarchie ontdekte – ondenkbaar was. Hoe vaak heb ik niet als corrector met 'schoolmeesterstrouw' de taalregels toegepast waarmee ik vanaf 1956 mijn opstellen heb leren schrijven en heb leren vertalen? Het wordt dus tijd voor verandering en voor openheid naar nieuwe verbeelding en voor vertrouwen in de deskundigheid van andere kameraden die eveneens worden gedreven door de wil om elkaar te verstaan en te worden verstaan.

'De democratie is niet de staat maar ontstaat op de straat'. Dat is een oude leuze die al meer dan een eeuw lang wordt geroepen door de Spaanse anarchistische vakbond CNT. Daarmee wordt aangegeven dat de directe actie de basis is van de vrijheid en de solidariteit die aan onze maatschappij ten grondslag moet liggen. De waarheid daarvan wordt ook in dit nummer gepropageerd: Extinction Rebellion in Engeland, die voorgangers kent in de massademonstraties die al tientallen jaren geleden in Londen waren gehouden, en navolging vindt in Nederland in een even brede beweging. Woonopstand, al jaren voorafgegaan door de kraakbeweging, is nu breder geworden omdat niet alleen woonrecht wordt geweigerd aan huiszoekenden, maar ook bewoners het huis uit worden gezet. De anarchistische wereld als vaderland zonder grenzen, waarin iedereen ongeacht afkomst, taal of huidskleur recht op bestaan en samenwerking heeft kent een keerzijde waartegen we ons moeten verzetten: de staatsbureaucratie die mensen recht op bestaan ontzegt, die roept dat vluchtelingenstromen militair moeten worden bestreden.
En de absolute keerzijde: de roep om staatsversterking tegen vreemdelingen, om een premier die de contouren van zijn vaderland onder zijn leiding, normen en waarden oplegt als geneesmiddel tegen pandemie, om afwijkingen van deze normen als een virus te behandelen dat zo nodig met geweld bestreden moet worden. Maar fascisme brengt geen genezing – fascisme is moord. Dit en nog veel meer kunnen jullie hier lezen en hopelijk ook in de toekomst verwachten.

Met de belofte dat ik nog steeds over ideeën, bewegingen of vanuit mijn verbeelding nog bijdragen in teksten, vertalingen en plaatjes zal toesturen neem ik hiermee afscheid van een redactiegroep die me altijd dierbaar is geweest.

JAN BERVOETS

Namens de tijdelijke redactie

De deadline voor de volgende Buiten de Orde is op 1 februari 2022.

Een pro-abortus-beweging in Polen

OP EEN GLORIEUZE MANIER ANARCHISTISCH BEZIG

DOOR ASIA BORDOWA

VERTALING DOOR MATYLDA ANDAŁA

Toenemende onderdrukking van abortus

Ik ben geboren in Warschau, in 1983. Dat was een paar maanden nadat de staat van beleg was beëindigd, de Poolse transformatie nog maar net was begonnen en het kapitalisme zijn entree had gemaakt.

Vroeger werd abortus toegelaten bij moeilijke levensomstandigheden van een zwangere vrouw (abortus op verzoek). In 1993, toen ik 10 was, werd de abortuswetgeving gewijzigd. Protesten van feministische activisten werden genegeerd. De natuur verafschuwt de leegte en daarom verdween door die nieuwe wet de abortus niet. Abortussen werden ondergronds uitgevoerd en werden aanzienlijk duurder.

Een vriendin van mij van het ADT (Abortus Dream Team) zei ooit dat haar hele seksleven door deze wet overschaduwd werd en door de angst voor ongewenste zwangerschap. Mijn leven ook. Zo werd tenslotte het persoonlijke politiek! Gelukkig ontdekte ik als tiener de punkrock die me naar anarchisme en feminisme heeft geleid.

In 2000 hield de politie op basis van een anonieme aangifte een vrouw in een dokterspraktijk aan, waar een abortus uitgevoerd zou worden. Zonder haar over haar rechten te informeren, werd ze voor verplicht gynaecologisch onderzoek meegenomen. Na deze gebeurtenis werd de feministische groep ‘Vrouwen Alliantie van 8 Maart’ opgericht. Die groep is sindsdien verantwoordelijk voor de organisatie van ‘manifa’s’ (feministische manifestaties). Ik kan me het aantal pro-abortusprostesten niet herinneren waaraan ik in de afgelopen 20 jaar heb deelgenomen. Het is saai, frustrerend, om pissig van te worden, maar ook een bron van vreugde en opluchting – omdat we nog niet gek zijn geworden, omdat we er niet aan gewend zijn geraakt, en omdat we nog steeds vechten.

In 2003 kwam het abortusschip Langenort, het schip van de Nederlandse organisatie Women on Waves, naar Polen. Op dat moment had mijn dierbare vriendin een abortus nodig. We probeerden erachter te komen of ze een kans zou hebben om aan boord te komen en medicijnen in te nemen. De aanblik van de rechtse milities op de televisie maakte haar echter bang Ze gaf het op. Ze vond hulp bij haar gynaecoloog. Toen ze de dokterspraktijk na de behandeling verliet, heb ik nog nooit zo’n opluchting en geluk op iemands gezicht gezien. Toch hebben we er later nooit meer over gesproken. Door het stigma hielden we onze mond.

In 2006 werd het webforum Kobiety w Sieci (Vrouwen in het Netwerk) opgericht, waarin mensen elkaar hielpen met farmacologische abortussen. Het uitvoeren van zo’n behandeling is niet door de Poolse wet gereguleerd, het is dus geen illegale abortus. Misoprostol is in Polen verkrijgbaar als arthrotec, een middel tegen reuma. Evenals vroeger Braziliaanse vrouwen, begon men in Polen de zwangerschap op deze manier af te breken. De WHO beschouwt deze methode als veilig en publiceert aanbevelingen en instructies op de websites. Medicijnen als misoprostol en mifepriston kit zijn ook via de webpagina’s van Women on Web te bestellen, sinds 2014 ook via Women Help Women.

Het jaar 2016 bracht nieuwe uitdagingen met zich mee. De rechts georiënteerde regering probeerde haar kiezers te behagen en de embryo-pathologische bepaling uit de abortuswet te verwijderen (de gevallen waarbij abortus is toegestaan wanneer prenatale tests of andere medische redenen wijzen op een grote kans op ernstige en onomkeerbare foetale stoornissen of een ongeneeslijke ziekte die zijn leven bedreigt). Dat leidde tot massademonstraties en uiteindelijk tot een landelijk zwart protest.

Ontstaan van een verzetsnetwerk

Datzelfde jaar werd het Abortus Dream Team opgericht. In 2018 stond de groep op de omslag van een damesblad met T-shirts aan waarop stond: 'Abortus is okay'. De omslag bleek zeer controversieel te zijn. Dit heeft geleid tot een tweedeling in het feministische milieu. Voor mij was het een verademing. Jarenlang voelde ik dat de abortus een medische behandeling was, die genormaliseerd zou moeten worden. Ik zat heel diep in de autostigmatisering, ik was bang dat mijn opvattingen zelfs voor feministen te radicaal waren. Veel anarchisten hadden zeer conservatieve opvattingen over deze kwestie. De leuze ‘Abortus is niet het trekken van een kies’ deed me lachen omdat ik het gevoel dat het exact dezelfde procedure was! Natuurlijk kan het meer emoties oproepen, maar laten we dat over aan de persoon die dit besluit neemt! Pas later zou ik erachter komen dat mensen na een tandheelkundige ingreep veel vaker met complicaties naar de eerste hulp gaan dan na een abortus!

Ik was bang dat mijn opvattingen zelfs voor feministen te radicaal waren

De zwarte protesten, juridische dreigementen, een nieuw perspectief door een discussie over het abortusopwekkende medicijn ADT, naast het optreden van buitenlandse hulpverleners die Polen ondersteunden met de mogelijkheid tot zwangerschapsafbreking: Ciocia Basia (Tante Basia) uit Berlijn, Abortus Netwerk Amsterdam (ANA)... – al deze factoren hebben ons kennis laten maken met een andere abortusrealiteit, waarin meer en meer mensen een collectieve moed voelen en de bereidheid om elkaar te steunen bij abortussen. In 2018 begon ik te werken bij de ANA-groep, waar ik kon netwerken met geweldige abortusactivistes uit Polen en heel Europa.

Ik schrijf dit in 2021. Het is nu oktober. Dat is bijna twee jaar nadat het Britse Abortion Support Network samenwerking en financiële steun bood, waardoor het netwerk Aborcja Bez Granic (Abortus Zonder Grenzen) is ontstaan. ABC brengt zes feministische organisaties bijeen en biedt en praktische hulp bij abortussen in het eerste en tweede trimester van de zwangerschap.

Dat is anderhalf jaar na de uitbraak van de pandemie, waardoor reizen naar buitenlandse klinieken bemoeilijkt werd, maar ondanks dat werden duizenden mensen geholpen.

Dat is bijna een jaar na de grote protesten tegen definitieve aanscherping van de abortuswet in Polen (toen het Constitutionele Hof uitvaardigde dat de bepaling over het embryo-pathologische uitgangspunt niet in overeenstemming was met de Grondwet). Het telefoonnummer van de hotline Abortus Zonder Grenzen werd daarna op muren en spandoeken geschreven en veel mensen hebben ons om hulp gevraagd.

Maar dat is ook twee maanden na het geweldige kamp met zestig abortusactivistes, waarmee we onze kennis en ervaringen deelden, en een maand na de eerste *‘in person’* bijeenkomst van het Abortus Zonder Grenzen-netwerk sinds 1,5 jaar!

Hoopvol, ontroerd en trots zou ik iets willen delen dat misschien niet alle leden van de pro-abortusbeweging aanspreekt. Voor mij is dit de meest anarchistische beweging! Het is een beweging die het onmogelijke heeft bereikt en na veel jaren in-activisme heeft laten zien dat er ander activisme mogelijk is. Waarom denk ik zo? Om de volgende redenen!

Het brede anarchistische perspectief

Het is niet-hiërarchisch: ik heb de indruk dat het niet meer een veronderstelling en een verplichting is, maar een doel en een uitdaging is geworden. We draaien ons niet het rad voor de ogen dat we vrij zijn van hiërarchieën. In plaats daarvan proberen we ze te herkennen, te benoemen, en bespreekbaar te maken. Dat is een moeilijk en langdurig, soms pijnlijk proces, waarin we moeten leren hoe we ons vanuit een vertrouwenspositie aan elkaar terug kunnen koppelen. Desondanks proberen we dat uit.

Het proces en relaties: in veel actiegroepen waarvan ik lid ben geweest, waren taken en acties de belangrijkste, terwijl relaties en emoties als minder belangrijk werden beschouwd, ja, zelfs als een bedreiging voor onze effectiviteit. Ik zie dat het negeren van dit punt een recept is voor problemen. Sociale verandering is iets dat we 'voor de wereld' doen, maar behalve dat ook iets dat we binnen onze gemeenschappen doen. Hoe we onszelf behandelen en hoe we zelf handelen is de praktijk van anarchistische waarden: respect en gelijkheid. Het feit dat onze levens verschillend zijn en dat we verschillende ervaringen hebben, moet het onderwerp zijn voor onze discussies en onze organisatie. Dit is de niet-hiërarchische praktijk, die gebaseerd zou moeten worden op ons wederzijds begrip en respect.

De crisis van de staat: de staat stelt ons al meer dan dertig jaar teleur op het gebied van voortplantingsrechten. Dit is niet alleen het geval van Polen, het gebeurt in veel landen over de hele wereld. Het creëren van alternatieve ondersteuningsnetwerken, ook op het gebied van gezondheid, is een echt antwoord op de hypocrisie en onwetendheid van politici. De beste abortuswet is géén wet! Ja, het ontbreken van een wet die de toegang tot abortus regelt, en het vertrouwen van mensen, die ongewenste zwangerschappen meemaken, dat ze goede, verantwoorde beslissingen nemen, klinkt controversieel. Maar is het niet dat waarover het anarchisme juist spreekt? Laten we aan deze wetsfetisj een einde maken, want die is meestal nutteloos. Op het moment dat er toegang tot een bepaald soort zorg juridisch bepaald wordt, ontstaat er een situatie waarin iets illegaal kan worden. Vooral als in de Poolse wet 'hulpverlening' beschouwd wordt als het overtreden van de wet.

Queer: we hebben tijdens het kamp een queer-check gedaan. Daaruit bleek dat de meeste activistes niet-heteronormatieve mensen zijn. Over het algemeen zijn de meeste zwangerschappen echter heteroseksuele zwangerschappen. Hoe komt het dat de queers zo vaak het emotionele en reproductieve werk doen? Hoe komt het dat vooral de homo's abortussen doen voor de Poolse, conservatieve samenleving? Ik weet het niet. Het is opmerkelijk dat dit de solidariteit en radicale empathie benadrukt, die aan deze beweging ten grondslag ligt.

Intersectionaliteit: abortus is niet alleen een zaak van vrouwen, maar ook van trans- en non-binaire mensen. Abortus is een ervaring van sekswerkers en daarom is hun stem belangrijk in dit debat. Een aantal abortussen in Polen wordt ook gekregen door migrantenvrouwen en mensen die geen Pools spreken. Voor hen kan de toegang tot veilige behandelingen nog moeilijker zijn. Polen lijkt een heel witte samenleving, maar er leven veel mensen van kleur die racisme ervaren. Racisme kan ook van invloed zijn op de kwaliteit van de zorg. Abortus is ook een zaak van gehandicapte mensen, van wie de seksualiteit helemaal niet wordt besproken, en indien wel, dan vanuit paternalistisch perspectief. We willen dat al deze stemmen en dat deze diversiteit aanwezig is in ons discours. We leren hoe we het goed en verstandig kunnen doen, hoe we de microfoon kunnen doorgeven en nieuwe perspectieven daaraan kunnen toevoegen. We maken zeker fouten, want we zijn niet vrij van vooroordelen, maar we willen niet dat de vrees om die te hebben ons van actie weerhoudt.

Het kapitalisme vereist dat we constant productief moeten zijn

Preventie van burn-out: het handelen in een onderdrukkend systeem, vaak op het randje van de wetgeving, het onder vuur liggen van conservatieven, en het geven van emotionele steun kan vermoeiend zijn. Voor sommigen van ons is het activisme een baan, voor anderen een bijbaan. Het kapitalisme vereist dat we constant productief moeten zijn, en dat reproduceren we in onze sociale bewegingen omdat we zo opgefokt zijn. Burn-out bij activisten is pas sinds kort een bekend fenomeen en we leren er langzaamaan mee om te gaan. Ik ben blij dat we dit onderwerp niet meer onder het tapijt vegen. We hebben gezonde, tevreden activisten nodig, die niet hun eigen grenzen overschrijden. Burn-out is evenmin een individueel fenomeen, het betreft zeker gemeenschappen. We willen niet dat mensen uit het activisme vallen, en dat ze door het activisme uitgeput raken. We moeten de activistische cultuur veranderen om daarin de sociale verandering te weerspiegelen waarnaar we streven en zo geen kopie worden van het kapitalisme!

Geld: sinds 2018 is er geld in de abortusbeweging. Dat is vaak een vies onderwerp waar we binnen ons activisme niet over kunnen praten. Armoede en opoffering worden tot een fetisj gemaakt, terwijl de kwaliteit van ons werk achteruitgaat als we niet in onze basisbehoeften kunnen voorzien. Ik ben blij dat we zijn begonnen om over geld te praten en voor ons werk geld aan te nemen. Het is controversieel en dus zoeken we daarbij steeds meer naar nieuwe oplossingen voor de uitdagingen die daarmee gepaard gaan. Hoe kunnen vrijwilligers- en fulltime activisme naast elkaar blijven bestaan? Tegelijkertijd zijn we begonnen geld aan ontspanning en ontwikkeling uit te geven. Om elkaar te kunnen ontmoeten, goed te eten, samen uit te rusten. Ons welzijn is belangrijk.

En – *last but not least* – abortus kost geld. Heel veel geld. Vooral in Nederland. Financiële steun aan particulieren kan ook controversieel zijn. Zeker als we het over sociale verandering hebben. Maar de samenleving bestaat uit individuen. Abortussen redden levens. Daarom is het de moeite waard om ervoor te betalen, gezien het feit dat er op dit moment geen andere, betere oplossingen zijn.

Ik ben het soort activisme beu waarin mensen zich gedragen alsof ze alles al weten

Feest: abortusbijeenkomsten zijn een explosie van energie. We praten, we leren, we maken ruzie, we lachen, we huilen. Maar we vieren het ook. Zowel de successen als ons dagelijks werk. En activisme, dat activisme van actie tot actie is, en dat vermoeiend is en ons opbrandt. Het is belangrijk om in moeilijke tijden samen te kunnen zijn. De afgelopen twee jaar was een reeks van uitdagingen. Daarom was de viering tijdens onze

recente bijeenkomsten zo belangrijk. Om aan deze input, tijd en inzet een waardering te geven.

Ik schreef hier meerdere keren dat we dit leren en proberen. Dat is geen valse bescheidenheid, maar een andere benadering. Ik ben het soort benadering van het activisme beu waarin mensen zich gedragen alsof ze alles al weten en nooit fouten maken. Dat is vreselijk machogedrag! We zijn niet perfect en dat worden we ook niet. Het feit dat we leren, proberen en fouten maken zou ons trots moeten maken, en ons niet tegenhouden of in verlegenheid moeten brengen. Dit is echte sociale verandering. We leren ook in de context van het abortusstigma. We hebben dat allemaal. En we kunnen het allemaal reproduceren. Moed en solidariteit stellen ons in staat om het op te pakken en te veranderen.

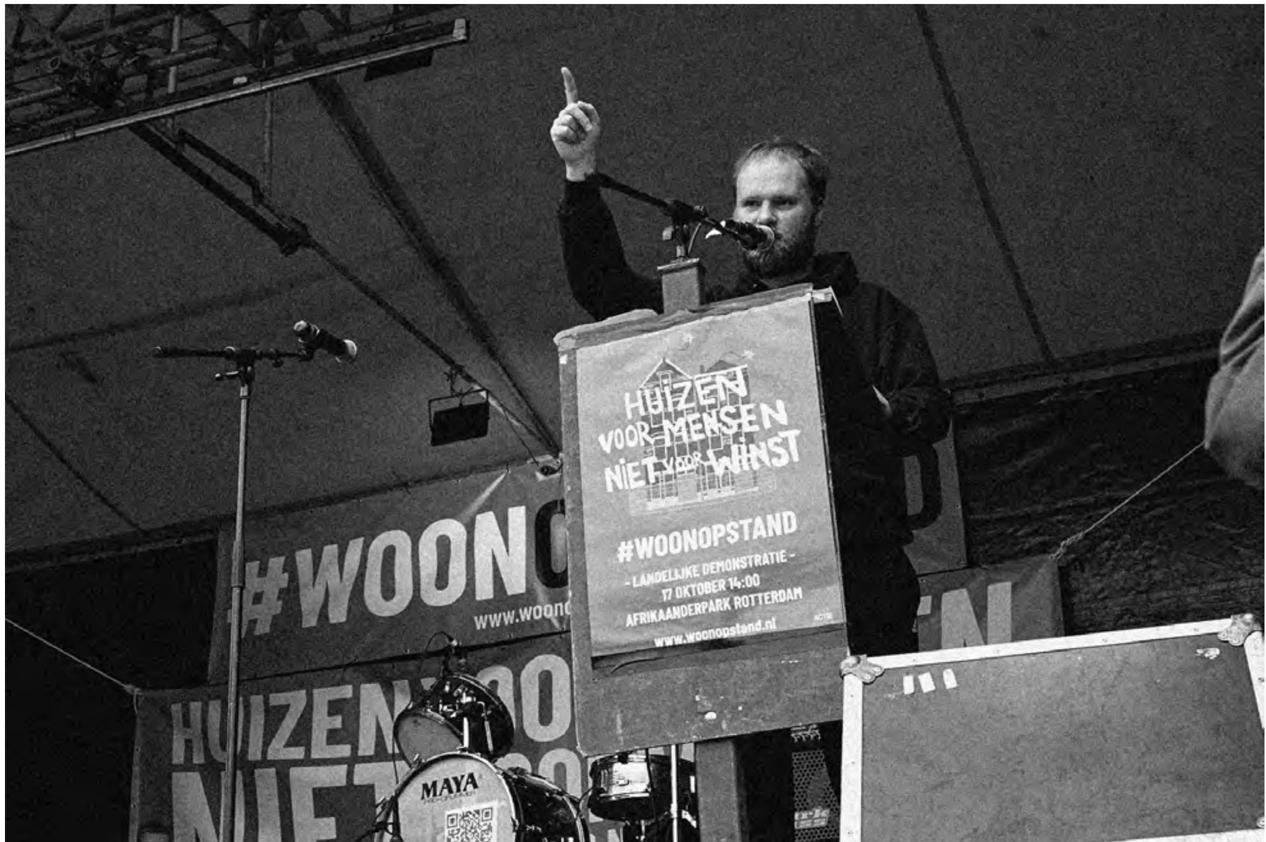
Het is lang geleden dat het in Polen zo slecht was. Maar het gaat ook al heel lang niet zo goed als nu met het pro-abortusactivisme! Er is onderdrukking, er is verzet. Dank aan alle abortusactivistes. Ik leer tijdens onze samenwerking veel van jullie. Bedankt pro-abortusbeweging. Jullie laten zien dat anarchistische revoluties mogelijk zijn!

ILLUSTRATIES DOOR ASIA BORDOWA

ANA – Abortion Network Amsterdam is een groep vrijwilligers die samenkomt om een netwerk van ondersteuning te creëren voor vrouwen en zwangere mensen die geen toegang hebben tot veilige abortus. Dit kan om verschillende redenen het geval zijn: Ze hebben geen toegang tot legale abortus in hun land van herkomst (bijvoorbeeld Polen, Malta, Noord-Ierland). Het land waarin ze wonen, biedt geen abortussen in het tweede trimester aan. Ze hebben geen toegang tot legale abortus vanwege hun status in het land waarin ze wonen. In vergelijking met andere Europese landen waar abortus ook legaal is, is Nederland vooral interessant vanwege de latere termijn tot welke abortus is toegestaan. De meeste landen voeren alleen abortussen uit tijdens het eerste trimester, dat wil zeggen tot 12 weken. Er zijn tal van redenen waarom iemand een tweede trimester abortus nodig zou kunnen hebben. Zwangerschappen worden bijvoorbeeld niet altijd in het eerste trimester ontdekt. In veel landen zijn abortussen in het eerste trimester alleen op papier legaal, in de praktijk zijn ze niet altijd voor iedereen toegankelijk. ANA vraagt nooit naar de reden waarom iemand een abortus nodig heeft. Met het veranderende politieke klimaat is er een toenemende vraag naar ondersteuning van vrouwen en zwangere mensen die naar Nederland komen voor een abortus. ANA werkt nauw samen met andere steungroepen voor abortus zoals Abortion Dream Team in Polen, Kobiety W Sieci in Polen, Women Help Women (wereldwijd), Ciocia Basia in Berlijn en Abortion Support Network in Londen. In december 2019 richtten deze groepen samen Abortion Without Borders op, een initiatief om mensen uit Polen te helpen toegang te krijgen tot abortus. Thuis met pillen, of in de klinieken in het het buitenland. Het betreft voornamelijk Poolse vrouwen die een tweede trimester abortus nodig hebben, maar Abortion Without Borders ontvangt e-mails van mensen over de hele wereld die hulp zoeken bij een onbedoelde zwangerschap. Het werk bestaat praktisch uit het helpen bij het maken van afspraken, het kiezen van de juiste kliniek in Nederland, ervoor zorgen dat mensen alle documenten hebben die ze nodig hebben, helpen met vervoer, het regelen van huisvesting voor mensen die naar Nederland reizen, vertaalhulp, financiële ondersteuning en het begeleiden van mensen naar hun afspraak. Abortus in het tweede trimester in Nederland kost 830 tot 1.060 euro, wat overeenkomt met twee minimumlonen in Polen, en veel mensen kunnen het zich niet veroorloven om deze zeer dringende financiële hindernis te nemen. In het afgelopen jaar heeft ANA meer dan 550 mensen geholpen, en het hele Abortion Without Borders-initiatief heeft meer dan 34.000 mensen geholpen.

Kom in woonopstand!

Speech BPW bij Woonopstand in Rotterdam

DOOR ABEL HEIJKAMP

Op de inmiddels beroemde demonstratie Woonopstand in Rotterdam, op 17 oktober, werd de menigte in het Afrikaanderpark toegesproken door Abel Heijkamp van de Bond Precaire Woonvormen (BPW).

Moderator Carrie: 'We hoorden het net al even, de Bond Precaire Woonvormen helpt mensen die ontruimd worden of geen huis krijgen. Ben je directeur?'

'Nee, hij is lid, hij komt zelf uit Den Bosch en zegt: het is iets wat in het hele land speelt. Dit speelt in het hele land nog. Een groot applaus.'

Goedemiddag, ik ben Abel van de Bond Precaire Woonvormen en mede initiatiefnemer van de Woonopstand. Deze is *fucking* hard nodig! Ik vind het ontroerend om iedereen hier te zien vandaag, van Groningen tot Winterswijk van Uden tot Rotterdam. De wooncrisis is overal, maar ons verzet ook. We zijn niet alleen. Wonen is een mensenrecht, maar door jarenlange marktpolitiek en flexibilisering is het woonbeleid uitgekleed. Huren en werken met tijdelijke contracten is voor veel mensen de norm. Alles wordt *flex*, en dat maakt kwetsbare gemeenschappen nog kwetsbaarder.

Fuck flex! Ondertussen wordt sociale huisvesting door het politieke beleid bewust ingeperkt, gesloopt, verkocht of omgebouwd naar de dure vrije sectorhuur. Steeds meer groepen worden uitgesloten. Er ontstaat een stoelendans van woonruimte waarbij mensen zonder herhuisvesting hun woning worden uitgezet. Accepteren we dat?

(Publiek:) 'NEE!'

Juist. In tien jaar tijd stegen de huren met meer dan 35%.

BOEGEROEP

Juist, en wat gebeurt er dan? De dakloosheid verdubbelde. Een verrassing? Nee, beleid. Het is een schande. Wij zijn hier om te zeggen: halt, wij pikken het niet langer. Huizen voor mensen, niet voor winst!

Wij willen woonzekerheid voor iedereen, ongeacht regio of waar je vandaan komt, hoe oud je bent. En dat is in het geding. Het afgelopen jaar gingen duizenden huisuitzettingen van onzekere woningen gewoon door. Het is een schande. De BPW is tientallen keren in actie gekomen, maar het is dweilen met de kraan open met dit beleid.

> *Niet flex, niet duur, wij willen sociale huur!*

VVD-kamerlid Koerhuis gaat gewoon door met zijn woonvisie. Die laat armere mensen uit de stad vertrekken. Zoals hier in de Tweebosbuurt. We stonden voor de deur bij Vestia en ze deden hun kantoor op slot, rolluiken dicht. Dat maffe gedrag accepteren wij niet langer. En ook niet van de wethouder, die hield zich stil. Terwijl de Verenigde Naties hem op de vingers tikt, gaat het allemaal gewoon door. Wij laten ons niet onzichtbaar maken. Want het is niet normaal. Ollongren verhoogde de huur vorig jaar, midden in een coronacrisis. Terwijl er grote investeringen nodig zijn in mensen en duurzame huizen, wordt onze volkshuisvesting bewust kapotgemaakt. Dit is niet de radicale koerswijziging die we nodig hebben om de wooncrisis op te lossen. 'Niet flex, niet duur, wij willen sociale huur!'

En we moeten bij ons zelf te rade gaan hoe het zover kan komen. Als mensen niet georganiseerd zijn worden ze ieder voor zich afgeserveerd en tegen elkaar uitgespeeld. Laten wij dit nog langer gebeuren?

(Publiek:) 'NEE!'

Juist. De macht moet weg uit de klauwen van beleggers en huisjesmelkers. En zeggenschap en zekerheid direct in de handen van bewoners zelf. Wij moeten de controle pakken. En voor onze generatie is het belangrijk om te ontdekken wat solidariteit is, dat je samen verder komt dan alleen, dat je sterker staat door strijd, dat wij niet machteloos zijn. Samen kunnen we de politiek van huisuitzettingen, huurverhogingen en gentrificatie stoppen en het recht op waardige woningen opeisen.

Door op te staan geef je anderen de kracht om hetzelfde te doen. Wij kunnen dingen veranderen voor onze huizen, buurten en steden en ook landelijk zoals vandaag. Want de Woonopstand komt voort uit de International Housing Action Day. Als we op alle vlakken solidair zijn en elkaar steunen, kunnen we weer grip krijgen op onze steden en levens.

We hebben negen concrete eisen; een brede coalitie van meer dan 160 organisaties ondersteunt de eisen al en dat aantal groeit. Ik ben hoopvol dat als we samen schouder aan schouder achter deze eisen staan, dat dit werkelijkheid kan worden. En laat één ding duidelijk zijn: wij gaan net zo lang door met deze acties totdat iedereen een waardig dak boven het hoofd heeft en het falende woonbeleid radicaal is veranderd.

Fantastisch dat jullie hier vandaag zijn. Kom in Woonopstand, sluit je aan. Want ook na vandaag wacht de schone taak om te strijden voor een waardige woontoekomst. Dank jullie wel voor je solidariteit!

Hoe laat is het? ...

Een ooggetuigenverslag

Het was een goeie manifestatie op het Afrikaanderplein. De toespraken waren tof, de sfeer was strijdbaar maar gezellig, ik schreef rustig een leus op karton ('huisbazen moeten maar eens een echte baan gaan zoeken').

DOOR JOCHEM

Een raar contrast was de sterke politieaanwezigheid. Gele jassen her en der, streng kijkend. Stillen liepen duidelijk rond te intimideren. Een vriendin van me die ze niet gelijk doorhad vroeg zich af wat het zootje hooligans hier kwam zoeken. Ook begreep ik van bekenden dat er al mensen onderweg naar het plein uitgepikt waren voor fouillering en ID-controle. Eruit gepikt omdat ze in het zwart waren, of de verkeerde vlag bij zich hadden

Toen de demo ging lopen vormde zich een anarcho-blok. Zoals er ook een SP-blok was, en de FNV samen liep, liep ook de radicalere antikapitalistische tak in een groep. We scandeerden leuzen en hadden spandoeken. Er wapperden rood-zwarte vlaggen.

En ook tijdens de tocht was ook die politieaanwezigheid weer heftig. Langs de route was veel politie aanwezig, duidelijk voorbereid op een rel. En waar stillen normaal wat afstand houden, liepen ze dit keer tussen de demo in. Hier en daar snauwend en duwend als iemand te dicht bij ze in de buurt kwam of niet genoeg doorliep voor ze. De sfeer was dreigend, terwijl er geen enkele aanleiding voor was.

De reactie daarop in de demo was dan ook duidelijk. Mensen reageerden gestrest en voelden zich duidelijk opgejaagd en bedreigd. Toen net voor de Erasmusbrug iemand – zonder met een voor ons duidelijke reden – gearresteerd werd sloeg bij een aantal mensen de schrik goed toe. Op de Erasmusbrug werd de politie agressiever. Schreeuwend, duwend en porrend met knuppels werd de demonstratie in de rijbaanbak gedwongen, tussen een halve meter hoge stalen randen aan beide zijden, waar bovenop een haag agenten in volledig ME-pak stond, de helmen aan de riem. Plotseling stond voor en achter onze groep een linie ME en stond de demo stil. We werden duidelijk ingesloten.

Vanuit verder achterin de demo zag ik mensen die door stillen naar ons toe geduwd en getrokken werden, ze werden door de ME-linie in onze groep gegooid. Gewoon, omdat ze eruitzagen als anarchisten. Uiteindelijk stonden er denk ik zo'n honderdvijftig à tweehonderd mensen in de gele kring.

De groep was natuurlijk verward. Er was niks aan de hand, waarom gebeurde dit? Bang ook, want er stond een haag potige lui met knuppels om ons heen, en er was geen redelijk gesprek mogelijk. Maar ook boos, want het was duidelijk wat hier gebeurde: we werden eruit gepikt om wie we zijn en om welke mening we uiten.

Toch lieten we ons niet zomaar provoceren. Rustig bleven we staan, we hielden elkaar vast. We riepen naar de andere demonstranten: 'Hoe laat is het?'. Het antwoord was gelukkig 'SOLI-DARI-TIJD'. De demo bleef staan. 'Samen uit, samen thuis' was het devies.

Na een *standoff* van een halfuur ofzo kwam vanuit voorin de demo een voor ons heroïsch beeld aanrijden: het Huisje. Gestaag reed die op de ME-linie af, en sloeg er een bres in. Onze groep poogde een uitbraak, die maar deels lukte. De politie reageerde hard en fel, en mepte erop los. Verschillende mensen kwamen terug in de groep met een bloedend gezicht.

Met enkele tientallen stonden we weer ingesloten. De rest van de demo bleef echter nog steeds staan, en was inmiddels duidelijk boos. Ze maakten zeer duidelijk dat er niet gelopen ging worden zonder ons. Ook toen de ME ons met geweld naar de andere rijbaan dwong, blijkbaar met de gedachte dat de andere demonstranten ons dan

POLITIE

gewoon zouden passeren, liep de demonstratie niet door. Blijkbaar had de politie hier niet op gerekend. Voor mijn gevoel hebben we zeker twee uur op die brug stilgestaan, met de intimiderende politie om ons heen.

Toen kwam de tram

Toen kwam de tram. Achteraf blijkt dat ze de passagiers daar agressief uitgejaagd hadden, inclusief de man die amper kon lopen zonder hulp, waar ze de rollator van afgepakt hadden.

De tram werd voor ons neergezet. We werden toegeschreeuwd dat we erin moesten, en met knuppels porrend erin geduwd. We werden dreigend gecommandeerd door naar achter te lopen. Toen we er eenmaal in zaten kwam er bij de achterdeur weer ME'ers binnen. Die schreeuwden weer dat we naar voren moesten. Er was geen moment van redelijkheid, alles wat we zagen was een agressief masker dat dreigde met geweld als we de onredelijke orders niet direct opvolgden.

Door het glas zagen we hoe de demonstratie met geweld naar voren werd geslagen. Mensen gingen zitten me de handen in de lucht, maar werden door kuddes stillen, inmiddels met steekvrij vest, helm en lange lat, door de paardenpoep gesleept. Er waren honden, en charges met paarden. Achteraf heb ik van kameraden gehoord hoe niet-witte demonstranten er door de politie extra uitgepikt werden, achterna gezeten door stillen en politie te paard.

De tram reed weg, de brug zuidwaarts af, linksaf en daar werd hij weer stilgezet. We zagen de waterwerper voorbijrijden. Hier werd ons duidelijk gemaakt dat we gefouilleerd zouden worden, ID-controle en foto's, en dan konden we gaan. Eén voor één werden aan de voorkant mensen eruit gehaald. Ik zat achterin, en de ME'er achter me schreeuwde dat ik door moest lopen. Dat kon niet, want de tram voor me was vol. Hij bleef schreeuwen en dreigen, er was geen moment van rust of redelijkheid.

Vanuit de tram zagen we vlaggen afgepakt worden, en een paar mensen werden gearresteerd. Waarom was ons een raadsel. Het was mijn beurt, ik werd gefouilleerd, gefotografeerd en ik kon gaan.

Al die tijd is er niemand die me verteld heeft wat er nou aan de hand was. Waarom dit gebeurde? Waar ik van verdacht werd? Wat ik misdaan had? Het was mij toen al wel duidelijk, en dit blijkt ook uit beelden achteraf, dat de politie hier bepaalde wie er wel en geen recht om te demonstreren had. En dat mensen die hun linkse idealen in het anarchisme terugvinden dat recht niet hadden die dag.

Daarbij heeft de politie duidelijk het protest bewust geprovoceerd om escalatie uit te lokken, zodat het negatief in het nieuws zou komen en om een wig te drijven tussen 'die enge antifa-krakers' en 'normale demonstranten'. Ik ben trots dat we dat niet hebben laten gebeuren. Geen moment is de escalatie vanuit demonstranten gekomen, en heel de demo, van FNV'er tot zolderkamercommunist bleef staan tot ze weg geknuppeld werden.

Samen uit, samen thuis.

Met mij gaat het inmiddels wel weer. Ik heb er een paar nachten slecht van geslapen, maar ben blij zelf geen serieuze klappen gehad te hebben. Ik hoop dat het met mijn tramkameraden goed gaat. Een aantal daarvan was wel gewond, en ik zag een aantal mensen die in een lichte shock op de stoeprand zaten toen ze vrij kwamen.

Zondag was een rotdag. De politie heeft voor mij een mooie, positieve demonstratie gevoeglijk kapot weten te maken. En als ze daarbij één ding hebben weten te bewerkstelligen: ze hebben voor mij bevestigd, en een hoop nieuwe mensen overtuigd, van het feit dat de politie niet te vertrouwen is als je kritiek hebt op de kapitalistische, onderdrukkende status quo.

'SOLI-DARI-TIJD'

REPRESSIE TEGEN WOONOPSTAND-DEMONSTRANTEN

De grote landelijke demonstratie tegen de wooncrisis op 17 oktober in Rotterdam trok zo'n tienduizend mensen. De demonstratie was keurig aangemeld, er was toestemming voor gegeven en er was uitgebreid overleg geweest – op hun verzoek – met de autoriteiten die allerlei eisen hadden, waar de organisatoren van de demonstratie aan voldeden. Desondanks koos de politie voor een intimiderende massale aanwezigheid, controles bij het verzamelpunt en later ontoelaatbare repressie tijdens de demonstratie zelf.

Zonder enige aanleiding – behalve dat een deel van de demonstranten door de politie niet gewenst werd – werd de demonstratie halverwege gestopt, midden op de Erasmusbrug. Ze wilden een groep van een paar honderd demonstranten omsingeld houden en afvoeren. De organisatie van de demonstratie en de meeste demonstranten besloten de omsingelden niet in de steek te laten en bleven urenlang aandringen op hun vrijlating. Daarop besloot politie met allerlei middelen op de demonstranten in te slaan.

Over het gebeuren is inderhaast een zwartboek* gemaakt. Er is op 4 november een tien uur durend raadsdebat geweest, bij de commissie Veiligheid en Bestuur, waar vijftien slachtoffers van de repressie inspraken maar waar verder niets uit kwam. De organisatoren van de demonstratie, een verbond van tientallen organisaties, stelt daarom:

'Wij eisen een onafhankelijk extern onderzoek naar het excessieve politieoptreden op 17 oktober. Pas daarna is er een basis voor gesprekken en herstel van vertrouwen dat het demonstratierecht bij het Rotterdamse stadsbestuur en politie in goede handen is.'

* woonopstand.nl/zwartboek/

Wij hebben de lucifers in handen

Over de heropleving van de woonstrijd in Nederland

Een vertaling en lichte bewerking voor de Nederlandse context, van het artikel 'We Have The Matches: On The Resurgence Of Housing Struggle In The Netherlands' dat 25 oktober op itsgoingdown.org verscheen.

DOOR IGD WORLDWIDE

VERTALING DOOR
FORUM VOOR ANARCHISME

Wat heeft de overheid opgeleverd?

Na jaren van neoliberaal huisvestingsbeleid is woonruimte in Nederland voor de meesten volledig onbereikbaar geworden, behalve voor de rijken. Dit beleid is niet alleen door rechtse neoliberalen doorgevoerd, maar net zo goed door groene liberalen en sociaaldemocraten. De woonstrijd in Nederland bevond zich sinds het kraakverbod van 2010 eigenlijk in een soort slaaptoestand. De afgelopen maanden heeft zich echter een nieuwe sociale beweging gevormd, die zijn oorsprong vindt in een mix van *grassroots* huurrechtenorganisaties, socialisten, anarchisten en krakers.

Nederland had ooit een redelijk bestand aan 'sociale woningen' met een relatief lage huur. Dit kan deels worden toegeschreven aan de kraakbewegingen, die van eind jaren zestig tot in de jaren tachtig druk op de overheid hebben uitgeoefend om betaalbare woonruimte te realiseren. Het sociale huisvestingssysteem werd hoofdzakelijk gerealiseerd door het oprichten van woningcorporaties – door de overheid gefinancierde instanties zonder winstmotief, met als doel het bieden van betaalbare huurwoningen. Dat systeem werd echter de afgelopen decennia langzaam maar zeker afgebroken. In de jaren negentig werden deze corporaties omgetoverd tot door winst gedreven organisaties, wat ertoe leidde dat ze hun bestand sociale huurwoningen massaal op de commerciële markt verkochten. Zo werden ze omgetoverd tot eigendomswoningen.

Wat maar weer eens bewijst dat zij de meest cynische wezens op aarde zijn

Wederom een maatregel uit de koker van de VVD

Aan het begin van de economische crisis in 2009 bedroeg de wachttijd voor een sociale huurwoning in de meeste steden meer dan vijftien jaar. Dit terwijl de vraag naar zulke woonruimte juist bleef groeien, door de stijgende precariteit onder werkende mensen. In feite kwam het er daarom op neer dat iedereen die een woning zocht voor huisvesting volledig afhankelijk werd van de zogenaamde ‘vrije sector’. De afgelopen elf jaar wordt Nederland geregeerd door de neoliberalen van de VVD, in verschillende coalities vergezeld door de rechts-conservatieve christendemocraten (CDA) en de centristische sociaaldemocraten (PvdA). Deze regeringen hebben het tekort aan betaalbare huisvesting het laatste zetje gegeven. Tijdens de economische crisis werd er een belasting op sociale huisvesting geïntroduceerd om de financiële tekorten van de banken af te kopen en tegelijkertijd werden – om buitenlandse investeerders aan te trekken – huurrechten grotendeels afgebroken.

Zo is bijvoorbeeld sinds 2016 in Nederland praktisch elk huurcontract tijdelijk. De meeste contracten zijn jaarcontracten, die vervolgens – als de eigenaar dit wil – oneindig kunnen worden verlengd. Dit werd door de VVD geïntroduceerd als een zogenaamd middel om de woningnood tegen te gaan, wat maar weer eens bewijst dat zij de meest cynische wezens op aarde zijn. Iedereen die protest aantekent tegen huurvoorwaarden van de eigenaar of over problemen met hun huurwoning wordt er aan het einde van diens jaarcontract uitgetrapt. In feite is men er dus toe veroordeeld alles te slikken wat de huisbaas voorschotelt.

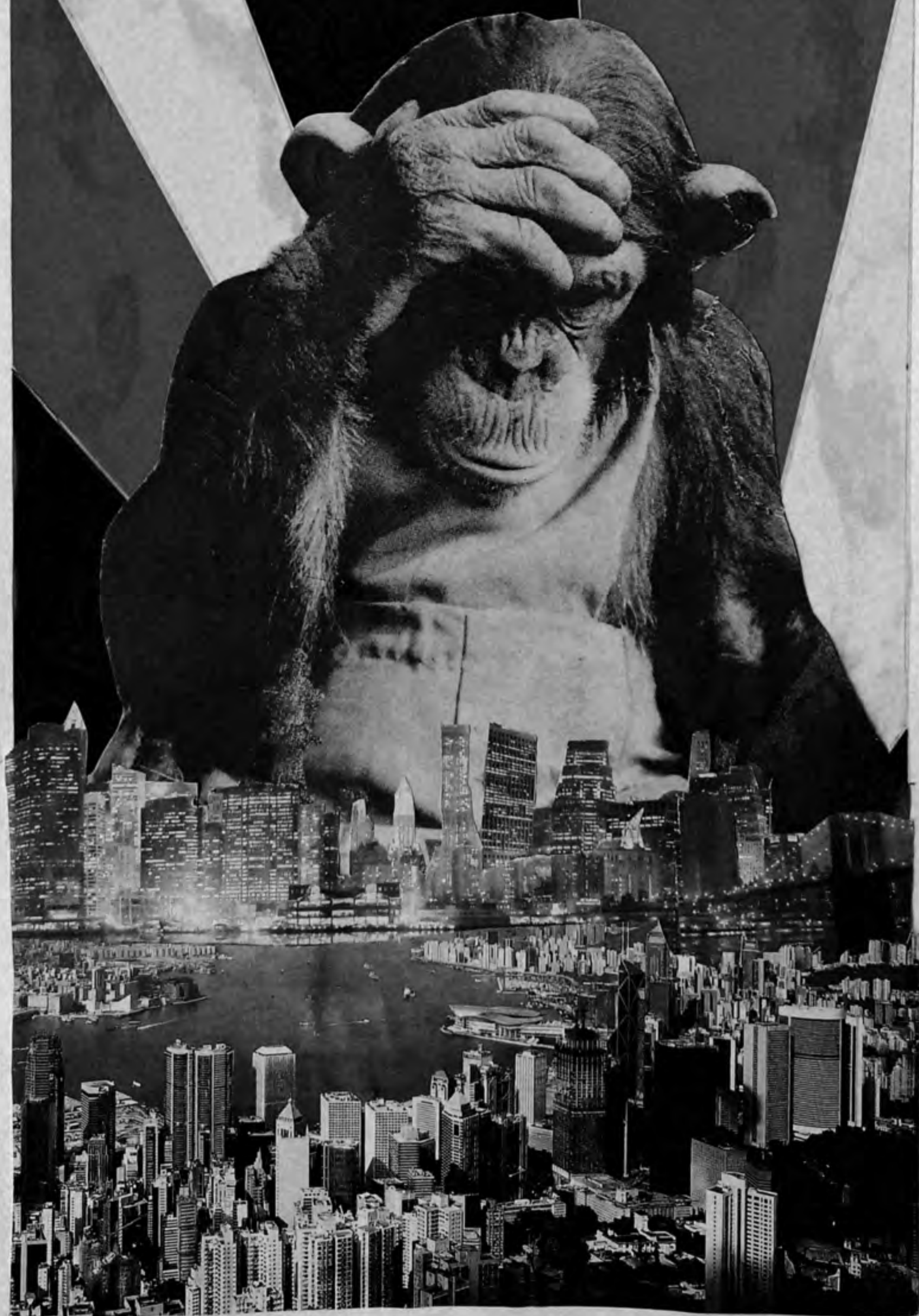
Over naar het heden: de extreme economische liberalisatie van de woningmarkt, gecombineerd met de praktische afschaffing van huurdersrechten, heeft – voorspelbaar genoeg – ertoe geleid dat de huurprijzen landelijk zijn geëxplodeerd. De maandelijkse huur is in veel steden inmiddels bijna gelijk aan een minimum maandloon. Daarmee is het veilig te stellen dat huisvesting voor iedereen behalve de rijken een groot probleem geworden is. Inmiddels is het niet ongewoon meer dat studenten hun studie afbreken omdat ze in de buurt van hun universiteit geen woonruimte kunnen vinden. Het aantal dak- en thuislozen is in Nederland de afgelopen tien jaar verdubbeld.

Steeds meer jongvolwassenen zijn gedwongen bij hun ouders te blijven wonen. Omdat de overheid nu de financiële ondersteuning voor mensen die met meerdere volwassenen in één huishouden wonen beperkt, treft het huisvestingsbeleid in Nederland in het bijzonder mensen die van weinig moeten rondkomen, zoals diegenen met een uitkering. Zij lopen het risico gekort te worden op hun uitkering en op eventuele andere toeslagen. Het was wederom een maatregel uit de koker van de VVD, in een poging mensen tot werken te dwingen. Al deze ontwikkelingen vinden plaats tegen de achtergrond van het gigantische schandaal van de toeslagenaffaire, waarbij de belastingdienst ten onrechte duizenden mensen dwong hun kinderbijslag terug te betalen. Dit waren vaak bedragen die in de tienduizenden euro’s liepen, hoofdzakelijk terug te betalen door families met lagere inkomens. Inmiddels is bewezen dat dit een structureel, en bovendien bewust, beleid was.

Deze aanvallen op de armen, waarbij mensen met een migratieachtergrond in het bijzonder het doelwit waren, leidden in ieder geval tot één zelfmoord, verschillende mensen verloren hun woning, en meer dan duizend kinderen werden gedwongen ondergebracht in pleeggezinnen omdat de staat beweerde dat de ouders ‘financieel incapabel’ zouden zijn en dus niet voor hun kinderen konden zorgen. De ontdekking dat dit beleid bewust was, en in opdracht van de top van de belastingdienst en de ministeries, zorgde voor een groot schandaal waardoor de regering moest aftreden.

Je zou denken dat degenen die verantwoordelijk zijn voor het eerder genoemde schandaal – zoals bijvoorbeeld premier Mark Rutte – zich onmogelijk nog een keer verkiesbaar zouden kunnen stellen; laat staan dat mensen deze partijen nog een keer aan een verkiezingsoverwinning zouden helpen. Maar een jaar nadat de regering officieel terugtrad vanwege dit schandaal wachten we nu totdat deze zelfde mensen een nieuwe regering vormen.

Het extreme cynisme en het gebrek aan besef van aansprakelijkheid bieden weinig hoop dat de overheid ook maar enige serieuze poging zal doen om te interveniëren in de huidig huisvestingscrisis. De Nederlandse overheid poogt nog altijd zijn imago van een tolerante welvaartsstaat hoog te houden en de regerende partijen strijken hiervoor graag de eer op. Maar de extreme neoliberale verschuiving die de afgelopen twee decennia heeft plaatsgevonden en tot overrijping is gekomen laat zien dat dit sprookje ten einde is. Na al de

Gentrified!

schandalen en het feit dat nu een hele generatie achterblijft, begint dat imago nu echt barsten te vertonen.

De protesten

Ondanks een lange geschiedenis van woonstrijd in de jaren zestig tot tachtig heeft Nederland sindsdien nauwelijks wijdverspreide sociale onrust gekend. In de afgelopen maand hebben echter twee grote woonprotesten plaatsgevonden. Eerst op 12 september in Amsterdam, met ongeveer 15.000 deelnemers en vervolgens op 17 oktober in Rotterdam, waar bijna 10.000 mensen aan deelnamen. Het is opmerkelijk dat deze protesten, die voortkwamen uit een brede coalitie van linkse en *grassroots* groepen, zich duidelijk als voorstander van kraken uitspraken.

Hoewel de anarchisten niet expliciet betrokken waren bij de organisatie van de demonstraties, waren we wel duidelijk aanwezig. We kunnen zelfs gezien worden als de brug tussen de bredere woonbeweging en het kraken. Degenen die de afgelopen jaren kraken als middel hebben gebruikt om aan huisvesting te komen, zijn bijna uitsluitend mensen uit de anarchistische en links-radicale beweging geweest. Het is met enige zekerheid te zeggen dat de afgelopen jaren de kraakbeweging in Nederland bijna synoniem is met de anarchistische, en links-radicale bewegingen.

Het is duidelijk dat de staat zich veel zorgen maakt over deze aanwezigheid van anarchisten bij de protesten en de mogelijkheid dat zowel onze daden als ideeën zich onder een breder publiek zullen verspreiden. In Amsterdam werden de anarchisten al doelwit voordat het protest zelfs maar begonnen was, met meerdere arrestaties tot gevolg. Dit was slechts een klein voorproefje van wat nog komen zou. Terwijl de mars zijn eindpunt naderde, splitste een kleine groep zich af van de hoofddemonstratie. Zij hadden tot doel een huis te kraken. Zij werden echter direct geconfronteerd met een enorme hoeveelheid politieagenten en het meest meedogenloze politiegeweld dat we in lange tijd hebben gezien. Meer dan zestig mensen werden gearresteerd, enkelen ernstig in elkaar geslagen. Het is belangrijk om op te merken dat dit alles plaatsvond onder het gezag van GroenLinks burgemeester Femke Halsema. De dag na de demonstratie gaf de politie van Amsterdam zelfs een halfbakken video vrij, waarin ze hun gedrag probeerden te rechtvaardigen. Daarin stelden ze dat 'deze extreme elementen' (anarchisten en kraakactivisten) niets te maken hadden met de demonstatie, andere demonstranten of de woonstrijd, en er alleen op uit waren om de wet te breken. Dit was er duidelijk op gericht om het nieuwe verbond tussen krakers, anarchisten en de bredere linkse beweging uit elkaar te drijven. Aangezien de uitspraken van de politie compleet haaks stonden op de Nederlandse sociale geschiedenis waren ze ronduit lachwekkend, zelfs voor mensen die kraken niet steunen.

Slechts een klein voorproefje van wat nog komen zou

Op 16 oktober vond er een jaarlijks protest in Amsterdam plaats om steun te betuigen voor autonome culturele ruimtes. Tijdens dit protest werd er een enorm huis in het hartje van Amsterdam gekraakt wat omgedoopt werd tot 'Hotel Mokum'. Mokum is de naam van Amsterdam in het Jiddisch, de taal die aan de wortels ligt van veel Amsterdams arbeidersdialect. 'Hotel Mokum', dat tijdens het schrijven van dit artikel nog steeds bezet is, is de eerste succesvolle grootschalige bezetting die voortkomt uit deze protesten.

De daaropvolgende dag vond er een woondemonstratie in Rotterdam plaats. Alweer was de aanwezigheid van de politie al vanaf het begin gigantisch. Een enorm aantal 'stillen', agenten in burger die functioneren als aanhoudingseenheden voor de Mobiele Eenheid en die berucht zijn vanwege hun gewelddadigheid, waren in en rond de demonstratie aanwezig en probeerden zich actief te mengen onder het anarchistische blok. Ze waren nadrukkelijker aanwezig dan gebruikelijk, namen actief deel in het zingen van leuzen, droegen protestborden, plakten stickers op hun jas, enzovoort. Ondanks de provocerende aanwezigheid van de politie begon het protest zoals gepland. Toen het protest de Erasmusbrug bereikte die het zuiden van de stad (waar de demonstratie begon) verbindt met het centrum van Rotterdam, begonnen meerdere rijen van de Mobiele Eenheid het anarchistische blok in te sluiten. De politie vormde hiervoor een zogenaamde *kettle*, en probeerde zo het anarchistische blok te scheiden van de rest van de demonstratie. De rest van de protestmars weigerde echter verder te lopen en het anarchistische blok probeerde, gedeeltelijk succesvol, uit de *kettle* te breken. Hierop volgde een patstelling van een uur waarbij de demonstranten (nog steeds een paar duizend sterk) weigerden de brug te verlaten. Gedurende deze periode vonden er enkele schermutselingen plaats en opnieuw werden verschillende mensen ernstig door de politie mishandeld.

Deze escalatie was duidelijk een eenzijdige aanval van de politie, met als doel 'de anarchisten' te scheiden van de bredere woonbeweging. Dat was duidelijk een van tevoren bepaalde tactiek. Het resultaat was een enorm ontmaskeringsmoment. Duizenden mensen, die hier anders misschien niet voor openstonden, hebben nu gezien hoe de politie zich zonder aarzeling als voetsoldaten van de neoliberale politici heeft ingezet.

Voor de komende twee maanden staan er bijna wekelijks protesten gepland in verschillende kleine en grote steden. Het is de vraag of de beweging het momentum kan behouden, zeker na de felle repressie. De heropleving van anti-repressiegroepen, die als reactie op de gebeurtenissen zijn gevormd, is een eerste stap in de goede richting om een beweging op te bouwen die in staat is zich tegen staatsrepressie te wapenen in plaats van daaraan ten onder te gaan.

De anarchistische aanwezigheid bij deze protesten moet natuurlijk voortgezet worden en die zal in de nabije toekomst hopelijk zelfs toenemen. Tegelijkertijd is er een groot risico (waarschijnlijk ook de bedoeling van de repressie) om in plaats van de eis voor ons woonrecht de anarchisten het middelpunt van deze protesten te maken. We moeten kritisch kijken naar hoe we hier zijn aanbeland, wat er op het spel staat, en oppassen dat we niet worden gebruikt als instrument om deze jonge sociale beweging in de kiem te smoren. Deze protesten moeten niet over ons gaan. Dat is immers precies wat de staat wil. Deze protesten gaan over de honderdduizenden mensen die ieder moment het dak boven hun hoofd kunnen verliezen bij nog één financiële tegenvaller. Het gaat over de mensen waarvan het leven kapot is gemaakt door de oorlog die de staat tegen de armen voert. Deze mensen zitten niet te wachten op ideologieën. Zij hebben behoefte aan waardigheid. Omdat de staat ze dat niet zal bieden, kunnen wij hen het gereedschap in de hand geven waarmee ze dat zelf kunnen verwerven en zich directe materiële verlichting kunnen bieden. Belangrijk is daarbij dat we ons daarvan ook bewust zijn dat wijzelf ook door de huisvestingsproblematiek getroffen worden en dat we niet slechts een morele strijd voeren voor 'anderen'. Deze crisis treft ons allen, en doordat we een bepaalde continuïteit hebben, kunnen we onze ervaring nu delen. Precies dat is wat de politie niet wil hebben, dat wij zij aan zij staan in deze zoektocht naar een waardig leven.

Anarchisten hebben de staat nooit vertrouwd als het ging om het voorzien in basisbehoeften. We zijn ook niet onbekend met het organiseren van anti-repressiestructuren, noch onervaren in militante politieke strijd. Juist anarchisten kunnen helpen deze beweging volwassen te laten worden, onder andere door middel van klassieke anarchistische middelen als directe actie, wederzijdse hulp en onteigening – wat samenkomt in de praktijk van het kraken. Daarmee kunnen we de toon zetten voor een nieuw tijdperk van sociale strijd. Deze sociale strijd zal plaatsvinden – met of zonder ons – en gaat om meer dan alleen huisvesting. We hebben te maken met het neoliberalisme dat ons allemaal probeert uit te zuigen en te verpletteren.

De ontluikende beweging heeft de potentie om onze strijd te verbinden met de strijd van anderen die – net als wij – de rijken, en hun politie en politici, haten. We zitten op een bom en wij, anarchisten, hebben de lucifers in handen.

Deze escalatie was duidelijk een eenzijdige aanval van de politie

Het echt aardige planeetje A

DOOR MYRKA

Ik droomde vannacht van een aardig planeetje.

Hoe heette het, Aarde?

In de droom had het geen naam. Laten we het de planeet A noemen.

Met een rondje eromheen en een plusje eronder natuurlijk. Helaas, het was maar een droom. Laten we het gewoon over de planeet Aarde hebben.

Het was een planeet waar geen wetten nodig waren.

Die zijn hier ook niet nodig. Juist doordat er wetten zijn, gedicteerd door een autoritaire staat en in het belang van de rijken gaat er hier van alles mis. Van alles? Zeg maar rustig alles. We gaan eraan ten onder, dat kun je gerust stellen.

Niet bepaald geruststellend! Op dat andere planeetje deed iedereen uit zichzelf het goede, zowel voor diegene zelf als voor alle anderen. Daarom waren er geen wetten nodig.

Die zijn helemaal nergens nodig, zoals ik al zei. Je droomde dus gewoon van de planeet Aarde, alleen dan zonder kapitalisme.

Een regering was er ook niet, alleen een groepje wezens dat wat dingen regelde en coördineerde, dat misverstanden, zo die er waren, uit de weg hielp. Iedereen leerde graag, iedereen was wijs of was bezig steeds wijzer te worden.

Ik denk dat dat aangeboren menselijke eigenschappen zijn: nieuwsgierigheid, willen leren, elkaar helpen enzovoort. Daarvoor hoef je niet naar een andere planeet, ook niet in je dromen.

Ik vroeg me in die droom af of ze het erover eens waren wat wijsheid is. Waren ze het erover eens wat het beste was voor iedereen inclusief henzelf? Ik denk dat zo'n consensus mogelijk is, hoewel het voor ons mensen hier en nu een onhaalbare toestand lijkt.

Natuurlijk is dat mogelijk. En zo onhaalbaar is dat niet. Consensus is meestal makkelijker te bereiken dan je denkt. Het vergt alleen wat meer moed, en een paar onsjes extra geduld.

Ieder heeft een eigen waarheid, wordt vaak gezegd, omdat je de wereld alleen kunt bekijken vanuit je eigen hoofd. Je kunt proberen je gezichtsveld te verruimen, maar het blijft de blik van jouw ogen, de tast van jouw handen, de trilling in jouw oren, de geur die je opsnuift met jouw neus. Ziet, voelt, hoort, ruikt en proeft een ander exact hetzelfde? Vast niet. Maar genoeg hetzelfde om elkaar te begrijpen of te accepteren? Dat lijkt me wel.

Zie je wel. Je kunt gerust weer terug naar de aarde.

Dat gebeurde ook in die droom, maar daar kwam ik terecht in een wereld vol wetten, verboden en geboden. Straffen, boetes, rechtbanken, gevangenissen…

Oké, logisch. Maar dat is niet jouw, niet onze wereld. Wij weten dat het anders kan, dat het veel beter kan. Dat straffen vaak, nee, in feite altijd onrechtvaardig zijn, omdat het hele idee van 'straffen' niet klopt. Dat straffen niet helpt bovendien – integendeel.

Toch koop ik een kaartje voor de bus, ook al ben ik tegen geld, want ik wil het leefbaar houden. Ik schaf een paspoort aan, want ik streef dan wel naar een wereld zonder grenzen en zonder persoonsbewijzen, maar ik wil zelf wel graag vrij kunnen rondtrekken.

Natuurlijk. We wonen nu eenmaal niet op de planeet A-rondje-plusje. Er zijn wel mensen die het lukt om zonder paspoort en zonder geld te leven, het is niet onmogelijk, maar de energie die dat kost gebruik ik liever voor andere dingen. Om protest te organiseren bijvoorbeeld.

Je hebt het persoonsbewijs nu zelfs nodig om uit te kunnen gaan. Wat vinden wij daarvan als anarchisten?

Strikt gezien is dat natuurlijk niet oké, maar zo'n levensbedreigend virus… en al die wappies…

Als iedereen zich verantwoord zou gedragen dan zou het niet nodig zijn, toch? Bij anarchisten kun je daar vanuit gaan natuurlijk.

Denk je? Oh, op de planeet A zeker! Maar hier? Sommige mensen zijn echt onverantwoord, en daarmee onsolidair want ze brengen anderen in gevaar, maar er zijn ook mensen die de situatie oprecht anders inschatten.

En jij zei net dat consensus zo makkelijk te bereiken was.

Dat zei ik niet in die woorden. Het lukt alleen als iedereen meewerkt.

Op de planeet A, waar iedereen graag leerde, kwam dat ook voor, dat een situatie verschillend werd ingeschat. Ook daar waarde een besmettelijk virus rond. De één dacht dat het wel mee zou vallen, de ander maakte zich zorgen. Gezamenlijk gingen ze uitzoeken hoe het zat. Wie er gelijk had maakte niet uit, misschien zaten beide kanten ernaast. Kritisch werden alle hypotheses vergeleken, er werd onderzocht, er werd gewacht, vroeg of laat zou er meer bekend worden, zouden de veronderstellingen die door iedereen het meest voor de hand liggend gevonden werden gezamenlijk als voorlopige kennis worden beschouwd.

Dat is mooi, maar ondertussen krijgt zo'n virus alle kans om toe te slaan.

Nee, want ze gingen uit van het voorzorgsprincipe. Zolang het nog niet duidelijk was of iets al dan niet schade veroorzaakte gingen ze ervan uit dat het schadelijk was.

Dat zou hier heel wat problemen schelen. Denk aan het klimaat, aan kolen, aan kernenergie, kortom aan kapitalisme en andere calamiteiten.

Ja, ja, daar waren ze ver voorbij. Of misschien waren ze nooit in die valkuilen getrapt. Ze waren filosofen en wetenschappers, beide in de goede zin van het woord.

En, hebben ze daar dat virus kunnen bedwingen? Gek trouwens dat dat ook daar is ontstaan, op een planeet zonder veeteelt, althans ik ga ervan uit dat er in elk geval geen vee-industrie was daar.

Dat klopt. Maar je weet, in dromen verloopt niet alles even logisch. Er waarde een virus rond, een paar mensen werden ernstig ziek, maar de ziekte werd snel ingedamd. Afstand, mondkapjes, vanzelfsprekend werkte iedereen eraan mee.

Dat er geen vliegtuigen rondvlogen hielp daarbij ook wel denk ik.

Zeker. Het bleef lokaal. Het werd geen pandemie zoals hier, en alles zonder dat daarvoor wetten nodig waren. De wetenschappers spanden zich gezamenlijk in om een vaccin uit te vinden, en nadat dat gelukt was stelden ze het ter beschikking aan iedereen, gratis, vanzelfsprekend, want ze deden niet aan geld.

Ook aan de arme landen?

Natuurlijk, behalve dat er geen landen waren, laat staan dat die arm waren. Niemand drong voor, iedereen dacht na over de vraag wie het eerst in aanmerking moest komen, eerst natuurlijk de kwetsbaren.

Wie regelde dat dan allemaal?

De overheid, maar dat was gewoon een roulerende groep mensen die alle informatie aan elkaar doorgaven, het waren regelaars, coördinators. Niemand hoefde de leiding te nemen omdat iedereen uit zichzelf al het beste wilde voor iedereen. Ze hadden daar dus ook niet zoiets als QR-codes. Die waren niet nodig, omdat er geen wantrouwen was, geen egoïsme en geen misbruik. Niemand dacht dat er een chip zou worden ingeplant of dat er anderszins kwade bedoelingen waren, want dat hele begrip kende ze niet: kwade bedoelingen en niemand was bijgelovig.

Een beetje gezond wantrouwen is soms wel verstandig lijkt me.

Wantrouwen en een kritische blik zijn niet hetzelfde. Aardse wetenschappers worden door veel mensen gewantrouwd. De wetenschap wordt hier dan ook vaak misbruikt door mensen die veel geld willen verdienen. Toch zegt dat misbruik niks over de wetenschap zelf, die lijkt in haar pure vorm vrij sprekend op de wetenschap op het leuke planeetje, het Echt aardige planeetje A. Er zijn (op de aarde) bedrijven die grof geld willen verdienen, ook aan medicijnen en vaccins, al gaat dat ten koste van levende wezens. En er zijn regeringen en dictators die de lakens uitdelen. Heel terecht dat er tegen die regeringen, en zeker tegen de dictators, geprotesteerd wordt. Maar als ze zeggen: 'laat je vaccineren', is dat geen reden om er dwars tegenin te gaan, soms zeggen ze min of meer toevallig toch dingen die verstandig zijn.

Als dat in hun straatje past.

Precies. Ze hebben niets aan een zieke bevolking, dan gaat de economie te gronde. En meestal zullen ze zich ook bepaald niet verkneukelen om zieke mensen. Maar als de economie hun voornaamste drijfveer is, wil dat niet zeggen dat ik een mak schaap ben als ik me laat vaccineren. Of als ik mijn QR-code laat zien om naar een concert te kunnen gaan.

Zei ik dat dan?

Nee.

Geen anarchist zal dat zeggen.

Op geen enkele planeet?

Nee. Maar het is wel goed om je schrap te zetten tegen de controlemaatschappij die hier dreigt te ontstaan.

Dat is zo. Op het planeetje controleerden ze elkaar natuurlijk niet. Degenen die besmet zouden kunnen zijn bleven gewoon thuis. Daar vermaakten ze zich overigens prima. Ze ervoeren dat niet als onvrijheid. Of eigenlijk gebruikten ze het woord vrijheid niet eens, zo vanzelfsprekend was het. Bij hen was iedereen vrij om alles te doen wat diegene wilde. Het punt was dat geen enkel wezen daar iets wilde dat onprettig was voor een van de anderen. Soms pakte het wel zo uit, maar dat berustte dan op een verkeerde inschatting of een misverstand. Soms kon iemand wel eens even een beetje dom zijn of vergeten op te letten. Maar als dat dan duidelijk werd ontstond er nooit ruzie omdat de brokkenmaker meteen toegaf dat die niet had opgelet of wat dan ook. De gedupeerde lachte dan meestal, en samen losten ze het ontstane probleem snel weer op.

Als ik daar woonde zou ik het denk ik op den duur toch een beetje saai vinden, zo'n planeet zonder problemen.

Dan zou ik zeggen, wees maar blij dat het een droom was, mijn droom nota bene. Ga maar gauw weer terug naar de aarde, daar zijn nog problemen genoeg. Het bulkt er werkelijk van, en ik ben benieuwd of de bewoners in staat zullen blijken die binnen afzienbare tijd op te lossen.

OF
MEN
AND
MONSTERS
19.03.21

BEELD DOOR NALINI MALANI

Elke bladzijde blijkt ons uiteindelijk uit te dagen als een pamflet

‘Mijn werkelijkheid is anders en niet gek’

De verbroken wereld van Nalini Malani

Tijdens de voorbereiding van een aan de Indiase kunstenares Nalini Malani gewijde tentoonstelling van de Joan Miró-stichting in Barcelona brak in de stad de corona-epidemie uit. Nalini Malani, die als prijswinnaar zelf de tentoonstelling mocht inrichten, ontvluchtte de epidemie met een vliegtuig naar Nederland, waar haar vriend Johan Pijnappel een appartement had. Daar aangekomen werd het 24 maart, de dag waarop de regering van haar vaderland het luchtruim sloot om de epidemie te weren. Sedertdien verbleef zij in ballingschap in Amsterdam, verstoken van haar atelier en filmstudio waarmee zij normaliter haar video’s en gefilmde schimmenspelen vervaardigde.

Sedertdien werkte zij in Nederland met tekenkarton op een keukentafel, verf, inkt en kleurpotloden en de afbeelding van haar eigen gevoelens. Het leidde tot een geheel van 89 tekeningen, waarin zij haar situatie blootlegde als haar kroniek van de coronatijd. Want het zag er een jaar geleden nog naar uit dat de situatie in India zou verbeteren, maar juist daar ontstond rond Kerstmis de deltavariant van het virus en de periode waarin de zuurstofflessen op de schaarse *intensive cares* begonnen op te raken.

Dat gaf haar de gelegenheid haar werk tot een geheel te bundelen en daarvan een boekwerk te maken. Met de originelen had het Kunstmuseum in Den Haag zijn Projectenzaal ingericht, maar bij het verschijnen van dit nummer is de zaal ingeruimd voor een opvolger. Waarschijnlijk zullen andere musea hun zalen voor haar openen. Het geheel is bedoeld als een opstand tegen de situatie waarin zij leeft, haar jeugd heeft doorgebracht en de tirannie van de bestaande maatschappij waarin zij deels wordt geleefd en de werkelijkheid om haar heen wordt vervormd.

Daarom keert haar album, dat de subjectieve titel ‘Exile Dreams Longing’* draagt, zich tegen deze wereld. Het lijkt alsof zij oefeningen maakt, maar elke bladzijde blijkt ons uiteindelijk uit te dagen als een pamflet. Soms staan er handgeschreven citaten bij, soms letters die een zin vormen. In het boek zijn de platen geclusterd, alsof ze bij elkaar horen als vervormde stripverhalen. Zij toont zichzelf als vervormd, maar stelt tegelijkertijd de krachten voor die deze vervorming veroorzaken. Zij is een meisje uit Karachi, dat in 1948 met haar ouders naar Bombay was verdreven en daar aan de onderkant van de maatschappelijke ladder was opgegroeid. Armoede, Patriarchaat en de Staat laten op nagenoeg elke bladzijde hun tekens na. ‘The innards of my windup doll’, ‘It’s no use going back to yesterday, because she was a different person then’, ‘All tyrants rule through fraud and force – When fraud fails, look out for massive force’. De radicale Hindoestaanse president van India wordt afgebeeld als een portret van de absurde tiran Ubu roi van Alfred Jarry. Uiteindelijk worden haar door de platen heen opererende fijngetekende menselijke figuren vervangen door baksteenkleurige vlekken die op bloed lijken. Wezens die zich tussen het alfabet in leven houden, maar op één bladzijde slachtoffer worden van een mannelijk monster.

Met haar tekeningen verwerkt zij naar eigen zeggen berichten over de gebeurtenissen in haar land van herkomst, waar de wereld van het coronabeleid de beweging van vrouwen tegen groepsverkrachting en vernedering doet vergeten. Maar de herinnering blijft, zoekt zijn citaten in Orwell, Sartre en de Amerikaanse feministische dichteres Adrienne Rich, waarmee zij zich verwant voelt. Zij weigert zich een stijl te laten aanmeten, dat kan men al merken aan de afbeeldingen op pagina 21 en 22 van dit nummer. Zij voert zelf oorlog tegen de esthetica en de façade van de bestaande patriarchale beschaving in de hoop dat de wereld anders wordt en zij een ander en meer vrij bestaan krijgt. Niet alleen vrij van het coronavirus of ballingschap, maar ook van de zedelijke en religieuze regels die leiden tot autoriteitsgeloof.

Een oproep tot verbeelding aan de macht.

DOOR JAN BERVOETS

NOTEN

* Nalini Malani, Exile, Dreams, Longing, Kunstmuseum Den Haag: Den Haag 2021).

Anarcha-feministen roepen op tot revolutie en actie tegen de militaire eenheden van de politie, 1979. Collectie Atria, kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis.

EEN WERELD ZONDER POLITIE

Dat anarchisten graag van de politie af willen ligt voor de hand. Tijdens demonstraties zijn kreten zoals *A.C.A.B.* en *fuck the police* gemeengoed, maar een praktische strategie naar de afschaffing van de politie in Nederland ontbreekt vooralsnog. De groeiende beweging uit de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk naar afschaffing van of bezuiniging op de politie, laat zich niet eenvoudig vertalen hiernaartoe. Wat kenmerkt de rol van de politie in Nederland, en hoe ontwikkelen we alternatieven voor de politie in onze dorpen en wijken?

'De politie is er niet om misdaad te voorkomen. Dit is een van de best bewaarde geheimen van het moderne leven. Deskundigen weten het, de politie weet het, alleen het publiek weet het niet'. – David H. Bayley, politicoloog

Op een paar honderd meter van mijn huis werd op donderdag 13 augustus 2020 de 23-jarige Sammy Baker doodgeschoten door de politie. Sammy was een Duitse influencer die in een psychose belandde onder invloed van softdrugs. Ondanks dat hij in verwarde toestand was en geen bedreiging vormde, schoot de politie hem dood. Na een gesloten onderzoek door de politie zelf werd geconcludeerd dat de agenten geen schuld hadden en niet vervolgd worden.

Sammy is niet de enige, in 2020 overleden zestien mensen door politiegeweld, in dertien van die gevallen was er sprake van 'verward' gedrag. Waarom komt de politie in zo'n geval? Politieagenten zijn geen hulpverleners. Uit een enquête onder politieagenten blijkt dat de meerderheid van de ondervraagde agenten zich niet gekwalificeerd voelt om mensen die verward gedrag vertonen te helpen, en daarom zich vaak genoodzaakt voelt geweld te gebruiken.[1] Er is iets structureel mis met de rol van de politie, en sinds de dood van George Floyd is steeds meer aandacht om flink op de politie te bezuinigen, of deze helemaal af te schaffen.

WAAROM BESTAAT DE POLITIE?

De politie is er om criminaliteit op te lossen. Tenminste, dat zou je denken als je films en misdaadseries ziet. Politici houden graag de schijn op dat de politie ons beschermt tegen criminelen. In werkelijkheid is dit een zeer klein deel van wat de politie doet. In *The End of Policing* (2017) schrijft socioloog Alex Vitale dat er zelfs geen correlatie bestaat tussen het aantal politiemensen (blauw op straat) en de criminaliteitscijfers.[2] De meeste agenten in de Verenigde Staten verrichten minder dan één arrestatie per jaar. Er is overweldigend bewijs dat de politie geen criminaliteit oplost. Waarom bestaat de politie dan wél? Daarvoor moeten we terug naar het ontstaan van de eerste politiekorpsen in de negentiende eeuw.

De moderne politie ontstond in Londen in 1829. Oprichter Sir Robert Peel had als koloniale bezetter in Ierland geleerd hoe je opstandige bevolking onder de duim moest houden en de belangen van de Engelse grondbezitters kon beschermen tegen arme boeren. Met die ervaring richtte hij in Londen het eerste moderne politiekorps op. Dit gebeurde tijdens de industriële revolutie, toen er een groeiende arbeidersklasse ontstond en vakbonden verboden waren, terwijl alleen rijke mannen stemrecht hadden. De uitbuiting in de fabrieken leidde regelmatig tot opstanden in de Londense wijken. Eerst werd het leger daar voor ingezet, maar dat was overvraagd door opstanden in de koloniën. De oprichting van de Londense politie was bedoeld, zoals politieonderzoeker Alex Vitale schrijft: 'om het eigendomsrecht van kapitalisten te beschermen, opstanden neer te slaan, stakingen te breken, en te zorgen voor gedisciplineerde industriële arbeidskrachten'.[3]

Daarnaast hield de politie zich bezig met het afdwingen van de kapitalistische werkethiek door het arresteren van werklozen en daklozen en deze verplicht[4] onbetaalde arbeid te laten verrichten in tuchthuizen.[5]

In de Verenigde Staten kende de oprichting van de politie een andere oorsprong, namelijk vanuit de slavenpatrouilles. Dit waren gewapende milities in de achttiende en negentiende eeuw die ontsnapte slaven moesten opsporen en moesten voorkomen dat slaven zich zouden organiseren. De afschaffing van de slavernij boezemde zoveel angst in bij de witte bevolking, dat het onder controle houden van de zwarte bevolking een kerntaak van de politie werd. Rond 1920 was een kwart van de gearresteerden zwart, terwijl deze groep minder dan 7,5% van de bevolking uitmaakte.[6] Nog steeds is een disproportioneel van alle gevangenen in de Verenigde Staten van Afro-Amerikaanse afkomst.

DE POLITIE IN NEDERLAND

Hier was het eerste politiekorps de Franse Gendarmerie, een bezettingsmacht van Napoleon die bedoeld was om orde en gezag te handhaven. Na het vertrek van de Fransen werd dit hernoemd tot het Korps Marechaussee en direct ingezet tegen de bevolking in de zuidelijke provincies die Willem I had geannexeerd (België).[7] In steden als Rotterdam en Amsterdam ontstond rond 1840 de Gemeentepolitie in reactie op de groeiende stedelijke bevolking tijdens de industriële revolutie.

Er is iets structureel mis met de rol van de politie

Lezend in het standaardwerk *De geschiedenis van de Nederlands politie* (2007) wordt al snel duidelijk dat de ontwikkeling van de politie een directe reactie was op de dreiging van de onderklasse. Politiehistoricus Cyrille Fijnaut schrijft dat de elite van de Rotterdamse haven graag meebetaalde aan een modern Rotterdams politiekorps om havenstakingen tegen te gaan. Zo werd de Rijksrecherche (geheime politie) opgericht in 1897 omdat koningin Wilhelmina doodsbang was voor de dreiging van anarchisten. In 1898 was er zelfs een geheime internationale conferentie om politie en leger in de Europese landen beter te laten samenwerken tegen het opkomende anarchisme.

De in 1856 opgerichte Rijksveldwacht was een voorloper van de Rijkspolitie, en werd opgericht in reactie op 'het rode gevaar'. Dit nieuwe korps werd ingezet bij het Vletter-oproer in 1868, de stakingen in Twentse textielfabrieken in 1872, de Kermisoproer in Amsterdam van 1876 en vele andere arbeidersopstanden en stakingen. De Marechaussee werd zelfs door SDAP-leider Troelstra in de Tweede Kamer 'een element in den klassenstrijd' genoemd.[8] Politiehistoricus Fijnaut, zelf opgeleid aan de politieacademie en vroeger werkzaam bij het ministerie van Justitie en niet bepaald een linkse denker, is er heel open over dat de geschiedenis van de politie parallel loopt aan de geschiedenis van het socialisme.

De politie zelf stak de afkeer voor links niet onder stoelen of banken. De commissaris van Bolsward noemde eind negentiende eeuw 'de socialistische beweging de grootste bedreiging voor de openbare orde en rust in het land'.[9] Een sprekend voorbeeld is de Amsterdamse agent Karel Henri Broekhoff, die in 1917 de opdracht kreeg om de socialistische partij en raden van arbeiders te infiltreren. Hij kreeg daarvoor een bonus van 1.000 gulden van het Ministerie van Oorlog. Hij klom op tot commissaris van de Amsterdamse politie, in welke functie hij lijsten met namen van Duitse communisten doorstuurde naar de Gestapo die vervolgens gearresteerd werden.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd de politie direct gezuiverd van anti-Duitse elementen, en ingezet als een extensie van de Sicherheitspolizei. Toch was er geen sprake van massale dienstweigering. Fijnaut berekende dat slechts 11% van de agenten ontslagen werd voor hun anti-Duitse ideeën.[10] Zoals het politieapparaat al fungeerde om arbeiders te onderdrukken, kon het nu makkelijk aangewend worden om ook Joden, onderduikers, queer folk, en anderen met geweld uit de samenleving te verwijderen. Dat deed de politie plichtsgetrouw. Alleen al in de maand september 1942 werden er in Amsterdam 6.000 Joden opgepakt.[11]

Na de oorlog werd de politie geherstructureerd. Broekhoff werd weer gewoon hoofdcommissaris in Amsterdam. De Bouwvakoproer (1966) en de bezetting van het Maagdenhuis (1969) waren de inleiding tot crisis binnen de politie. De krakersrellen in de jaren zeventig waren de aanleiding tot de snellere ontwikkeling en professionalisering van de Mobiele Eenheid. Zo zien we dat ook in naoorlogs Nederland de ontwikkeling van de politieorganisatie reageerde op linkse massaprotesten.

Slachtofferloze delicten krijgen onevenredig veel aandacht

De nadruk op het controleren en handhaven van de armen en de arbeidersklasse zien we nog steeds in de nadruk van politie-inzet vandaag. De meerderheid van het politiewerk houdt zich bezig met het handhaven van de openbare orde; hangjongeren, kleine diefstal, het controleren van sekswerk, drugs- en drankgebruik, illegale feesten, krakers uitzetten, demonstraties en stakingen, het jagen op illegalen, het in de gaten houden van activisten, en het beboeten en arresteren van daklozen. Deze slachtofferloze delicten krijgen onevenredig veel aandacht, terwijl vervuiling door bedrijven, financiële fraude, huiselijk geweld, de uitbuiting van (migranten) arbeiders en corruptie, met grote maatschappelijke gevolgen, nauwelijks worden aangepakt. Wat wordt verstaan onder de openbare orde is meer een subjectieve dan een wettelijke kwestie. Een blokkade van boeren met hun trekkers die tegen strengere milieuwetgeving zijn mag diens gang gaan, maar de activisten van Extinction Rebellion die een weg in Amsterdam blokkeren worden meteen gearresteerd.

De politie zelf stak de afkeer voor links niet onder stoelen of banken.

DE KOLONIALE POLITIE

Terwijl in Nederland de oprichting van de politie een reactie was op een groeiende arbeidersklasse, gebeurde dat in de koloniën met mensen van kleur. Zo was er in Suriname vrijwel geen politie voor 1863 omdat het plantagesysteem de koloniale machtsverhoudingen in stand hield. De afschaffing van de slavernij leidde direct tot de oprichting van het Korps Marechaussee en het Korps Inlandse Troepen. Ook op de Nederlandse Antillen werd de bestaande brigade Koloniale Marechaussee pas uitgebreid na de afschaffing van de slavernij.[12]

Naast de controle van de niet-witte bevolking, was het ook een taak van de politie om de extractie en exploitatie te overzien. Zo was er de Bospolitie in Suriname die de officiële houtkap en de exploitatie van olie en delfstoffen moest garanderen. Opkomst van antikoloniale ideeën begin twintigste eeuw leidde tot nieuwe taken. In 1933 werd er een bijzondere recherchedienst opgericht in Suriname om linkse vakbonden en Anton de Kom in de gaten te houden. Iedereen met linkse ideeën werd nauwkeurig in de gaten gehouden, zoals vakbondsleider Louis Doedel die in 1937 werd gearresteerd.

We zien dezelfde wisselwerking tussen de koloniale handel en de politie op de Antillen, waar het Korps Burgerpolitie werd opgericht in 1918 na de komst van de fossiele industrie. Bekend zijn de onlusten op Curaçao in 1969 (Trinta di mei), toen na massaontslagen bij de Shell-olieraffinaderij 4.000 stakende Curaçaoënaars de straat op ging uit woede tegen lage lonen, racisme en ongelijke behandeling. Twee stakers werden gedood, tientallen gewond en 322 gearresteerd.[13]

Terugdenkend aan de slavenpatrouilles in de Verenigde Staten, zien we in Suriname en op de Antillen soortgelijke raciale onderdrukking, waarbij de koloniale machtsverhouding na de afschaffing van de slavernij in stand moest worden gehouden door de politie. Anderzijds was het de taak van de politie om de winstgevendheid van de koloniën te garanderen.

PROBLEEMWIJKEN

Vandaag zien we bij de Nederlandse politie een nadruk op de bescherming van bezit en de handhaving van de openbare orde, waarbij onder openbare orde een heteronormatieve, witte, patriarchale en kapitalistische orde wordt verstaan. Wat met die orde precies bedoeld wordt, vertelt onderzoeker Egbert Alejandro Martina, lezen we in de brief van Mark Rutte aan alle Nederlanders: 'We voelen een groeiend ongemak wanneer mensen onze vrijheid misbruiken om hier de boel te verstieren, terwijl ze juist naar ons land zijn gekomen voor die vrijheid', die 'gewone Nederlanders uitmaken voor racisten', en tot slot: 'Doe normaal of ga weg.'[14]

Dit beknopte overzicht van de oorsprong van de politie in Nederland maakt duidelijk dat het hervormen door diversiteitscursussen, het afschaffen van bepaalde wapens of een diverser politieapparaat opleiden (zoals

Alle affiches 1970–1981. Bron: Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis. Collectie Nederlands Archief Grafisch ontwerpers.

Provocatie No. 13, demonstratie tegen politiegeweld, 4 april, 1966.
1984, Nederlandse Affiches, Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis

Underground Art Production, 1981. Nederlandse Affiches, Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis
Baas in eigen stad, 1975. Nederlandse Affiches, Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis.

Control Alt Delete graag wil) niet zal leiden tot minder geweld of minder staatsrepressie. De politie is nu eenmaal opgericht ter bescherming van bezit en ter onderdrukking van mensen van kleur, de onderklasse, en de arbeiders. Daarom, schrijft Alex Vitale, zal hervorming alleen deze onderliggende structuur nooit kunnen veranderen.[15] Als het racisme en geweld van de politie moet stoppen, is er geen andere optie dan de politie flink inkrimpen of afschaffen, en het rechtssysteem radicaal hervormen.

De Nederlandse context verschilt van die in de Verenigde Staten omdat hier de politie sterk geïntegreerd is in de sociale infrastructuur. Egbert Alejandro Martina en Patricia Schot schrijven hoe de jeugdzorg, de kinderbescherming, de schuldhulpverlening, de daklozenopvang, de verslavingszorg, en zelfs de Brede Scholen samenwerken met de politie in wijkteams en stedelijke interventieteams.[16] Hulpverleners worden op die manier een extensie van het politieapparaat, samen met handhavers zoals buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's), stadsmariniers, portieksheriffs, en straatcoaches. Als je opgroeit in een armere wijk en een migratieachtergrond hebt, komt je zo al snel in aanraking met de politie, waardoor deze ook vaker in de statistieken voorkomen, wat het racistische beleid weer versterkt. Dat werkt weer de illusie in de hand dat bij bepaalde etnische groepen strenger gehandhaafd moet worden, omdat deze 'cultureel onaangepast' zouden zijn. Martina legt uit dat de staat op die manier een hoge mate van staatscontrole uitoefent in de zogenaamde 'probleemwijken'.

Daarnaast volgt de politie de steeds rechtser wordende politiek, en wordt het beleid steeds vaker openlijk racistisch, zoals het etnisch profileren, het preventief fouilleren, het boerkaverbod en de patseraanpak. Martina noemt dit de handhaving van de 'witte orde', het racialiseren en het gewelddadig onteigenen van de stedelijke bevolking.

De handhaving van de 'witte orde'

SCHAF DE DIENDER AF

Het simpelweg inkrimpen of afschaffen van de politie in Nederland zal dus niet genoeg zijn als de rol van de hulpverlening buiten schot blijft. Ideeën uit de Verenigde Staten waarin de politie geleidelijk wordt vervangen door solidariteitsnetwerken in de gemeenschap zullen dus ook veel meer sociale rollen moeten gaan vervullen die we nu aan de staat overlaten. Dat betekent ook dat iedereen in een wijk genoeg tijd moet hebben om naast hun werk die taken te vervullen, wat met de huidige situatie met hoge huren, nulurencontracten en flexwerk nog niet zo vanzelfsprekend is. Een oproep tot afschaffing moet dus ook andere manieren van collectief inkomen en wederzijdse zorg met zich meebrengen.

Een realistisch plan voor het inkrimpen of afschaffen van de politie moet ook de macht van het bedrijfsleven en de rijken met zich meenemen. Momenteel beschermt de politie het bedrijfsleven en de rijken tegen diefstal, inbraak, en copyrightschendingen, en helpen ze bij stakingen en arbeidsconflicten – steevast aan de kant van de werkgever. Een afschaffing van de politie zonder een herverdeling van vermogen of de collectivisatie van bedrijven, zou dus kunnen leiden tot de oprichting van private gewapende milities die tegen betaling je vermogen beschermen of de staking stoppen, zoals dit nu al gebeurt in landen zoals Nigeria en Colombia.

Ten derde zijn er zwaardere geweldsmisdrijven, zoals de liquidaties door de georganiseerde misdaad die zich bezighoudt met drugshandel. Zolang de productie en verkoop van drugs niet gelegaliseerd wordt, zal het moeilijk zijn voor wijken zich te verzetten tegen de macht van deze bendes. De verplaatsing van het machtsmonopolie van de politie naar gewapende drugsbendes is een gevaar bij een plotselinge afschaffing.

Als laatste moeten we benadrukken dat niet alleen de politie het probleem is, maar ook de wetten die bezit beschermen, rijkdom belonen en solidariteit bestraffen, en de rol van het Openbaar Ministerie, de rechters en advocaten die dit systeem in stand houden en er ook nog eens goed aan verdienen. Afschaffing van de politie betekent dus ook een noodzakelijke transformatie door gemeenschappen van nieuwe vormen van recht, regels en wetten, die nodig zijn om iedereen gelijk te beschermen, en toepasbaar op een manier die solidair en gelijkwaardig is. Het gezamenlijk realiseren van een gemeenschap gebaseerd op vertrouwen en wederzijdse hulp. Dan was Sammy Baker misschien niet doodgeschoten, maar had hij de zorg gekregen die hij verdiende.

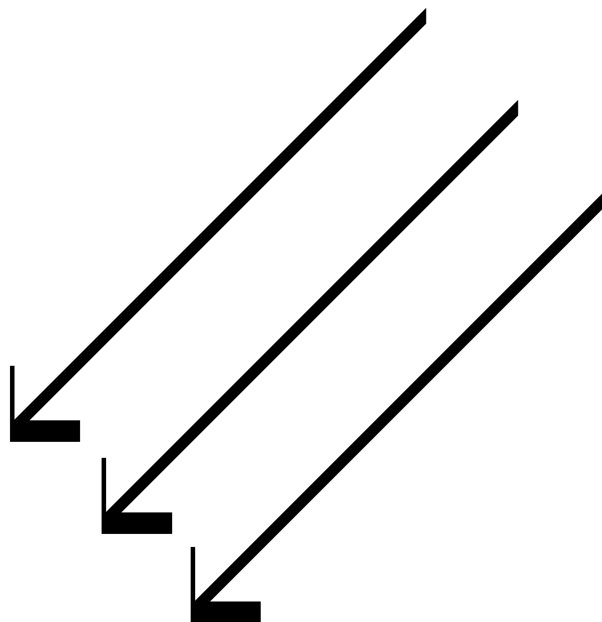
DOOR ROODEPERS

Dit artikel is het begin van een langetermijnproject waarin alternatieven voor de politie in Nederland worden onderzocht, en hoe de anarchistische beweging mensen kan ondersteunen in het zoeken naar radicale oplossingen. Wil je meedoen of betrokken zijn? Mail roodepers@riseup.net

NOTEN

1 R. Soudagar, 'Waarom sturen we de politie af op 'verwarde' personen?', *One World*, 16 oktober 2020. oneworld.nl/lezen/discriminatie/sociaal-onrecht/waarom-sturen-we-de-politie-af-op-verwarde-personen.
2 A.F. Vitale, *The End of Policing*, Verso Books 2017.
3 Ibid.
4 M. Neocleous, *The Fabrication of Social Order*, 2000.
5 J. Lepore, 'The Invention of the Police', *The New Yorker*, 20 juli 2020. newyorker.com/magazine/2020/07/20/the-invention-of-the-police.
6 G. Meershoek en J. Smeets, *Canon Politiegeschiedenis: De Gendarmerie.* Politieacademie. op: politieacademie.nl/thema/Politiegeschiedenis/canonpolitiegeschiedenis/Pages/2DeGendarmerie.aspx.
7 C. Fijnaut, *De geschiedenis van de Nederlands politie*, Amsterdam: Boom 2007.
8 Ibid.
9 Ibid. p. 127
10 Ibid. p. 123
11 A.G. Broek, *De geschiedenis van de politie op de Nederlands-Caribische eilanden, 1839-2010. Geboeid door macht en onmacht*, Amsterdam: Boom 2011.
12 '30 Mei '69: Revolte op Curaçao', *Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis*, 14 mei 2019, op: iisg.amsterdam/en/blog/collection-news/30-mei-69-revolte-op-curacao.
13 E.A. Martina and P. Schot, *White Order, Corporate Capital, and Control of Mobility in the Netherlands*, Lexington Books 2018.
14 Zie onder 2.
15 Zie onder 13.
16 Ibid. p. 149

Geen plaats voor knokploegen! Laten we de strijd uitbreiden

Op het eind van de maand oktober heeft de Italiaanse anarchistische federatie een oproep gedaan aan de bevolking om zich te verzetten tegen rechtse knokploegen die de straat vrij willen maken van demonstraties – behalve dan van manifestaties van henzelf. Ze signaleren stromingen die doen denken aan militanten uit de tijd van Mussolini. Het protest maakt deel uit van het verzet tegen militarisering van de maatschappij, dat door het optreden van het leger bij de uitvoering van COVID-maatregelen wordt versterkt. Onze kameraden merken nu dat hierbij aan rechtsextremisten de vrije hand wordt gelaten. Te vrezen is dat er nog meer berichten zullen worden verspreid.

‘De Italiaanse Anarchistische Federatie (FAI) veroordeelt zonder enige terughoudendheid het fascistische geweld in de afgelopen dagen. De schandaligste van de fascistische aanvallen vond op 12 oktober plaats tegen de kantoren van de vakbond CGIL, die door deze lieden ten onrechte zijn geïdentificeerd als het symbool van de arbeidersbeweging. (Men was het gebouw binnengevallen en de boel werd kort en klein geslagen). Ook het geweld van wappies tegen het zorgpersoneel van de spoedhulp van het universitaire ziekenhuis in Rome op 10 oktober en tegen de stakende arbeiders door knokploegen van de bazen van het Dreamland-bedrijf in Prato in dezelfde dagen zijn niets meer dan de zichtbare manifestatie van een fascisme dat nu openlijk en schaamteloos boven water is gekomen. Daarmee bevestigen zij de rol van fascisten als werktuigen tegen de arbeiders.

Afgezien van de aanhouding van enkele fascistische aanvallers en het regeringsvoorstel om deze organisaties illegaal te verklaren is het zonneklaar dat het deze lieden werd toegestaan op te treden, zelfs nadat zij hun bedoelingen openbaar hadden gemaakt. Evenals een eeuw geleden en evenals in de jaren zestig en zeventig gebruiken de staat en de bazen de fascisten voor hun doelstellingen, door rechtstreeks de arbeidersbewegingen aan te vallen en al dit soort voorwendsels te gebruiken om de onderdrukking te versterken – waarbij zij fascistisch geweld gelijk stellen met sociaal protest.

Het antwoord op dat alles kan niet de verdediging van de Grondwet of de zogenaamde ‘democratische instellingen’ zijn of de ondersteuning van het collaboratiebeleid dat zo karakteristiek is voor de staatsvakbonden. Alleen door de zelf georganiseerde strijd van onderop sterker te laten worden en een groot front van radicale strijd op te bouwen tegen de regering en Confindustria (de organisatie van de bazen) kunnen we de steun aan neofascistische bewegingen uitschakelen. In die richting is de succesvolle algemene staking van 11 oktober, die georganiseerd is door alle militante vakbonden, aan de basis een heel belangrijke stap gezet bij de hervatting van de sociale strijd voor heldere en radicale doelen. Om die reden waren kameraden van de FAI op tal van pleinen om aan deze dag van strijd mee te doen.

De FAI spreekt haar solidariteit uit met alle arbeiders en arbeidsters in hun strijd tegen hun ontslag, gedwongen verhuizing, onderbetaling en uitbuiting. Voor vrijheid en sociale gerechtigheid, tegen het autoritaire en militaristische beleid van de regering, tegen de arrogantie van de bazen, tegen het fascisme. Geen stap terug!’

DOOR HET SECRETARIAAT VAN DE ITALIAANSE ANARCHISTISCHE FEDERATIE

VERTALING DOOR JAN BERVOETS

DEEP CANVASSING: EEN GESPREKSVORM DIE EXTREEMRECHTS KAN STOPPEN

Er zijn bijna twee miljoen mensen in Nederland die op extreemrechts gestemd hebben, een aantal dat je moeilijk kunt negeren. Het zijn je buurvrouw en mijn oom, het zijn praktisch en universitair geschoolden, stedelingen en plattelandsbewoners. Je kunt terecht boos worden op de politici die ze verkozen hebben, maar die gaan waarschijnlijk niet meer van mening veranderen. De antifascistische beweging kent al heel lang een repertoire aan strategieën om daarop te reageren, namelijk de platformen en hun organisatie ontregelen. Daar gaat dit artikel echter niet over. Dit artikel richt zich op die twee miljoen extreemrechtse stemmers die de machtsbasis vormen van deze partijen. Een machtsbasis die we ze kunnen ontnemen.

In bijna alle landen in de Westerse wereld is *canvassen*, als activist de deuren langs gaan om gesprekken te voeren met doodnormale mensen, een heel normaal verschijnsel. Het is die manier van actievoeren die ook hier in Nederland tal van campagnes enorm veel steun zou kunnen brengen.

Terug naar die twee miljoen extreemrechts stemmers. Er wordt nog vaak de vergissing gemaakt dat de doorsnee extreemrechtse kiezer praktisch opgeleid, economisch achtergesteld en wit is. Peilingen wijzen echter uit dat je deze kiezers in alle delen van de samenleving tegenkomt. Niettemin zet de groep economisch achtergestelde mensen de toon in het publieke debat – terwijl het grote percentage economisch achtergestelde en praktisch opgeleide mensen van kleur vaak juist over het hoofd worden gezien. Wie goed luistert naar wat deze mensen te zeggen hebben, hoort vaak frustratie en een negatief beeld over de toekomst. Dit gebrek aan hoop op een betere toekomst is – naast daadwerkelijke problemen en racisme – vooral voor economisch achtergestelde mensen een reden om op extreemrechts te stemmen of helemaal af te zien van politieke deelname. Een Duitse denktank deed een uitgebreid onderzoek in twaalf arme regio's met veel extreemrechtse stemmers.[1] Daaruit blijkt een enorm gat tussen de problemen die mensen ervaren – waaronder onzekerheid over werk, afbrokkelende sociale voorzieningen en stijgende kosten voor levensonderhoud–en het politieke onderwerp waar zij zich zorgen over maken: migratie.

Een aantal politieke partijen en organisaties hanteert als reactie op de groei van extreemrechts de 'Ewald Engelen-methode': ze negeren racisme en xenofobie in een poging om kiezers te behouden en geven af op identiteitspolitiek. Maar die methode werkt niet. Extreemrechts groeit al jaren terwijl bijvoorbeeld de SP verlies na verlies lijdt. Een deel van het electoraat van

de Partij voor de Dieren liep afgelopen verkiezingen zelfs over naar Baudet vanwege zijn coronastandpunten. In plaats van racisme negeren zullen we campagnes moeten voeren om rechtse en extreemrechtse mensen te overtuigen (weer) links te worden, waarbij de ongegronde angst voor immigranten en discriminatie actief bestreden wordt.

Extreemrechts groeit al jaren

Maar waarom zijn grote delen van de wereld sinds de jaren negentig eigenlijk zo verrechtst? Daar zijn veel verklaringen voor, maar er is één factor die vaak over het hoofd wordt gezien: we zijn steeds minder van mens tot mens met elkaar gaan praten. We worden bestookt met informatie vanuit de (sociale) media, maar kunnen slechts zelden rechtstreeks terugpraten met een echt mens. Waar activisten vroeger alle kleine zaaltjes bezochten, verschijnen ze nu vooral in de massamedia en in gelikte filmpjes op Instagram, waardoor de rest verandert in een passief publiek. Door deze ontwikkeling verliezen mensen de connectie met de mensen die hun zouden moeten vertegenwoordigen. Ook in de anarchistische beweging zie je dit gebeuren. We communiceren soms alleen nog met onze achterban via posters, stickers en sociale media. Het probleem hiervan is dat juist boodschappen die angst, vooroordelen en conflict versterken, het goed doen in de (sociale) media. Een boodschap over solidariteit, empathie en begrip voor elkaar, hebben echte menselijke interactie nodig. Kortom, een goed gesprek.

Linkse mensen zullen vaker het gesprek moeten aangaan met extreemrechtse stemmers

PRATEN?

Hoe dan? Ik belde met een aantal ervaren *campaigners*, raadpleegde wetenschappers die extreemrechts bestuderen en onderzocht een aantal campagnes uit het buitenland die slaagden in het klein krijgen van extreemrechts. Het probleem zit namelijk niet in een tekort aan succesvolle antiracisme campagnes: Kick Out Zwarte Piet (KOZP) en de Black Lives Matter-beweging (BLM) hebben het publieke debat in Nederland voorgoed gekanteld. Toch is er overduidelijk meer nodig. Mijn vraag is daarom: Welke campagnestrategie hebben we hier in Nederland nog onvoldoende geprobeerd?

Het antwoord hierop is op het eerste gezicht heel simpel. Naast het onmisbare werk van de bestaande campagnes om extreemrechtse partijen hun platforms te ontnemen, racisme bloot te leggen en antiracisme op de politieke agenda te zetten, zullen linkse mensen vaker het gesprek moeten aangaan met extreemrechtse stemmers. Een gesprek van mens tot mens. Want de meest effectieve manier om mensen te overtuigen is via radicale empathie. En dan bedoel ik niet dat we predikend als een jehovagetuige onze ideologie moeten verkondigen, maar in plaats daarvan juist open vragen moeten stellen, waardoor mensen hun eigen conclusie trekken. Een dergelijk gesprek van een halfuur blijkt bij zo'n 10% van de mensen vooroordelen weg te nemen. Dat lijkt misschien niet veel, maar het boekt wel veel meer resultaat dan alle anarchistische stickers bij elkaar. Wie op die manier veel mensen wil bereiken zal letterlijk langs honderden, zo niet duizenden, deuren moeten gaan. Dat is, in vakjargon, *ww canvassing.* Alleen op die manier ga je de aantallen bereiken die een verschil kunnen maken.

Een campagne in Nederland die gebruik maakte van deze strategie is de Voor 14-campagne van de FNV. Zij gingen het gesprek aan met mensen die werken voor een minimumloon – waarvan een groot deel vrouwen en mensen van kleur. In eerste instantie legden deze mensen de schuld voor hun slechte levenssituatie bij migranten en 'uitkeringstrekkers'. Ze gaven veelal aan geen hoop te hebben in politieke verandering en stemden daarom extreemrechts of helemaal niet. Omdat vakbonden soms nogal paternalistische aannames hebben over wie deze mensen zijn en waarom ze zo reageren, was het doel van Voor 14 om dit te doorbreken. Cihan Ugural, campagneleider van Voor 14:

> 'Wij vragen mensen naar hun mening en geven ze weerwoord als we het idee hebben dat ze de verkeerden de schuld geven van hun problemen. Want pas als je weerwoord geeft, neem je mensen echt serieus. Juist door te benoemen dat er door de onderlinge verdeeldheid tussen armere groepen nooit verandering gaat komen, en racisme daarom niet te tolereren is, sla je een brug. Alleen samen gaan we problemen oplossen en alleen samen gaan we het geld halen waar het zit: bij de rijken. We merkten daarnaast dat steeds meer mensen van kleur en vrouwen wegbleven van onze bijeenkomsten als we racistisch of seksistisch commentaar tolereerden. En dan zit je op het laatst met een kleinere groep van voornamelijk witte mensen in de zaal.'

SUCCESSEN IN DE VERENIGDE STATEN

In de VS is er uitgebreid politiek onderzoek gedaan naar de argumenten en frames die werken om extreemrechtse kiezers van gedachte te veranderen. In een onderzoek naar de redenen voor praktisch opgeleiden om Trump te steunen, bleek dat slechts 23% van de kiezers, aangeduid als 'geïnformeerd links', de verdeel en heers-tactiek van Trump doorzag. De overige 'linkse' kiezers dachten dat hij 'misschien wel een punt had'. De narratieven die racisme negeerden werkten absoluut niet in het naar links trekken van deze groep. Het 'Race Class Narrative'[2] bleek uiteindelijk het meest effectief en overtuigend en bestaat uit een combinatie van:

1. Het benoemen van racisme als een bewuste verdeel en heers-tactiek;
2. Dit koppelen aan sociaaleconomische problemen;
3. Het altijd benoemen van alle benadeelde groepen, dus bijvoorbeeld naast etnische of religieuze minderheden ook de oudere witte arbeiders.

Dat het kan, bewijzen de Amerikaanse groepen die na de overwinning van Trump in 2016 werden opgericht. Zo voerde de organisatie 'Pennsylvania Stands Up'[3] zo'n 400.000 gesprekken die bijdroegen aan de overwinning van de Democraten in die staat. Op basis van een Amerikaans onderzoek naar deep canvassing rondom onderwerpen zoals bijvoorbeeld transfobie[4] blijkt dat je 5% tot 10% van de mensen die je spreekt van mening kan laten veranderen.[5] En wat daar werkte om Trump-stemmers te overtuigen, rondom bijvoorbeeld homorechten en transfobie, kan hier werken bij tal van andere onderwerpen.

Tijdens een avondje de straten in, kan je met geluk zo'n vijf tot tien gesprekken voeren. Dus voordat je honderdduizenden mensen hebt bereikt, heb je heel veel vrijwilligers en heel veel tijd nodig. Dat betekent ook niet dat we het linkse evangelie gaan prediken, want gesprekken gaan, in de basis, altijd twee kanten op. Sterker nog, een goed gesprek bestaat voor 80% uit goed luisteren en open vragen stellen. Juist een slim gestelde vraag kan mensen aan het denken zetten. Denk eens na over de laatste keer dat je zelf van mening veranderde. Dat was waarschijnlijk in een gesprek met iemand waarbij je je veilig voelde, en waarbij je zelf de conclusie mocht trekken. Dergelijke gesprekken voeren met een wildvreemde is niet makkelijk. Dat vraagt training, geduld, voorbereiding en veel vlieguren.

Een goed gesprek bestaat voor 80% uit goed luisteren en open vragen stellen

DEEP CANVASSING UITGELEGD

Deze campagnemethode is ooit bedacht door LHBTIQ+-activist David Fleischer.[6] Na een dramatisch verloren referendum over het homohuwelijk in Californië wilde hij een manier vinden om de mensen die tegen homorechten gestemd hadden van gedachte te laten veranderen. In zijn methode gaat het om gesprekken van slechts twintig minuten. Dit is aanzienlijk langer dan de gesprekken waarmee bijvoorbeeld politieke partijen langs de deuren gaan, gesprekken die vaak bedoeld zijn om mensen die het al met je eens zijn te bereiken. De door Fleischer voorgestelde gesprekken hebben een vast stramien:

1. Begin met een vraag die peilt hoe mensen zich, op een schaal van één tot tien, verhouden ten opzichte van een bepaald onderwerp. Begin bijvoorbeeld met een stelling die te maken heeft met racisme en vraag of mensen op een schaal van één (oneens) tot tien (eens) kunnen aangeven welk standpunt ze innemen.
2. Gebruik een persoonlijk verhaal om de gevoelens van je gesprekspartner over dat onderwerp dieper te verkennen.
3. Vraag je gesprekspartner naar een soortgelijk eigen verhaal.
4. Kom terug en maak de connectie met je beginvraag.
5. Ga in op de zorgen die je gesprekspartner uit.
6. Stel de beginvraag opnieuw. Waar staat je gesprekspartner nu, weer op een schaal van één tot tien, ten opzichte van dit onderwerp?

Met wie zouden we deze gesprekken moeten voeren? In principe met iedereen, maar het is vooral de eerder genoemde doelgroep van witte, economisch achtergestelde mensen die we moeten terugwinnen als we extreemrechts willen verslaan. Deze groep woont, in het zwaar gesegregeerde Nederland, vaak in wijken die je op basis van publieke data redelijk precies kan vinden. Het zijn wijken waar meer dan 25% van de kiezers niet stemt en waar de PVV en FVD hoog scoren. Stel je eens voor wat er gebeurt als een deel van die groep hoop krijgt en (weer) linkse campagnes gaat steunen? Of beter nog: actief campagnes rondom de wooncrisis, werk, klimaatrechtvaardigheid en antiracisme gaat steunen?
Zoals altijd, het lijkt simpeler dan het is. Het vraagt training, levenservaring en veel geduld om te leren hoe je deze gesprekken succesvol kan voeren. Het zal niet voor iedereen weggelegd zijn. Het houdt soms namelijk ook in dat je met empathie moet kunnen reageren op diep kwetsende opmerkingen van je gesprekspartner, iets wat voor mensen met een gemarginaliseerde identiteit traumatiserend kan zijn. Dit betekent dat organisaties die deep canvassing-campagnes willen opzetten, moeten investeren in de training, coaching en selectie van weerbare vrijwilligers. Het vraagt om gedegen *organizing*. Het kan daardoor een paar jaar duren voordat je resultaat kan zien. Maar hé, niemand zei dat het makkelijk zou worden. Om de sociale basis van extreemrechts in Nederland af te breken, zullen we hard moeten werken. Maar laten we ermee beginnen. Gesprek voor gesprek. Want er is een wereld te winnen.

Wil jouw organisatie hiermee aan de slag? Neem dan contact met op met Stroomversnellers. We denken graag met je mee en vertellen meer over de ervaringen van andere sociale bewegingen met *deep canvassing* en organizing.

Meer achtergrondinformatie over deep canvassing vind je hier: thecampaignworkshop.com/blog/canvassing/deep-canvassing

DOOR PETER KODDE, STROOMVERSNELLERS

NOTEN

1 progressives-zentrum.org/return-to-the-politically-abandoned/
2 demos.org/campaign/race-class-narrative-project
3 pastandsup.org/news/multi-racial-working-class-delivered-for-biden-now-biden-must-deliver-for-the-working-class/
4 vox.com/2020/1/29/21065620/broockman-kalla-deep-canvassing
5 peoplesaction.org/wp-content/uploads/2020/09/PA-ReportDeepCanvassingResults09.14-FINAL.pdf
6 youtube.com/watch?v=xN6O5LTaGyg

CHIAPAS OP DE RAND VAN BURGEROORLOG

Communiqué van het Inheemse Revolutionaire Clandestiene Comité, Algemeen Commando van het Zapatistisch Leger voor Nationale Bevrijding

Mexico, 19 september 2021

Aan de bevolking van Mexico:
Aan de bevolking van de wereld:
Aan de Zesde in Mexico en daarbuiten:
Aan de Netwerken van Verzet en Opstand:

Ten eerste: Op 11 september 2021, in de vroege ochtend, terwijl de Zapatista luchtdelegatie in Mexico Stad was, ontvoerden leden van ORCAO – een paramilitaire organisatie in dienst van de deelstaatregering van Chiapas – de compañeros Sebastián Nuñez Pérez en José Antonio Sánchez Juárez, autonome autoriteiten van de Raad van Goed Bestuur van Patria Nueva (Nieuw Thuisland), Chiapas.

De ORCAO is een politiek-militaire organisatie met paramilitaire kenmerken: zij hebben uniformen, uitrusting, wapens en munitie die zij hebben gekocht met geld dat zij ontvangen uit (door de regering gesponsorde) 'sociale programma's'. Zij houden een deel van het geld voor zichzelf en een deel gebruiken zij om regeringsambtenaren die rapporteren dat zij (de ORCAO) zich houden aan de voorwaarden van de sociale programma's af te kopen. Ze schieten elke nacht met deze wapens op de Zapatistagemeenschap van Moisés Gandhi.

De EZLN heeft geduldig gewacht totdat alle wegen naar een oplossing werden geprobeerd en waren uitgeput. Terwijl de deelstaatregering van Chiapas probeerde om de vrijlating van onze compañeros te saboteren en te belemmeren, waren het mensenrechtenorganisaties en de progressieve katholieke kerk die een objectieve inschatting maakten van wat er ondernomen zou kunnen worden.

Ten tweede: De compañeros werden acht dagen van hun vrijheid beroofd en vervolgens vandaag, 19 september 2021, vrijgelaten dankzij de pastoors van San Cristóbal de las Casas en Oxchuc, van het bisdom San Cristóbal. De compañeros werden beroofd van een walkietalkie en zesduizend pesos in contanten die toebehoorden aan de Raad van Goed Bestuur.

Ten derde: Ontvoering is een misdrijf zowel volgens de wetten van de slechte regering als volgens de Zapatista-wetten. Terwijl de deelstaatregering van Chiapas deze misdaden heeft gesteund en toegedekt, heeft het Zapatistisch Leger van Nationale Bevrijding de nodige stappen ondernomen om de ontvoerden vrij te krijgen en de daders op te sluiten en te straffen.

Ten vierde: De enige reden waarom het conflict niet op een tragedie is uitgelopen, is te danken aan de tussenkomst van bovengenoemde parochies, mensenrechtenorganisaties en de mobilisaties en acties die in Mexico en vooral in Europa zijn uitgevoerd.

Ten vijfde: De wanregering van Rutilio Escandón stelt alles in het werk om de zuidoostelijke Mexicaanse deelstaat Chiapas te destabiliseren: ze onderdrukt met geweld de normalistas.1

Zij saboteert de akkoorden tussen de georganiseerde leraren en de federale regering en dwingt de leraren tot meer radicale acties om de naleving van de akkoorden te eisen.

De alliantie met de drugshandelaren dwingt de inheemse gemeenschappen hun eigen zelfverdedigingsgroepen op te richten, omdat de regering niets doet om het leven, de vrijheid en de eigendommen van de bevolking te beschermen. De regering beschermt niet alleen de

drugshandelbendes, maar stimuleert, bevordert en financiert ook paramilitaire groeperingen zoals die welke voortdurend aanvallen uitvoeren op gemeenschappen in Aldama en Santa Martha.

De inentingscampagne van de regering is opzettelijk traag en ongeorganiseerd, waardoor onrust ontstaat in de plattelandsgemeenschappen die de regering ongetwijfeld zal uitbuiten. Ondertussen worden de stijgende sterfgevallen in deze gemeenschappen genegeerd.
De ambtenaren stelen alles wat ze kunnen uit de staatskas, misschien om de ineenstorting van de federale regering voor te bereiden of omdat ze erop gokken dat er een nieuwe partij aan de macht komt.

En nu willen ze het vertrek saboteren van de Zapatistische delegatie die deelneemt aan het Europese hoofdstuk van de 'Reis voor het Leven'. Ze hebben hun ORCAO paramilitairen de opdracht gegeven om onze compañeros te ontvoeren, waarbij ze de misdaad ongestraft hebben gelaten, en ze proberen een reactie uit te lokken van het EZLN, en dit alles in een staat waar de bestuurbaarheid aan een zijden draadje hangt.

Ten zesde: als de Ecologische Groene Partij van Mexico (PVEM) een crisis met internationale gevolgen wil uitlokken om het huidige bewind te destabiliseren, moet zij een referendum uitschrijven om het presidentiële mandaat in te trekken.

De PVEM is een van de namen die hier door dezelfde oude PRI wordt gebruikt. Soms zeggen ze dat het de PAN is, soms de PRD, en nu is het de PVEM; slecht vermomd als de Beweging voor Nationale Regeneratie (MORENA). Maar het zijn dezelfde misdadigers als altijd, al maken ze nu deel uit van de beweging die de verkeerde naam 'oppositie' draagt; een 'vijfde colonne' binnen de 4T.2

De verantwoordelijken zijn: Rutilio Escandón en Victoria Cecilia Flores Pérez.

Als zij de federale regering omver willen werpen, of problemen willen veroorzaken als vergelding voor de lopende federale strafrechtelijke onderzoeken tegen hen, of een van de facties willen steunen die strijden om de macht in 2024, dan moeten zij de beschikbare juridische kanalen gebruiken en ophouden te spelen met het leven, de vrijheid en de eigendommen van de mensen in Chiapas. Ze moeten oproepen tot een stemming om het presidentiële mandaat in te trekken en ophouden met vuur te spelen, want dan zullen ze zich branden.

Ten zevende: Wij roepen het Europa van onderop en van links en de Zesde in Mexico en daarbuiten op om te protesteren voor de Mexicaanse ambassades en consulaten en bij de regeringskantoren van de deelstaat Chiapas, en te eisen dat er een einde komt aan hun provocaties en dat zij afstand doen van hun doodscultus. De datum hiervoor is vrijdag 24 september 2021.

Gezien het handelen en nalaten van de staats- en federale regeringen met betrekking tot deze misdaden en eerdere, zullen wij de nodige maatregelen nemen om gerechtigheid te brengen aan de misdadigers van de ORCAO en de regeringsfunctionarissen die hen sponsoren.

Dat is alles. De volgende keer zal er geen communiqué zijn. Dat wil zeggen, er zullen geen woorden zijn, alleen daden.

Vanuit de bergen van zuidoost Mexico, in naam van het Revolutionaire Inheemse Clandestiene Comité, Generaal Commando van het EZLN.

door Subcomandante Insurgente Galeano/Enlace Zapatista

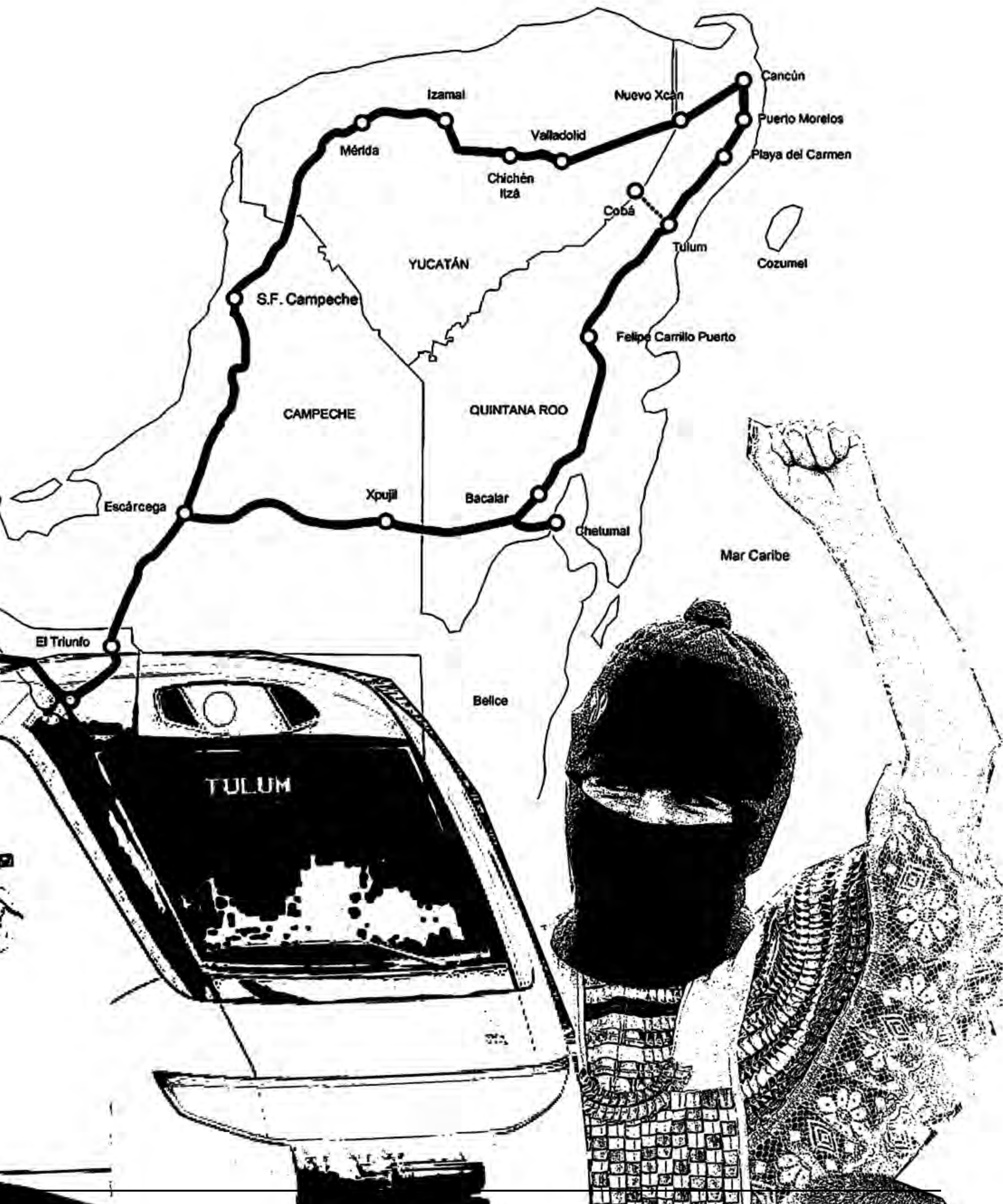
NOTEN

1 Studenten aan de Escuelas Normales, of lerarenopleidingen op het platteland.
2 De campagne van López Obrador noemde zijn regeringsproject de 'Vierde Transformatie' (4T), zogenaamd op gelijke voet met historische gebeurtenissen zoals de Mexicaanse Onafhankelijkheid (1810), een periode van hervormingen in het midden van de 19e eeuw, en de Mexicaanse Revolutie (1910).

EEN STRIJD VOOR HET LEVEN: DE MAYA-TREIN, LOKAAL VERZET EN DE ZAPATISTAS

In september 2018 kondigde de links-neoliberale Mexicaanse president Andrés Manuel López Obrador (AMLO) de Maya-trein aan. De Maya-trein wordt gepromoot als een duurzaam, mega-ontwikkelingsproject en omvat meer dan 1.500 km aan treinspoor dat door de staten Tabasco, Campeche, Yucatán, Quintana Roo en Chiapas in het zuidoosten van Mexico moet gaan lopen.

De officiële versie van het plan spreekt over het creëren van 'ontwikkelingspunten' in de 21 nieuwe treinstations. Het plan belooft daarmee een bron van sociale en economische ontwikkeling te worden voor de regio en de lokale gemeenschappen, het nationale en internationale toerisme ten goede te komen. Als alles volgens plan zou gaan, zouden er nieuwe steden rondom de ontwikkelingspunten moeten ontstaan die op hun beurt weer voor nieuwe banen zorgen. Kortom, het plan belooft geluk en voorspoed voor iedereen. Wonderbaarlijk, nietwaar?

Zoals je waarschijnlijk al door hebt, zijn de voornoemde beloften niet zo wonderbaarlijk als wordt gepresenteerd... De termen 'duurzaam' en 'megaontwikkelingsproject' zijn antoniemen van elkaar, een groen-kapitalistische tegenstelling die allesbehalve ten goede komt aan de lokale gemeenschappen en de natuurlijke omgeving. Het project gaat de beloften die het belooft in te lossen niet waarmaken. In plaats daarvan zal het de regio bedreigen, zowel op sociaal gebied als qua milieu. Had ik al genoemd dat de institutie die verantwoordelijk is voor het bouwen van delen van het spoor het Mexicaans Secretariaat van Nationale Veiligheid (het leger of ministerie van Defensie) is en dat dit precies in lijn ligt met de groeiende militarisatie van de regio en de toenemende aanvallen op de Zapatistas de afgelopen jaren? Wel, dan weet je dat nu...

LATEN WE HET MAYA-TREINPROJECT AFBREKEN

Ten eerste: het project belooft geluk en voorspoed voor iedereen. Maar wie is die iedereen? Net als in Orwells *Animal Farm* is iedereen die gevolgen ondervindt van dit project gelijk, maar toch zijn sommigen gelijker dan anderen. En diegenen die gelijker zijn dan anderen, dat zijn de kapitalisten, die denken dat ze een gebied moeten 'ontwikkelen' zonder de oorspronkelijke en lokale bevolking daarover te raadplegen.

Met behulp van Mexico's Nationale Fonds voor de Promotie van het Toerisme (FONATUR) is de Mexicaanse overheid, sinds de aankondiging van het hele project, een propagandacampagne gestart om de bewoners van de Maya-territoria te overtuigen van de weelde die het spoor hen zal brengen. In plaats van een informatieve campagne proberen ambtenaren de lokale gemeenschappen vooral met niet-tastbare en abstracte voordelen voor zich te winnen. Zo worden de lokale landeigenaren bijvoorbeeld uitgenodigd om als co-partners deel te nemen aan het project. De lokale bewoners vragen zich echter af wat het precies inhoudt om een co-partner te zijn. Voor de lokale en oorspronkelijke bewoners betekent dit vooral 'bij te dragen' aan het project door hun land aan te bieden, wat een eufemisme is voor het afstaan van hun land aan de kapitalisten. Want als de waarde van het stuk land verdubbelt, zal de winst naar de kapitalisten van het project gaan, en uiteraard niet naar de oorspronkelijke bewoners.

De kapitalisten die wél in het project geïnteresseerd zijn, en die daarom worden geportretteerd als 'bondgenoot', zijn de grote transnationale ondernemingen zoals het Duitse Siemens, de Deutsche Bahn en het Canadese Bombardier. In Mexico loopt het water al in de monden van de nationale kapitalisten door de winsten die het Maya-treinproject belooft. Onder hen zijn uiteraard Carlos Slim en Alfonso Romo, een agro-industrialist die grote sojaplantages in de regio beheert, externe adviseur is voor de World Bank en voormalig lid is van het bestuur rondom de Mexicaanse president. Verder hebben ook organisaties als de Group Posadas en de Group Vidanta, beide bekend om hun hotelketens en het opvoeren van de toerisme-industrie, hun interesse al uitgesproken.

De propagandacampagne vanuit de overheid houdt de bevolking ook nog andere voordelen voor. Zo claimt het bijvoorbeeld dat de ontwikkelingspunten voor honderden banen zullen zorgen tijdens en na de constructie van het treinproject. Hieronder vallen ook de (laagbetaalde) banen waarbij de lokale bevolking Westerse toeristen rond kan gaan leiden op hun zoektocht naar de magie en de exotische sfeer van de Maya-folklore. Banen die overigens niet in het plan benoemd worden maar wel degelijk gepaard zullen gaan met het ontstaan van nieuwe steden zijn banen die te maken hebben met drugs- en mensenhandel. Hiervoor hoeven we enkel naar de steden in de buurt te kijken, zoals bijvoorbeeld Playa del Carmen en Tulum, die beide draaien op toerisme: seks en drugs, in de handen van de georganiseerde misdaad, zijn noodzakelijk om de behoeften van de Westerse toerist te vervullen. Als de lokale gemeenschappen dus gedwongen worden hun land op te geven voor de vervulling van kapitalistische wensen zullen ze daarmee de kleine zekerheid die ze hebben opgeven. Dit zal ervoor zorgen dat delen van de lokale bevolking zich in zullen laten met criminele activiteiten.

Het project gaat de beloften die het belooft in te lossen niet waarmaken

Nog een zogenaamd voordeel, gedeeld op de officiële website van het project, is dat de trein duurzaam en niet schadelijk voor de natuur is. Maar dat is simpelweg niet vol te houden. Het spoor zal door delen ongerepte jungle lopen die als cruciaal worden gezien voor het behouden van de plaatselijke biodiversiteit. Studies die door de National Science Council (Nationale Wetenschappelijke Raad) in Mexico zijn gedaan, laten zien dat de impact op de natuur, op z'n zachtst gezegd, niet mild is.

De trein en de ontwikkelingspunten zullen tien natuurlijke reserves beïnvloeden: Balam Kin y Balam Kú, Palenque, Usumacinta Canion, Yum Balam, Nichupté y Uaymil mangroves, Reserves van de biosferen van Sian Ka'an en Petenes y Calakmul. Daarnaast zal het spoor de lokale waterbronnen in gevaar brengen. Sommige delen uit de routes van de spoorlijn die in het initiële plan werden voorgesteld zijn al herplaatst vanwege de risico's die de cenotes (natuurlijke sinkholes waar het grondwater in wegloopt) met zich meebrengen. Op dit punt in de geschiedenis van het kapitalisme is het

(hoop ik…) niet nodig om uit te leggen waarom het verwoesten van ongerepte gebieden natuur en het op industriële schaal vervuilen van het grondwater niet wenselijk is en tegen onze bestaansvoorwaarden in gaat.

In zekere zin is het project een (links-)neoliberaal project dat gericht is op het herstructureren van het zuidoosten van Mexico ten koste van de oorspronkelijke bewoners en de lokale gemeenschappen. Om precies te zijn zal de aanleg en het gebruik van het spoorproject 828 gemeenschappen direct beïnvloeden. Ondanks de greenwashing die in de presentatie van het project is verwerven, zal het project belangrijke natuurlijke gebieden en beschermde natuurlijke reservaten aantasten. Wellicht brengt het geld van westerse toeristen in het laatje. Desalniettemin is het een voortzetting van de koloniale praktijken van weleer die nog steeds in Mexico, en Latijns-Amerika in het algemeen, voortleven. Daarbij, het geld dat verdiend zal worden zal belanden op de rekeningen van de kapitalisten die investeren in het project en niet gaan naar de lokale gemeenschappen die het land beheren en bewonen. Met andere woorden, het project is niets anders dan een megalomaan kapitalistisch ontwikkelingsproject (capitalist mega-development project).

Circus, bevolkingsconsultatie en verdachtmakingen
Sinds de aanvang van zijn termijn heeft AMLO zichzelf als radicale voorstander van de democratie gepresenteerd. Om dat statement kracht bij te zetten heeft hij meerdere bevolkingsconsultaties, een soort referenda, plaats laten vinden waarin hij de bevolking om hun stem vraagt in belangrijke vraagstukken. Zo werd er ook een referendum gehouden waarin de bevolking zich positief uitliet over de aanleg van het spoor. Niet geheel verrassend bleek het referendum echter niet te voldoen aan de eisen die nodig zijn voor een geldige bevolkingsconsultatie.

Het referendum voldeed niet aan regel 169 van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO), welke gericht is op het beschermen van de plaatselijke gemeenschappen tegen projecten als de aanleg van dit spoor. Deze regel stelt dat, alvorens een ontwikkelingsproject van start kan gaan, een eerste, vrije en voldoende geïnformeerde consultatie met de gemeenschappen plaats moet vinden. Na de publicatie van de resultaten van het referendum wezen de Verenigde Naties (VN) er terecht op dat de consultatie niet volgens deze eisen had plaatsgevonden en dat de gemeenschappen onvoldoende waren geïnformeerd. De overheid was geschokt door de bevindingen van de VN, het voelde zich aangevallen en uitte openlijk haar woede over dit soort aantijgingen… maar ging tot slot rustig verder met het uitvoeren van het plan.

HET VERZET

Bij de aankondiging van het project vierde de president met aanhang een ceremonie waarin Moeder Aarde om toestemming werd gevraagd voor het project. De

ceremonie werd het ‘Ritueel van de oorspronkelijke bevolking voor moeder aarde’s toestemming voor het bouwen van de Maya-trein’ gedoopt, wat uiteraard voor veel onrust en verontwaardiging leidde in organisaties voor en door oorspronkelijke bewoners, waaronder het Congreso Nacional Indígena (Nationale Raad van de Inheemse Bevolking, CNI) en de Zapatistas.

Tijdens de herdenking van de opstand in 2019 veroordeelde Subcomandante Insurgente Moisés, namens het Ejército Zapatista de Liberación Nacional (Zapatistisch Nationaal Bevrijdingsleger, EZLN), de respectloze actie van de president:

Die bedrieger die aan de macht is, wat voor spelletje speelt hij?

‘Die bedrieger die aan de macht is, wat voor spelletje speelt hij? Hij doet alsof hij de zegening van de Mexicaanse bevolking heeft gekregen, waarbij hij, door te knielen voor de aarde om toestemming te vragen voor zijn projecten, de oorspronkelijke bewoners probeert te misleiden. Hij denkt dat alle oorspronkelijke bewoners vallen voor zijn façade. Hier en nu zeggen we, in tegendeel, ‘Nee, we vallen er niet voor’.

Wat bedoel ik met ‘in tegendeel’? Hij doet alsof hij onze gewoonten en rituelen kent – om toestemming vragend aan Moeder Aarde – maar in werkelijkheid vraagt hij toestemming aan Moeder Aarde om de oorspronkelijke bewoners te vernietigen. Dat is waar deze façade om draait en sommige van onze broeders en zusters zijn ervoor gevallen. Wij vallen er niet voor. Als Moeder Aarde zou kunnen spreken, zou ze hem hebben gezegd: donder op. Moeder Aarde spreekt niet, maar als ze dat deed, zou ze luid en duidelijk hebben gezegd: No, go fuck yourself!’ Verder riep hij iedereen op zich te verzetten en om moeder natuur tot de dood te verdedigen tegen transnationale kapitalisten.

De geforceerde bevolkingsconsultatie die de overheid organiseerde is uiteindelijk één van de valkuilen van het project geworden. Vele gemeenschappen hebben inmiddels een gerechtelijke akte, een amparos, ingediend. Dit is een gerechtelijke procedure gericht op het beschermen van constitutionele rechten. Deze juridische stap bevecht de legitimiteit van het project op basis van het gebrek aan een valide bevolkingsconsultatie die aan alle eisen voldoet.

Sinds de bevolkingsconsultatie is het CNI in samenwerking met andere gemeenschappen en collectieven begonnen met het organiseren en mobiliseren van verzet. Met name de Assembly of Defenders of Mayan Territory ‘Múuch’ Xíinbal’ en het ‘Chuun t’aan Maya’-collectief zijn effectief geweest in hun verzet door middel van de voornoemde amparos. Als gevolg hiervan zijn er al delen van de route aangepast. In een interview met het magazine Sin Embargo noemde Pedro Uc, deel van de Múuch’ Xíinbal gemeenschap, dat het gevecht niet gaat om het aanpassen van de route:

> ‘(…) we vechten tegen de volledige voortgang van het project omdat het – naast het feit dat het ons territorium en onze bronnen negatief beïnvloedt en dat er geen volledige beoordeling van de impact op het milieu heeft plaatsgevonden – de onzekerheid vergroot door de verwachte toename in drugs- en mensenhandel.’

In het communiqué van het CNI uit augustus 2019 werd medegedeeld dat het verzet van deze organisaties geleid heeft tot meerdere bedreigingen en pesterijen vanuit officiële instanties, paramilitaire groepen en drugskartels. Zo ontving Gregorio Hau Caamal, tevens lid van de Múuch’ Xíinbal gemeenschap, een telefoontje van de ‘bevelhebber van de garde van het Golfkartel’. Een ander lid van de Assembly, María Candelaria May Novelo, ontving dreigementen op Facebook nadat het deel van het spoor dat door haar huis heen zou lopen definitief verlegd was.

Ondanks de dreigementen hebben het CNI en de lokale gemeenschappen hun verzet voortgezet met alle middelen die ze tot hun beschikking hebben. De overheid, die weigert te luisteren naar de belangen van de oorspronkelijke bevolking, blijft volhouden dat het project in 2023 kan worden voltooid. De overheid zal dus ook al haar middelen inzetten om het verzet vanuit de lokale gemeenschappen te breken en verzwakken, onder andere door het criminaliseren van de beschermers van het land, het uiten van doodsbedreigingen en het gebruik van paramilitaire groepen en drugskartels. Toch kunnen de gemeenschappen ook rekenen op internationale steun. Onderdeel van die steun is het gepubliceerde onderzoek van YaBasta Netz, waarin de belangen van Duitse transnationale bedrijven in het aanleggen van het spoor werden blootgelegd.

DE TREIN, DE OORLOG OP DE ZAPATISTAS EN DE INTERNATIONALE GEMEENSCHAP

Hoewel Subcomandante Insurgente Moisés de bedrieglijke ceremonie van AMLO in zijn speech in 2019 stevig veroordeelde, is het gebied in toenemende mate onderhevig aan militarisatie en raken de verschillende partijen op links steeds verder verdeeld. Over het algemeen is er sprake geweest van een stevige polarisatie op links sinds het presidentschap van AMLO, aangezien vele organisaties door hem zijn gecoöpteerd. Mensen en organisaties die eerst expliciete steun hadden voor de Zapatistas zijn nu overgestapt naar het steunen van de president en zijn partij. Daarbij heeft AMLO meer en meer macht weten over te hevelen naar het leger (eerder noemde ik al de rol die het leger speelt in het aanleggen van het treinspoor), wat vanzelfsprekend heeft geleid tot een groeiende repressie van de Zapatista-gemeenschappen.

Op 11 september 2021 werden twee Zapatistas van de Good Government Council Patria Nueva of Caracol 10 ontvoerd door leden van de paramilitaire organisatie ‘Regional Organization of Coffee Growers of Ocosingo’ (ORCAO). Daarnaast zijn andere Zapatista-gemeenschappen constant slachtoffer van pesterijen en andere vormen van repressie. Hoewel er al voor de Zapatista-opstand in 1994 sprake was van een kleinschalige oorlog tegen de Zapatistas heeft het megaproject ervoor gezorgd dat deze oorlog geïntensiveerd kan worden.

Gezien de belangrijke rol en invloed van de Zapatistas in de omliggende gebieden en het feit dat ze een politiek-militaire organisatie vormen, is het niet vreemd dat ze al decennialang een doorn in het oog zijn van de overheid. Het is daarom ook niet vreemd om te zien dat de overheid er alles aan doet om het verzet van de Zapatistas te breken en permanent te verzwakken. Maar als we iets geleerd hebben van de Zapatistas dan is dat het belang van solidariteit en organisatie, en het feit dat ze zich koste wat het kost zullen blijven verzetten tegen neokoloniaal neoliberalisme. Desondanks is verzet effectiever en slagvaardiger als we het samen doen. De Zapatistas verzetten zich in Mexico, maar hoe zit het met de internationale solidariteit?

WAT NU?

Subcomandante Insurgente Moisés begon zijn speech in 2019 door te benoemen dat de Zapatistas alleen staan in hun strijd tegen het kapitalisme. Hoewel er geen twijfel over bestaat dat de Zapatistas op heel wat internationale steun kunnen rekenen, kan het zijn dat de radicale steun die ze hadden voornamelijk kwam van de mensen die inmiddels erg gewend zijn geraakt aan het idee dat de Zapatistas er zijn. De befaamde opstand vond ten slotte 25 jaar geleden plaats en kan in die tijd ver in het bewustzijn zijn gezakt. Nieuwe generaties mensen hebben vandaag de dag wel kennis van het bestaan van de Zapatistas, maar wellicht meer in de vorm van een legende die ver van hen af staat.

We zullen enkel samen in staat zijn dit veelkoppige monster te bestrijden

Met hun toer door Europa hebben de Zapatistas tijd genomen om te luisteren naar de verschillende antikapitalistische en antipatriarchale Europese collectieven. Hun doel daarmee was dan ook het verbinden van al deze collectieven die samen strijden voor het leven. De vijand is ten slotte niet enkel aanwezig in Mexico, maar net zo goed in Europa en in de rest van de wereld. De vijand is het globale kapitalisme en we zullen enkel samen in staat zijn dit veelkoppige monster te bestrijden. Dat was de boodschap die vanuit de Zapatistas werd gedeeld: Blijf organiseren en blijf strijden.

Hopelijk heeft hun Gira por la Vida ertoe geleid dat ook de nieuwe generaties zich verbonden voelen met (de strijd van) de Zapatistas (en vice versa). De vraag is namelijk of ze daadwerkelijk zo alleen zijn als Insurgente Moisés in zijn speech beweerde. Staan ze alleen in hun strijd tegen het kapitalisme, tegen de Maya-trein en de Mexicaanse overheid? De tijd zal het leren. Duidelijk is dat de Zapatistas, op hun eigen manier, erin geslaagd zijn om solidariteitsnetwerken op te bouwen en de nieuwe generaties met de vorige te verbinden. Het is aan ons om ons nu ook met hun strijd bezig te houden en onze internationale steun in de praktijk te brengen.

DOOR JORGE DS

VERTALING DOOR TEUN ZWARTSTAART

BLIJF OP DE HOOGTE:
Enlace Zapatista: enlacezapatista.ezln.org.mx
Radio Zapatista: radiozapatista.org/
Ya Basta Netz: ya-basta-netz.org

Vanwege de omvang worden de noten niet afgedrukt. Geïnteresseerden kunnen ze opvragen bij de redactie.

TEGEN ALLE ONDERDRUKKING? DAN ALLE DIEREN OOK VRIJ!

Hoe anarchisme en antispeciësisme bij elkaar horen

DOOR PETER STORM

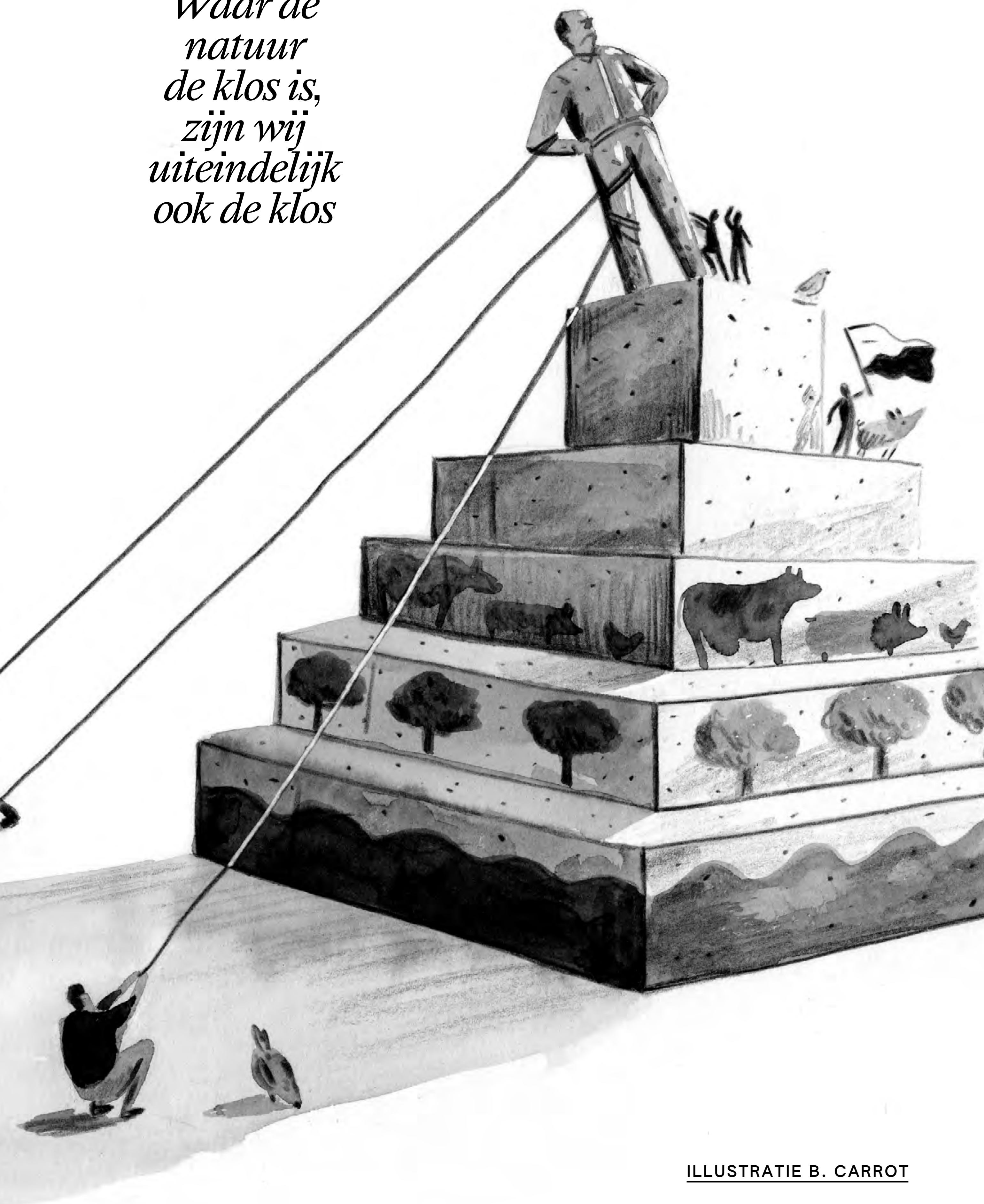
Anarchisme betekent minimaal: het afwijzen van elke vorm van onderdrukking en is tegen elk hiërarchisch stelsel, om die onderdrukking en dat hiërarchische stelsel te vervangen door een samenleving van vrije en gelijkwaardige mensen. Dat betekent bijvoorbeeld dat de staat, het kapitalisme, het patriarchaat in al haar vormen – vrouwenonderdrukking, transhaat, homohaat, noem maar op – kolonialisme en witte suprematie, met alle vormen van nationale overheersing, uitsluiting en racisme... dat al die zaken onze afwijzing en bestrijding verdienen en ook krijgen. Hetzelfde geldt voor validisme: onderdrukking op basis van ziekte, beperking of 'afwijking' van 'de norm'. Let op die aanhalingstekens. Ik ben autist, ik accepteer niet dat autisme gezien wordt als afwijking. En 'de norm' is de vijand. Vandaar dat ik die woorden tussen aanhalingstekens zet. Is daarmee de afwijzing van hiërarchische onderdrukkingsstelsels compleet? Is ons doel enkel een samenleving van vrije en gelijkwaardige mensen? Naar mijn mening niet. Fundamenteel voor het overleven van het leven op aarde is de afwijzing van de onderwerping van de niet-menselijke natuur aan de menselijke maatschappij. Waar 'de mens' – doorgaans voorzien van staten en uitbuitingsmechanismes – ' de natuur' onderwerpt, wordt het leven gesloopt en lopen we allemaal gevaar. Waar mensen zich boven de natuur verheffen, waar hiërarchie bestaat tussen 'de mens' en 'de natuur', daar zal dit hiërarchische principe ook de menselijke maatschappij kenmerken. Murray Bookchin zag hier scherp. Onderwerping houdt geen halt bij de grens tussen mens en natuur. Tem dieren, en je temt al snel ook mensen. Gebruik de natuur als winstgevende hulpbron, stook alle fossiele brandstoffen daarom maar op, kap de regenwouden maar, en spoedig verzuipen en verschroeien we allemaal. Waar de natuur de klos is, zijn wij uiteindelijk ook de klos.

Maar laten we dat 'wij' niet te beperkt opvatten! Het gaat er niet alleen om dat mensen snappen dat zonder de niet-menselijke natuur ook ons voortbestaan als mens en als samenleving van mensen gevaar loopt. Het gaat erom dat we het niet-menselijk leven respecteren en waarderen als inherent waardevol, en niet in de eerste plaats als nuttig voor ons, mensen. De niet-menselijke natuur staat niet beneden ons, wij zijn geen 'heersers der schepping'. Evenmin is deze wereld zomaar 'ours and ours alone... to master and to own', zoals dat prachtige lied 'Solidarity Forever' het formuleert. Tenzij we de categorie van 'ours and ours alone' heel ver verbreden! Bij 'wij' en 'ons' horen dan de niet-menselijke levende wezens, en de natuur als zodanig.

Ik zou er dan ook voor willen pleiten dat we gelijkwaardigheid tussen menselijke en niet-menselijke levensvormen bevestigen als één van de doelen van het anarchisme. Daarbij hoort een afwijzing van speciësisme. Met 'speciësisme' wordt discriminatie en onderdrukking op basis van soort ('species') bedoeld. Die onderdrukking is verkeerd. Wat mij betreft is antispeciësisme een

Waar de natuur de klos is, zijn wij uiteindelijk ook de klos

ILLUSTRATIE B. CARROT

Dat egeltje en die spin zijn niets minder dan jij en ik

noodzakelijk onderdeel van het anarchisme, en daarmee bijvoorbeeld ook van de uitgangspunten van de Vrije Bond.

Nu weet ik dat mensen qua capaciteiten machtiger zijn dan bijvoorbeeld muizen. Antispeciëcisme ontkent niet de verschillen in eigenschappen tussen soorten. Antispeciësisme ontkent dat de ene soort meer waard is dan de andere soort. Meer in het bijzonder ontkent antispeciësisme dat de menselijke soort verheven is boven alle andere soorten, en dat mensen aan die superioriteit dus rechten jegens andere (leden van) diersoorten kunnen ontlenen, zoals het recht om dieren op te sluiten, leeg te melken, af te maken, in netten te vangen, met kogels te doorboren en op te eten.

Voor zover mensen het ‘recht’ hebben een dier te doden – uit levensnoodzaak, uit zelfverdediging – dient dat recht gepaard te gaan met wederkerigheid: een dier heeft op diezelfde basis het ‘recht’ om een mens te doden uit levensnoodzaak. Ik snap dat wolken sprinkhanen oogsten opvreten en daarmee boeren de dood in jagen. Dat die boeren de sprinkhanen bestrijden, is gewoon zelfverdediging. Ik zet het woord ‘recht’ hierboven trouwens nadrukkelijk tussen aanhalingstekens: recht is een begrip waarvoor je een rechtverlenende en rechthandhavende instantie nodig hebt. Dat is in de praktijk maar al te gauw de staat.

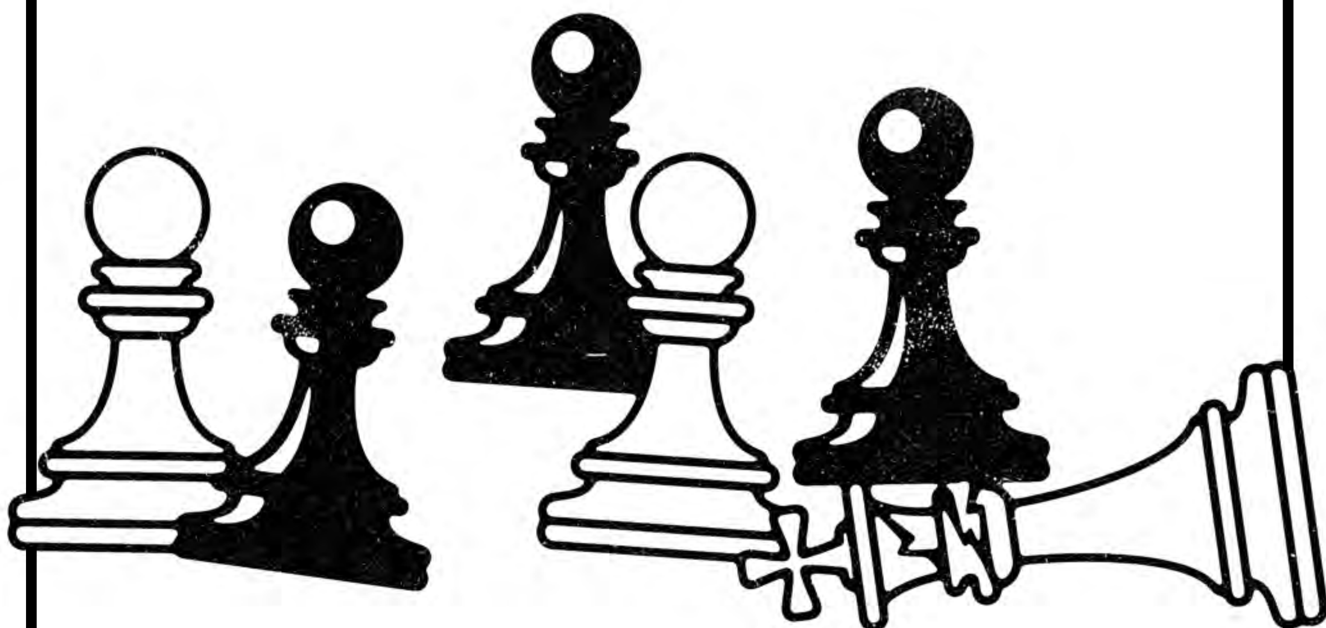
Ik pleit dus niet voor ‘dierenrechten’, ik pleit voor de erkenning van niet-menselijke dieren als inherent gelijkwaardig aan menselijke dieren. Ik pleit voor een afwijzing van de onderwerping van de niet-menselijke natuur door ‘de mens’. Dat behelst trouwens dus niet-menselijke dieren, maar ook planten. Ook die kunnen we niet zomaar als ding behandelen. Ook daar gaan we maar beter met enig respect mee om, ook als we ze als bron van voeding niet kunnen missen.

Doden uit levensnoodzaak is dus niet waar het antispeciësistische bezwaar zich tegen richt. Maar veehouderij, jacht en visserij buiten de context van bevolkingen voor wie dit levensnoodzaak is, plezierjacht- en visserij, getuigen van een speciësistische, onderdrukkende houding jegens de niet-menselijke natuur, jegens dieren die niets minder zijn dan mensen. Deze speciësistische houding is, wat mij betreft, met het anarchisme in strijd. Ik zou graag zien dat ook de Vrije Bond zich in deze zin uitspreekt.

Nu heb ik een eerdere versie van dit stuk ter discussie aan mensen op het Vrije Bond Congres in september 2021 voorgelegd, en discussie is er geweest. Daar heb ik ook weer van geleerd, en het heeft tot aanvullingen en extra uitleg geleid in het stuk dat je nu leest. Vandaar bijvoorbeeld dat je hierboven een expliciete afwijzing van dat begrip ‘dierenrechten’ vindt: mensen dachten dat ik me op dat concept baseerde, en dat is dus niet het geval.

Nog iets: dit is nadrukkelijk geen pleidooi om allemaal veganist te worden, en al helemaal niet om veganisme te verlangen van alle leden van de Vrije Bond Dat laatste zou met een ouderwets woord gewoon knechting zijn, dwang, opgelegde autoriteit. Bovendien: velen van ons, ik ook, zijn dat al. Anderen kiezen daar hopelijk alsnog voor. Wie dat niet doet, zal daarvoor redenen hebben.

Mijn kernpunt is niet ieders individuele gedrag. Mijn kernpunt is de anarchistische erkenning dat dat egeltje op de stoep, maar ook die spin in de hoek van je woning, niets minder zijn dan jij en dan ik. Hoe individuele anarchisten de keus tegen speciësisme invullen is aan hen, net zo goed als de invulling van onze strijd tegen racisme en patriarchaat en validisme. Maar dát we tegen patriarchaat, witte overheersing, validisme, staat en kapitaal zijn, staat als een gekraakt en niet te ontruimen huis. Wat mij betreft hoort een gelijkwaardige afwijzing van speciësisme en de overheersing van de natuur er voor een consistent anarchisme onverbrekelijk bij.

2.Dh5 Festival 2022: Changing the Game

DOOR DE 2.Dh5-ORGANISATIEGROEP

Het jaarlijkse 2.Dh5 festival keert terug naar Amsterdam voor haar zestiende editie op 26 en 27 februari 2022.

Met workshops en discussies over *grassroots*-campagnes, tactieken en actiemethodes voor en door een legio aan *game changing* groepen en individuen actief rondom feminisme, queerstrijd, antiracisme, antifascisme, dekolonialisme, antimilitarisme, antivalidisme, internationale solidariteit, klimaat/ecologie, arbeidersstrijd, migratie/no-border, internet vrijheid/privacy, recht op stad/huisvesting en kruisingen daartussen.
Heb jij ook het gevoel dat het spel zo is ingericht dat wij alleen maar kunnen verliezen? Kom dan samen met honderden andere wereldversleutelaars om te leren en ontleren, om elkaars strijd te versterken, en te bouwen aan een betere wereld die onze idealen van een vrije en solidaire samenleving dichterbij brengen.

Heb jij een goed idee voor een sessie bij 2.Dh5? We zijn erg benieuwd! Neem dan contact met ons op via info@2dh5.nl of via de socials Facebook, Instagram of Twitter.

Waar & Wanneer:
Ru Paré,
Chris Lebeaustraat 4
Amsterdam

26 & 27 februari 2022

Meer info op 2dh5.nl

VERSLAG VRIJE BOND CONGRES

2021

In het weekend van 3 tot 5 september was het weer tijd voor wat inmiddels een jaarlijkse traditie is: het congres van de Vrije Bond. Met de enorme ledengroei van het afgelopen jaar beloofde het de grootste editie tot nu toe te worden. Corona gooide niet al te veel roet in het eten en verder zaten ook alle ingrediënten mee. Het werd een zonovergoten weekend propvol met discussies, gesprekken en gezelligheid. Wat volgt is een kort verslagje van een aantal activiteiten. Hopelijk zien we jou, lezer, volgend jaar (weer)!

VOORBEREIDING EN KENNISMAKING

Dit jaar waren er op vrijdagmiddag al heel wat mensen aanwezig. In de stralende zon zetten mensen hun tentjes op. Daarnaast werden de infostandjes (onder andere van AFA Nederland, Opstand, Fort van Sjakoo, Paper Jam) goed bezocht.

Congresgangers kregen dit jaar de kans om elkaar al op vrijdag beter te leren kennen door een lijnenspel. Een standpunt innemen in de ruimte, daar kwam het op neer. Vrije Bondsleden houden over het algemeen (veel) meer van katten dan van honden. Dat hoeft wellicht niet te verbazen, net als het feit dat de Bond een behoorlijk belezen clubje blijkt te zijn (hoewel iedereen de balans tussen theorie en praktijk wel in het oog wilde houden). Er kwamen ook alvast wat stellingen over de discussiestukken aan bod, zodat de opwarming niet enkel sociaal, maar ook inhoudelijk was.

Vrijdagavond was het tijd voor een kampvuur. Ook werd er spontaan een anarchistische Dungeons & Dragons avond georganiseerd. Misschien is het wel tijd voor een anarchistische D&D-groep! Dat was trouwens maar één van de vele spontane initiatieven die tijdens het congres ontstonden.

THEMADISCUSSIES

Op zaterdag was het tijd voor het echte werk. De dag begon met een introductie van verschillende groepen binnen de Vrije Bond, waardoor iedereen meteen wat op de hoogte was van elkaars bezigheden. De eerste discussiesessie van het weekend ging over antispeciësisme.

Dit jaar vonden alle besprekingen van de discussiestukken (in tegenstelling tot de concrete voorstellen) plaats in kleine groepjes. Zo kreeg iedereen voldoende kans om hun gedachten te formuleren en was het makkelijker om de diepte in te gaan. Na elke discussieronde werd er steeds even plenair teruggekoppeld aan de hand van post-its die de groepen hadden verzameld over zaken waarover ze het eens of oneens waren, of waarover ze meer zouden willen leren.

Wat betreft antispeciësisme waren de groepsconclusies heel uiteenlopend. Dat was anders bij de bespreking van diversiteit van tactieken en communicatie, waarover veel groepen wel dezelfde ideeën leken te hebben. Na een paar terugkoppelingen bleek al wel dat er veel meer te zeggen was dan in een kwartiertje gepropt kon worden. Bij deze dan ook een aanmoediging aan alle leden om de discussies voort te zetten – via Discord, algemene ledenvergaderingen, de *Buiten de Orde*, lokale groepen...

Zaterdagnamiddag was het héél warm, maar het programma zat nog steeds goed vol. Er waren nog drie discussiemomenten over thema's als het bereiken van een brede groep mensen, de groeiende ledenaantallen en het belang van voldoende financiële middelen. Een 'luchtige' afwisseling kwam er met de workshop 'Street Medics 101' van AFA Nederland. Wie niet deelnam en toevallig langs de workshop liep, zal het een grappig gezicht gevonden hebben dat de helft van de deelnemers daar opeens met hun halve hoofd in het verband zat. Er waren gedurende het weekend trouwens nog meer van zulke workshops. Zo was het mogelijk om onder begeleiding en met materiaal in een boom te klimmen. Daarnaast gaf Partizan Leuven op zondag een kleine kickboks-workshop. Voor kinderen was er net als vorig jaar een speciaal programma voorzien dat goed in de smaak viel.

AVONDONTSPANNING

Op zaterdagavond was het dan eindelijk tijd voor de langverwachte pubquiz! Een hele hoop creatieve vragen en onderwerpen passeerden de revue, met grote hilariteit tot gevolg. Een greep uit de vragen: 'Bedenk een naam voor de stroming die als vlag zwart-kliklaminaat heeft' (anarcho-praxis), 'Bedenk een slogan voor een demo tegen het onderbrengen van ouderen in een kinderboerderij' ('Geen bejaarden bij onze paarden!'), 'Hoeveel nieuwe groepen waren er afgelopen jaar binnen de Vrije Bond?' (drie) en 'Wat is de naam van de broer van Ferdinand Domela Nieuwenhuis?' (weet jij het, lezer?). De quiz maakte ook duidelijk dat de allerjongste generatie duidelijk het allerbeste is in snel stickers plakken!

Na de quiz snelden alle congresgangers naar binnen. Niet door het weer, er werd net een prachtige sterrenhemel zichtbaar, maar wel door wie daar op het podium stonden: Your Local Pirates! Ze speelden een hoop van hun nummers, steeds met evenveel enthousiasme en overtuiging. Afgaande op de sfeer en het geklap kon de zaal hun optreden meer dan waarderen. Dit jaar waren er vervolgens zelfs twee kampvuren waarrond éindelijk weer eens met kameraden kon worden bijgepraat.

BESLISSINGEN EN COMMENTAREN

Het opstaan heeft zondagochtend bij sommigen dan ook ongetwijfeld pijn gedaan. Toch waren er al best wat mensen aanwezig bij het eerste programmaonderdeel van de dag, de terugkoppeling van de caucussen. De dag ervoor hadden er caucussen plaatsgevonden op basis van thema's en locaties. Al gauw bleek dat die enorm productief en motiverend geweest waren. De bestbezochte caucus was de queer-caucus, waar allerlei radicale plannen voor de toekomst besproken werden. Radicale perspectieven op het klimaat zullen ook meer uitgewerkt worden, en veel lokale groepen grepen de gelegenheid aan om te netwerken met andere groepen of alvast wat evenementen te plannen.

Vrije Bondsleden houden over het algemeen (veel) meer van katten

Daarna volgde er een vruchtbare laatste discussie in kleine groepjes over organisatievormen binnen de Vrije Bond en de samenwerking met niet-anarchistische organisaties en individuen.

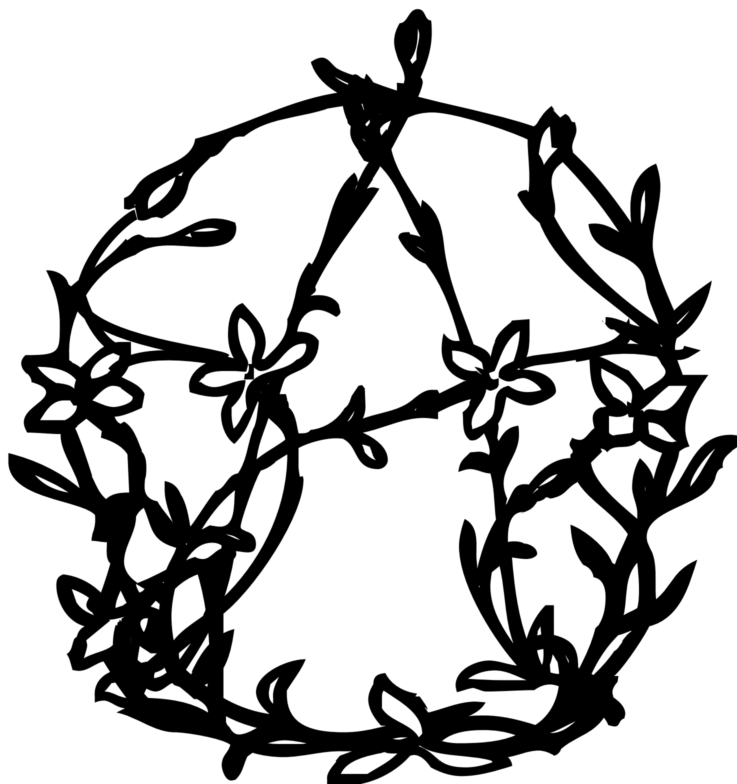
Het eerste plenaire onderdeel dat op de agenda stond was het voorstel van Lepelfabriek om zich als antivalidistisch platform aan te sluiten bij de Vrije Bond. Mede dankzij de uitstekende presentatie en facilitatie van dit programmaonderdeel werd het voorstel met veel enthousiasme onthaald. Er gaat op een ALV nog besproken worden hoe dit precies in z'n werk zal gaan, maar de intentieverklaring om dit voorstel in de praktijk te brengen is er alvast.

Het voorstel rond functiegroepen werd ook positief onthaald. Na wat kleine aanpassingen werd dit voorstel unaniem aangenomen. Voortaan zal het duidelijker zijn hoe groepen als de Solidariteitskas, de redactie van *Buiten de Orde* en het secretariaat zich verhouden tot de Vrije Bond als geheel.

Een zeer positief gevolg van al deze eensgezindheid was dat de ruimte in het programma voor hamerstukken niet benut hoefde te worden. Het laatste inhoudelijke deel van het congres was een leuke interactieve brainstormsessie over de Buiten de Orde. De mensen die zich bezig houden met de werving van leden die mee willen werken aan dit mooie blad, hebben ongetwijfeld een hoop stof tot nadenken.
Het congres sloot af met een evaluatie waarbij elke deelnemer een 'tip' en een 'top' deelde. De tips gingen vooral over de volheid van het programma, dat volgend jaar wel wat meer lucht kan gebruiken. Maar er waren toch vooral veel tops, want mensen hadden er enorm van genoten om een paar dagen met kameraden samen te leven en te discussiëren. Enorm veel mensen hebben mooie bijdrages geleverd aan dit succes: door een workshop te geven, een discussiestuk te schrijven, de reader te ontwerpen of te versturen, door te koken (het eten van Le Sabot was zoals altijd weer heerlijk), door te poetsen, door gewoon aanwezig te zijn… Het is geweldig om te zien waar de Vrije Bond toe in staat is!

TOT SLOT EEN OPROEP
De congresvoorbereidingsgroep zoekt nog naar nieuwe leden. Lijkt het je wel wat om bij te dragen aan de organisatie van het congres? Stuur dan een mailtje naar vrijebondcongres@riseup.net. Als je nog feedback hebt die je met de groep van dit jaar wilt delen, is die ook heel erg welkom via dat mailadres.

DOOR EMMA

Anarchisme als kort verhaal

Een leesboek van Peter Storm

DOOR JAN BERVOETS

Tijdens de algemene ledenvergadering van de Vrije Bond werd ik op 15 augustus verrast door Peter Storm, die met de eerste exemplaren van zijn boekje *Het anarchisme* de bijeenkomst bezocht. Toen een week later de redactievergadering van Buiten de Orde volgde, had ik het uitgelezen. Prompt vroeg de redactie of ik het wilde bespreken. Daarop heb ik geen nee gezegd, want het is belangrijk dat we vanuit de actuele situatie niet alleen theorie uit het verleden leren, maar ook zelf aan de slag gaan. En dit is een uitstekend begin.

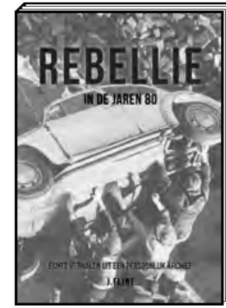
Het boek is geschreven als uitnodiging aan de lezer om mee te doen aan een sociale beweging tegen de staat, of beter gezegd: dé sociale beweging. Het roept op tot ongehoorzaamheid en vereniging met anderen die evenmin willen luisteren naar opgelegd gezag. Doel is vrijheid, maar geen Partij voor de Vrijheid. Want vrijheid is het gevolg van directe belangenstrijd van onderop. Het gaat om mensen als jij en ik, die op één of andere manier door autoriteiten worden genoodzaakt en soms zelfs bevolen te leven zoals zij niet willen. Vrijheid moet dus worden gezien als een resultaat van gezamenlijke strijd voor een leven dat wij wél willen bepalen en waarbij onze individuele belangen – zowel individueel als gezamenlijk – gelden.

Ter wille van dit perspectief probeert Peter Storm ideeen, concepten en praktijk te inventariseren. Eerst door de autoriteit te definiëren die ons onderdrukt, de staat, het kapitaal, de witte overheersing, het patriarchaat. Dat leidt tot de macht van weinigen over velen die steeds meer absoluut wordt. Daarnaast geeft hij aan hoe onze kennis van de natuur heeft geleid tot meesterschap over de natuur tot schade van de natuur en uiteindelijk de mensheid als zodanig. De vraag is wat hiertegen te doen? Het antwoord is dat mensen zichzelf en met elkaar organiseren vanuit autonome vormen in verzet tegen de bestaande maatschappijvorm: afschaffing van het kapitaal (het geld), van centrale organen, door vorming van een decentrale maatschappij en een federalistische organisatie, waarbij de besluitvorming van onderop komt. Dan volgt de vraag: hoe dat te bereiken? Een antwoord is: door zelf via directe actie en direct verzet een begin te maken aan dergelijke organisaties of daaraan mee te werken.

Dat betekent dus niet zozeer de versterking van de eigen organisatie en de groep, maar wel samenwerking met de opstand door er een doel aan te geven of althans een omschrijving daarvan: een organisatie of samenwerkingsverband die de staat opheft en ruimte geeft aan een vrije maatschappij, in het bewustzijn dat we op de goede weg zijn en meewerken aan de vorming daarvan. Dat is een genuanceerd antwoord. Want 'ook anarchisme is niet het doel'. Het doel is de omvorming van de maatschappij door de mensen zelf. Anarchistische organisatie is geen hiërarchie van opvattingen en ideeën die als abstracties kunnen worden gedicteerd. Het is voor iedereen een tijdelijke structuur, die na de overwinning uiteindelijk opgaat in de voor iedereen vrije samenleving. Voor verdere uitleg kan ik naar de laatste bladzijden van het boek van Peter verwijzen.

Peter Storm, *Het anarchisme, ideeën, concepten, praktijken*, Ravotr edities, mei 2021.

Sjakoo's Boekentips

De hernieuwde Buiten de Orde gaat niet langer gebukt onder een per nummer uitgezocht thema. Hoewel de tijden schreeuwen zoals altijd om een verhaal dat ons kan harden in de strijd en ontdooien voor elkaar, gaat de boekenrubriek mee in de themaloze tijd. Zie hieronder dus dit geheel onsamenhangende overzicht van welhaast willekeurig gesorteerde titels.

Al de besproken boeken zijn verkrijgbaar/bestelbaar bij de betere boekhandels (Fort van Sjakoo te Amsterdam, Rosa te Groningen en Boekenwinkel Opstand te Den Haag). Het Fort van Sjakoo verzorgde deze rubriek en heeft de boeken ook op voorraad. Ondersteun de enige alternatieve boekhandels van Nederland en bestel je boeken dáár.

Fort van Sjakoo, Jodenbreestraat 24 te Amsterdam, 020-625 89 79, info@sjakoo.nl, www.sjakoo.nl.

REBELLIE IN DE JAREN 80

De Afsluitdijk is aangelegd in de jaren twintig van de vorige eeuw, maar tot in de jaren vijftig kon je, fietsend door de Noord-Hollandse dorpen aan de voormalige Zuiderzee nog heel goed de sombere sfeer van conservatief protestantisme proeven. In die tijd bestond de mythe van Nederland als vrijgevochten, geëmancipeerd of tolerant land nog niet. Natuurlijk weten we dat dit beeld goeddeels inderdaad precies dat is: een mythe. Maar het hoeft niet ontkend, dat er in de jaren zestig, zeventig en ook tachtig een poging is gedaan om het conservatisme en andere hiërarchische structuren aan te vallen, soms met aanmerkelijk succes.

Zelf heb ik de jaren tachtig alleen als kind meegemaakt, dus wil ik J. Flint hierbij wel bedanken voor zijn bijdrage aan die opstand. Ook mooi dat hij er een lijvig boek aan gewijd heeft. Het staat vol spannende verhalen en unieke, persoonlijke details die *Rebellie* het lezen meer dan waard maken. En dat hij op enig moment met 'actiepensioen' is gegaan kan ik hem ook niet aanrekenen.

Wel was het te waarderen geweest als hij daarbij voor een capabele redacteur zou hebben gezorgd. Dan waren ons bijvoorbeeld veel van de warrige bespiegelingen bespaard gebleven waarin Flint als een soort eerstejaars sociologiestudent een poging doet de politieke sfeer in de actiebeweging te beschrijven.

Het gedeelte over de rol van het feminisme bijvoorbeeld is ronduit merkwaardig. Niet dat hij de rol van het feminisme afvalt overigens (dat zou veel erger zijn), maar vooral omdat hij een heel specifiek stukje feministisch denken over psychologie presenteert alsof het de centrale gedachte binnen die stroming zou weergeven.

Echt verontrustend is echter de beschrijving van zijn omslag van politiek activist naar ondernemer. Het begint spannend en – net als Flint heb ik ook een ego – tegelijk even jaloersmakend: 'We probeerden in te breken in een extra beveiligde afdeling van een geheime dienst binnen een van de belangrijkste politiebureau's van Amsterdam. [...] We waren goed. We liepen overdag geschminkt naar binnen om te kunnen observeren. [...] Regelmatig gingen wij er 's nachts naar binnen.' Hoewel het boek ook naar Flints eigen zeggen niet zozeer als 'afrekening' met de actiebeweging bedoeld is, is het contrast op de volgende bladzijde van het boek verbijsterend. Na naar eigen zeggen eerst kapitalist te worden – met succes mag ik wel zeggen – en daarna zijn bedrijf te verkopen, is geen schnabbel Flint blijkbaar te dol: 'De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Madeleine Albright nodigde me uit voor een presentatie in het Blair House in Washington. Ik kwam probleemloos door de screening en de Amerikaanse militaire politie begroette mij vriendelijk bij de ingang. [...] Een van de meest merkwaardige gebeurtenissen was dat ik als adviseur een presentatie kwam geven aan een grote groep politiefunctionarissen in een gebouw dat ik al op mijn duimpje kende!' Rebellie in de jaren tachtig, zo werd ons beloofd, maar dit stukje absurdisme krijgen we er helaas gratis bij!

J. Flint
ISBN: 9789464068047
768 pagina's – € 32,50

NICHTS BLEIBT – DIE QUETSCHENPAUA-AUTONOMOGRAFIE

Autobiografisch werk, de memoires zelfs, van Yok / Quetschenpaua. Voor wie van Duitse autonomen-muziek houdt een bekende naam – en met reden. Want hoe mooi, geestig en scherp zijn al die liedjes van hem? Natuurlijk met kritieken op Staat en Markt als ruggengraat, maar ook zoveel grappige anekdotes, zelfkritisch vermogen. Teksten met evenveel speelsheid als melancholie over de schoonheid van de wereld en het falen van de mens. Yok beschrijft zijn leven chronologisch, in prettig korte hoofdstukken – op zichzelf al punk – met komische titels, vaak citaten of liedteksten. Die teksten zijn even vaak van anderen als van hemzelf en natuurlijk ontbreekt de reflectie niet. Toch lijkt me wel dat het soms wat verzandt in een opsomming van gebeurtenissen, eerder dan een lopend verhaal, maar het blijft steeds spannend, vaak aandoenlijk en inspirerend. Hieronder ter illustratie vast een mooi en typerend citaat.
Excuses: enig rijmschema behouden is niet gelukt, maar ik heb het voor de begrijpelijkheid toch maar vertaald, al bekt dat dus niet zo lekker als in het origineel:

Jullie kunnen ons steeds in elkaar slaan en wegjagen
Al weten zelfs jullie best dat dat zinloos is
Want wij zijn het leven op het spoor
En jullie slechts haar doodgravers

Ihr könnt uns verprügeln und ihr könnt uns verjagen.
Ihr wisst ganz genau das hat nichts zu sagen,
weil wir sind dem Leben auf der Spur...
und ihr dem Totengräber nur.

Yok
ISBN: 9783955751166
351 pagina's. – € 20,99

GENDER OUTLAWS – THE NEXT GENERATION

'Being born female makes me the man that good men may look to for ways to understand and honor women, a person that people may look to for ways to find and appreciate themselves.' Scott Turner Schofield

Op de lay-out na – die zich niet van een publicatie uit de reguliere, burgerlijke pers onderscheidt – is Gender Outlaws een queerzine van epische omvang (302 bladzijden). Tientallen auteurs en schrijfstijlen, inhoudelijk, kritisch en radicaal, waarin het persoonlijke en het politieke uiteraard door elkaar lopen. Het mag wel gezegd dat de boventoon autobiografisch is en de focus inderdaad ligt op gender, het lichaam, seksualiteit en er minder gesproken wordt over collectieve bewegingen en politieke organisatie. Het politieke karakter in veel van de stukken zit in de zelforganisatie en strijd die de auteurs hebben geleverd om te komen waar ze zijn. Strijdlust te over dus in dit boek en naast allerlei confrontaties met het seksisme in alle haarvaten van onze samenleving ook een waar feest van uiteenlopende karakters en een viering van hun bestaan.

> 'A few neighbours – the lesbian and the gay man who got married and had a baby together, the mixed-race pair of aging sixties-radicals across the street – know a different truth about us.' Janet Hardy

Kate Bornstein en S. Bear Bergman (redactie)
ISBN: 9781580053082
302 pagina's. – € 18,99

DE SLAVERNIJ IN OOST EN WEST – HET AMSTERDAM ONDERZOEK

Passend bij het thema komt De Slavernij in Oost en West in een fraaie, wat monumentaal aandoende lay-out. Het is een softcover, niet gebonden boek maar in kleurenprint en een wat verstevigde, verlengde kaft. Pikant detail – vanuit mijn dogmatisch perspectief in elk geval – is dat het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de Gemeente Amsterdam en door 'onze' burgemeester in ontvangst genomen. In het boek nemen maar liefst 41 onderzoekers verschillende aspecten door van het Amsterdamse slavernijverleden. Duidelijk wordt dat de betrokkenheid van in Amsterdam gevestigde handelaars en bedrijven en zeker ook het stadsbestuur 'actief, wereldwijd, grootschalig, veelzijdig, en langdurig' was. Op zich weinig verrassend maar uiteraard is de inhoud buitengewoon interessant en soms wel degelijk verbazend. Onvermijdelijk valt *De slavernij in Oost en West* te lezen als een opsomming van gruwelen, maar gelukkig komt ook naar voren dat verzet tegen de koloniale verhoudingen niet uitzonderlijk was. Ook in weerwil van meedogenloze onderdrukking hebben velen zich niet kunnen of willen onderwerpen. Soms met verschrikkelijke gevolgen, maar natuurlijk zijn zo ook bijvoorbeeld de Marrongemeenschappen in Suriname gesticht. Over de geslaagde voorbeelden van desertie en opstand – in deze publicatie niet echt structureel behandeld – zouden we altijd meer kunnen lezen!
Een geweldige bundeling van historisch inzicht en alweer een titel die kan bijdragen aan het groeiende bewustzijn dat dekolonialisme nog altijd bittere noodzaak is.

Pepijn Brandon, Guno Jones, Nancy Jouwe, Matthias van Rossum (redactie)
ISBN: 9789000372867
448 pagina's. – € 24,99

ANARCHISME EN DEGROWTH: PERSPECTIEF VOOR EEN TOEKOMSTIGE ALLIANTIE

Een verslag van de Degrowth-conferentie in Den Haag

DOOR TEUN ZWARTSTAART

Van 24 tot en met 28 augustus 2021 vond de Degrowth-conferentie op verschillende plaatsen in Den Haag plaats. Hoewel deze beweging, vooral in Nederland, nog in de kinderschoenen staat en zich vooral binnen de academie organiseert, was er genoeg potentie te vinden voor een grassroots beweging gestoeld op anarchistische principes. Dit artikel is een reflectie op de conferentie, de overeenkomsten met het anarchisme, en een toekomst waarin beide bewegingen verbonden smeden, elkaar ondersteunen en versterken.

'Caring Communities for Radical Change', zo leest de slogan van de conferentie die zich in vijf dagen over verschillende podia in Den Haag uitspreidde. Volgens de organisatie van de conferentie staat *care*, het zorg dragen voor elkaar en voor de planeet door middel van solidariteit en gerechtigheid, centraal in het concept *degrowth*, waarbij degrowth wordt omschreven als een 'collectief project' dat gericht is op het bewerkstelligen van 'duurzame, dekoloniale, feministische en postkapitalistische vormen van florerend leven'.* Hoewel het concept – in tegenstelling tot in landen als Frankrijk, Spanje en Italië – nog vrij onbekend is in radicale bewegingen binnen Nederland, begint het steeds meer aandacht te genereren in de academische wandelgangen en lijkt er langzaam maar zeker een beweging te ontstaan.

Degrowth wordt in het Nederlands vertaald als 'ontgroei' en omvat een beweging van activisten en onderzoekers die fundamentele kritiek hebben op een kapitalistisch systeem dat zich ten koste van menselijke uitbuiting en ecologische destructie eindeloos wil blijven uitbreiden. Om precies die redenen pleit de beweging voor een systeem dat sociale en ecologische gezondheid vooropstelt in plaats van financieel gewin, overproductie en overmatige consumptie. Om dit te bewerkstelligen pleiten academici en activisten voor een radicale herverdeling van middelen, het inkrimpen van de mondiale economie en een herwaardering van waarden als zorg, solidariteit en autonomie als fundamentele bouwstenen voor nieuwe politieke, economische en sociale instituties.

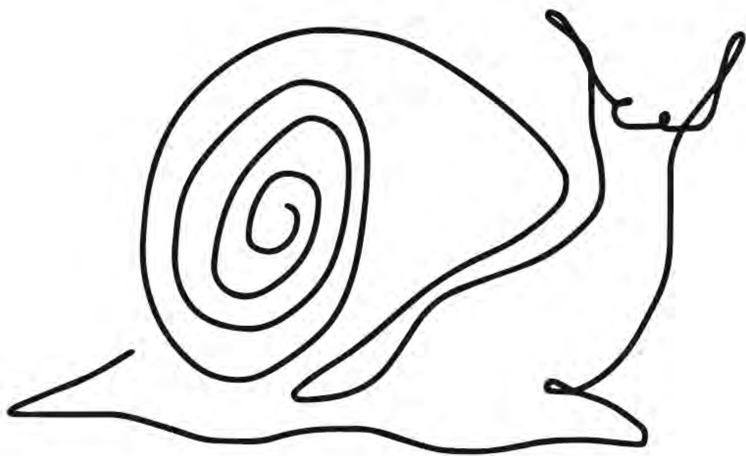
Een analyse die zo uit een anarchistische brochure zou kunnen komen

Tijdens de conferentie kwamen verschillende thema's aan bod, waaronder feministische politieke ecologie, dekolonisatie, het belichamen van degrowth, culturele politiek, verschillende green new deals en dialogen over de relaties tussen het platteland en de stad. Al deze thema's hadden daarin weer hun eigen discussies, workshops en een algemene plenary.

ANARCHISME EN DEGROWTH

De degrowth-beweging lijkt aardig wat overeenkomsten te hebben met de anarchistische beweging die gebouwd is op solidariteit en autonomie, in de basis antikapitalistisch is en gericht is op een duurzame, collectieve en gezonde toekomst. Het kwam daarom ook niet als een verrassing dat een van de key conversations op de conferentie 'Anarchism and Degrowth' heette. In dit panelgesprek kwamen vier sprekers aan het woord die allen iets deelden over autonome bewegingen in verschillende delen van de wereld. Zo werd er gesproken over en vanuit de Zapatistas in Chiapas, de brede strijd voor emancipatie van de Koerdische beweging in Rojava en in de Europese diaspora, de bezetting van de ZAD in Notre-Dame-des-Landes en de Nederlandse kraakbeweging.

Volgens een van de organisatoren van de conferentie was het doel van dit gesprek om samen te leren van de verschillende strijden over de hele wereld en zo geïnspireerd te raken om lokaal aan de slag te gaan en alternatieven te organiseren. Hoewel beide bewegingen nog niet echt expliciet met elkaar in contact zijn gebracht, lijken ze wel degelijk vanuit eenzelfde visie te werk

te gaan. Zo werd er in de verschillende gesprekken duidelijk dat de degrowth-beweging inherent antikapitalistisch is en werd de natiestaat vanuit verschillende hoeken bekritiseerd als een koloniaal, kapitalistisch, heteropatriarchaal en systematisch gewelddadig project dat in de basis het tegenovergestelde van democratie belichaamt – een analyse die zo uit een anarchistische brochure zou kunnen komen.

KRITIEK EN DE TOEKOMST

Toch moet er ook stil worden gestaan bij een tekortkoming van de degrowth-beweging. Voorlopig lijkt het erop dat de discussies zich vooral nog in de ivoren torens van de academie afspelen. Hoewel er voldoende initiatieven over de hele wereld zijn die zich organiseren op basis van de principes van degrowth en zelforganisatie blijft, de discussie nog vaak hangen in theorie en abstracties. Ondanks dat er op deze manier een stevige ideologische en filosofische basis wordt gelegd voor een nog jonge beweging zal er ook moeten worden gefocust op concrete praktijken die deze beweging naar de straten en het land vertaalt.

Het is daarom zaak voor de anarchistische beweging om samenwerkingen te smeden en bruggen te bouwen opdat de degrowth-beweging ook uit weet te breiden buiten de muren van de universiteit. Ook in een land als Nederland (en in West-Europa meer in het algemeen) zullen ecologische landbouwcoöperaties moeten ontkiemen, moet het belang van autonome, collectieve alternatieven van organisatie worden benadrukt en zal er infrastructuur moeten worden gebouwd die het delen van traditionele, eeuwenoude kennis mogelijk maakt. Alleen met een dergelijke verbinding tussen theorie en praktijk zal een anti- of postkapitalistische economie en samenleving wortel kunnen schieten onder een breder publiek zonder te blijven hangen in theoretische discussies over strategieën, radicaliteit, alternatieve samenlevingen en antikapitalisme.

Er moet begonnen worden met het bouwen van lokale initiatieven

LESSEN EN CONCLUSIES

Het doel van het gesprek over anarchisme en degrowth was dan ook niet om aan te tonen hoe compatibel beide bewegingen zijn of wat Bakoenin gevonden zou hebben van de degrowth-beweging. Het doel was, in plaats daarvan, het delen van de verschillende uitingen van autonome zelforganisatie en het inspireren van diegenen die nog zoekende zijn in het organiseren van alternatieven. Op die manier werd de diversiteit van de beweging en de grote invloed van de lokale context op het bouwen van alternatieven goed benadrukt.

Al met al zorgden de verschillende ervaringen vanuit autonome gemeenschappen voor een inspirerende vier dagen die eenieder liet reflecteren op de huidige maatschappij en onze gezamenlijke toekomst. Er werden verschillende strijden, strategieën, conflicten, moeilijkheden en successen gedeeld om de aanwezigen lessen mee te geven en aan te sporen zelf aan de slag te gaan voor een duurzame toekomst, voorbij aan het kapitalisme, de staat en andere gecentraliseerde, bureaucratische instituties. Hoewel het altijd interessant is om te horen over de directe ervaringen vanuit Rojava, Chiapas en Notre-Dame-des-Landes, moet er echter niet te lang stil worden gestaan bij succesverhalen van buitenaf en moet begonnen worden met het bouwen van lokale initiatieven gericht op emancipatie en een duurzame, rechtvaardige toekomst. Mits we deze inspiratie weten te vertalen naar onze eigen, lokale gemeenschappen, is deze conferentie een begin van een mooie samenwerking.

* degrowth.info/en/conference/the-hague-2021

FUCK VATTENFALL
GEEN CENTRALE
STOP
GEOX
Tamaris
87

Vluchtelingen de straat weer op: We Are Still Here

Geen tijdelijke oplossing maar permanente verblijfsvergunningen!

DOOR JOKE KAVIAAR

Met de winter in aantocht dreigt de Amsterdamse GroenLinks-wethouder Rutger Groot Wassink vluchtelingen op straat te zetten. Het zijn mensen van de vluchtelingen actiegroep 'We Are Here' die verblijven in een van de Landelijke Vreemdelingen Voorzieningen (LVV) in Amsterdam en die niet zijn weggegaan nadat hen werd gesommeerd te vertrekken.

Wie waren dat ook alweer, We Are Here? 'We zijn onzichtbaar gemaakt', aldus een van hen, Sami, in een artikel op FunX. Reden om de straat op te gaan. Niet om er te slapen, maar om te demonstreren. Tegen de ontruimingen, voor een echte oplossing, om weer zichtbaar te zijn. Op 23 oktober was de eerste demonstratie een feit: No temporary solutions but permanent residency! 'We Are Still Here' heet de groep nu: we zijn er nog!

DAGVAARDINGEN

Afgelopen 1 november voegde Groot Wassink daad bij het dreigement en dagvaardde de vluchtelingen die eensgezind weigeren om de LVV, een pilotproject, te verlaten. Hoe dat afloopt, valt bij het schrijven van dit stuk niet te zeggen. Eén ding is zeker: GroenLinks doet er alles aan om deze belofte, gedaan in het verkiezingsprogramma voor de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018, te breken: 'Niemand in Amsterdam slaapt op straat'. Tijdens die verkiezingen misbruikte GroenLinks vluchtelingen om stemmen te trekken. Ze werden ingezet om in GroenLinks-verkiezingsjasjes te lopen tijdens demonstraties. Ook bij de komende verkiezingen staat deze loze belofte weer in het programma. Dit keer zullen vluchtelingen geen reclame voor hen maken. Op de demonstratie van 23 oktober reageerde Groot Wassink: 'Ik ga niks overhaast veranderen. In de zomer van 2022 vindt de evaluatie van deze proef plaats. De LVV is wat mij betreft een enorme verbetering ten opzichte van de bed-bad-brood-voorziening, maar dat het niet optimaal is en doorontwikkeld moet worden, lijkt me ook evident.' Lees: het lukt niet om mensen het land uit te werken. De LVV als chantagemiddel is mislukt.

2012: WE ARE HERE, VAN TENTENKAMP TOT KRAKEN

Na de ontruiming van het grote vluchtelingenactiekamp in Ter Apel op 23 mei 2012, bezette een groep vluchtelingen op 25 september van datzelfde jaar een terrein aan de Notweg in Amsterdam West om daar een tentenkamp op te zetten. We Are Here was geboren. Toenmalig burgemeester Van der Laan liet het tentenkamp op 30 november 2012 ontruimen, waarna er niks anders op zat dan het kraken van woonruimte. In de loop der jaren werden heel wat panden gekraakt, groeide de groep en paste die groep al snel niet meer in een enkel pand. Intussen werd in veel gemeenten noodopvang gerealiseerd: de Bed-Bad-Brood-voorzieningen (BBB's), soms uitgebreid met de B van Begeleiding. De BBB's waren de staat echter een doorn in het oog: het was onvoorwaardelijke opvang en zou het vertrek naar 'eigen' land van de vluchtelingen niet bevorderen.

'We zijn onzichtbaar gemaakt'

2018: HOE LOSSEN WE HET 'VLUCHTELINGENPROBLEEM' OP?

Het werd in 2018 aanleiding voor een onderzoek. Adviesbureau Pro Facto onderzocht daarin de mogelijkheid voor een vorm van opvang die mensen moest 'begeleiden' richting een 'duurzame oplossing'. De verborgen agenda: deze duurzame oplossing zou vooral bestaan uit 'vertrek'. Het probleem van vluchtelingen die tussen wal en schip vallen, op straat moeten overleven en noodgedwongen panden kraken moest voor eens en voor altijd worden opgelost. Maar hoe beweeg je mensen – die je al jarenlang stelselmatig hebt opgejaagd en die moeten knokken voor hun recht op bestaan – ertoe om de strijd op te geven?

De IND (Immigratie- en Naturalisatiedienst) en de DT&V (Dienst Terugkeer en Vertrek) hebben hun best gedaan, een uitzetmachine waardig. De werkwijze van de IND is er immers op gericht zoveel mogelijk asielaanvragen af te wijzen en eindeloos door te procederen en in beroep te gaan als een vluchteling bij de rechter gelijk heeft gekregen. De IND vertikt het ook nog eens om het buitenschuldcriterium toe te passen als mensen wel meewerken maar toch niet weg kunnen, zoals voor veel mensen van We Are Here ook het geval is.

Het deportatiebroertje van de IND, de DT&V, slaagt er tot ergernis van staatssecretaris Broekers-Knol vervolgens niet in om mensen het land uit te gooien. Dat kan gewoon niet als ambassades niet meewerken. Zelfs niet als je mensen anderhalf jaar opsluit. Het gevolg van al die mislukte pogingen om te komen tot een 'sluitend asielbeleid' is dat veel vluchtelingen een leven leiden van afwisselend opgesloten worden en op straat leven.

Het zal je niet verbazen dat ook dat onderzoek van Pro Facto niet tot doel had een oplossing te vinden voor de vluchtelingen, maar voor de staat en de gemeenten. Dit kan worden opgemaakt uit de conclusies van het door Pro Facto in april 2018 uitgebrachte rapport met de veelzeggende titel 'Onderdak en opvang door Rijk en gemeenten van vertrekplichtige vreemdelingen en de invloed daarvan op terugkeer':

> 'Als de vreemdeling het gevoel heeft dat de begeleidende partij primair op terugkeer wil aankoersen, zal hij minder snel aannemen dat legaal verblijf onmogelijk is. (...) We hebben eerder geconstateerd dat voor een deel van de BBB-populatie de verlening van een verblijfsvergunning toch een haalbare optie is gebleken. Het is aannemelijk dat dit feit de inzet van vreemdelingen gericht op terugkeer kan belemmeren.'

Zeven maanden later, op 28 november 2018, werd tussen het Rijk (lees: de IND en de DT&V) en de gemeenten een convenant gesloten over de proef met de LVV's. De pilot zou lopen tot eind 2021 maar is intussen met een half jaar verlengd tot medio 2022.

2019: INGEBRUIKNAME LVV'S: BELOFTES, CHANTAGE EN DREIGEMENTEN

In de loop van 2019 werden de LVV's in de vijf proefgemeenten Amsterdam, Eindhoven, Groningen, Rotterdam en Utrecht in gebruik genomen, waarbij de desbetreffende gemeenten de organisatie van de LVV's op zich zouden nemen. Het moest vooral niet te veel lijken op bestaande locaties gericht op vertrek. Dat er wordt aangestuurd op vertrek blijkt echter wel uit het feit dat de BBB's sloten op het moment dat de LVV's in gebruik werden genomen. Zo bleef er geen alternatief over en werden mensen die in aanmerking kwamen voor enige vorm van opvang gedwongen de LVV te accepteren. Wie niet in aanmerking kwam, werd weer overgeleverd aan het leven op straat. Vluchtelingen werden tegen elkaar uitgespeeld.

De betrokken gemeenten deden een aanbestedingsprocedure om ngo's bij het project te betrekken. Zij moesten het vertrouwen van vluchtelingen winnen en krijgen daarvoor subsidie. Daar zijn verschillende ngo's op ingegaan. Verwachten ze dat ze iets voor vluchtelingen kunnen betekenen? Feit is dat ze worden gebruikt om te dienen als de fluwelen handschoen die je met zachte hand wegwerken.

De LVV-pilot is in de eerste plaats een experiment: elke gemeente vaart een eigen koers om te zien wat het beste werkt. Alleen dat is al verachtelijk. De vluchteling wordt gereduceerd tot proefpersoon terwijl de wortel wordt voorgehouden dat er eindelijk een einde zal komen aan een leven in angst en onzekerheid. Maar niets is minder waar. De LVV is opvang onder voorwaarde: meewerken aan 'het perspectiefplan'.

De vluchteling wordt gereduceerd tot proefpersoon [...] Wat vluchtelingen zelf willen en kunnen, speelt geen enkele rol

Tijdens de demonstratie vertelde een van de vluchtelingen dat het missen van een enkele afspraak met een van de vele betrokken organisaties reden is om te concluderen dat je niet meewerkt. Wat vluchtelingen zelf willen en kunnen, speelt geen enkele rol. 'Ik ben ingenieur. (...) Stop immigranten als domme mensen te behandelen' zegt Hidaya bij aanvang van de demonstratie. 'We worden behandeld als dom, onwelkom, giftig. Dat geeft allemaal enorm veel stress,' vertelt Sami.

Wat moet lijken op liefdadigheid is in feite chantage

Wat moet lijken op liefdadigheid is in feite chantage. De hulporganisaties moeten het werk van de IND over doen, dezelfde vragen stellen, 'copy and paste', aldus Sami, en nogmaals constateren: je maakt geen kans. Dat is wat de IND wil. Het is niet de bedoeling dat het vuile werk van de IND wordt gecorrigeerd, dat bewijzen worden gevonden die alsnog leiden tot het verlenen van asiel.

HET EXPERIMENT

In drie gemeentes is het verblijf voor onbepaalde tijd: in Eindhoven, dat weigerde de BBB-opvang te sluiten en waar geen druk is om de LVV in te gaan, Utrecht en Groningen. De druk om binnen enige termijn tot een 'oplossing' te komen is in deze steden niet aanwezig. Anders is dat in Rotterdam en Amsterdam waar respectievelijk een maximaal verblijf van zes maanden en achttien maanden geldt. Dan moet je opgehoepeld zijn of je wordt op straat gezet.

Om vluchtelingen uit Leiden naar de LVV in Rotterdam te krijgen, werd de BBB in Leiden gesloten. In een artikel in *De Groene Amsterdammer* van 24 juni 2020, getiteld 'De landelijke vreemdelingenvoorziening werkt niet' over de LVV's in Rotterdam, Amsterdam en Eindhoven viel te lezen dat de Rotterdamse Pauluskerk en stichting Rotterdams Ongedocumenteerden Steunpunt (ROS) 'sceptisch' zijn na zeven maanden meewerken aan de LVV. Het eindigt toch weer met het op straat gooien van mensen, zeiden ze toen al. Inmiddels is een meerderheid van de Leidse gemeenteraad er ook achter gekomen dat de LVV's 'niet werken' en wordt daar gesproken over het openen van een eigen opvang. Of dat een verbetering wordt, moet je maar

PRotect People not borders
Wij zijn Psychologisch & Culturel NEDERLANDERS
GIVE US REAL/
NO TEMPORARY

afwachten. Maar dat de LVV 'niet werkt', ook niet voor de staat, is allang niet meer alleen de mening van vluchtelingen die, door alle druk die op hen wordt uitgeoefend, vooral in de grond gestampt worden.

Waarom gekooide vogels zingen? Vraag het aan de vrouwen in de LVV!

DE 'GEKOOIDE VOGELS' VAN AMSTERDAM

In Amsterdam zijn er op acht locaties LVV's ingericht. De opvang wordt vooral verzorgd door HvO-Querido en het Leger des Heils. Er is één opvang alleen voor vrouwen. Deze wordt gerund door Stichting Maya Angelou. Het feit dat een stichting die de naam draagt van burgerrechtenactiviste en schrijfster van *I Know Why the Caged Bird Sings* meewerkt aan de LVV is tekenend. Bij deze LVV aan het Javaplantsoen in Amsterdam begon de demonstratie op 23 oktober. Vooraf aan deze demonstratie stuurde de stichting een brief die besluit met:

> 'Wij zetten ons als organisatie in om de vrouwen die bij ons verblijven zo goed mogelijk te helpen en een veilige plek te bieden tijdens hun verblijf binnen onze opvang. Onderdeel hiervan is ook een gevoel van veiligheid en ik hoop dat jullie als organisatie dit niet in geding zullen brengen door te demonstreren voor onze deur en het welzijn van de vrouwen binnen onze opvang hierin mee te nemen.'

Dus de aangekondigde demo bedreigde de veiligheid en het welzijn van de vrouwen?! Verdeel en heers, intimidatie. Op de dag van de demo liep er even politie binnen in de opvang. Meteen sloeg de angst toe: kwamen zij vrouwen ontruimen?! Waarom gekooide vogels zingen? Vraag het aan de vrouwen in de LVV!
Pijnlijk in Amsterdam is ook de medewerking van het ASKV / Steunpunt Vluchtelingen. In de balans die zij opmaakten in juli 2020 werden tal van aanbevelingen gedaan om de LVV te verbeteren. Niet om deze af te schaffen. Op de website van het ASKV valt te lezen:

> 'Op 13 september 2021 organiseerden VluchtelingenWerk Nederland, ASKV / Steunpunt Vluchtelingen en Stichting LOS een online expertmeeting over de Landelijke Vreemdelingenvoorzieningen (LVV). Tijdens deze expertmeeting stond de uitwerking van de LVV op de openbare orde en veiligheid centraal. (...) Een rode draad door de avond was de verbeterde samenwerking tussen de verschillende deelnemers aan de LVV-pilot.'

Dat doet de alarmbellen rinkelen: 'openbare orde en veiligheid'. En wie zijn die deelnemers? DT&V, IND, vreemdelingenpolitie. De samenwerking tussen deze drie wil je niet eens zien. Toch juicht het ASKV het toe.

Vluchtelingen van We Are Still Here zijn al jarenlang heel kritisch over het ASKV omdat vrijwel geen één van hen geholpen werd door het ASKV, een enkele uitzondering daargelaten. Het ASKV is een 'voorportaal van de IND' geworden, 'ze leggen gewoon uit dat ze niet kunnen helpen omdat de IND toch af gaat wijzen'.

WE ARE STILL HERE!

Tijdens de eerste demonstratie op 23 oktober zei Yusuf:

‘Ze maken deze dingen in hun eigen belang. Het is er niet voor de uitgeprocedeerde vluchteling. Uitgeprocedeerde vluchtelingen raken er alleen maar door gefrustreerd. Waarom? Omdat ze blijven herhalen: Ga terug naar huis.’ En Sami:

> ‘Tegen de politici die dit bedacht hebben, zeg ik: schaam jullie. (...) Wie zegt dat dit vluchtelingen helpt, zeg ik: schaam jullie. (...) Als je echt wilt helpen, doe dan iets voor ons, voor vluchtelingen. Je moet ze het recht geven om te werken, te studeren, geef hen vrijheid. Geef me niet dat ‘niet welkom’-gezicht. (...) En doe niet net alsof je, met het creëren van dit soort projecten, helpt, en dan naar de media gaan en zeggen ‘we helpen de vluchtelingen, we doen dit en dat’. Dit is als snoep, we zijn geen kinderen.’

De mensen van We Are Still Here zijn strijdbaar. De onderlinge contacten en die met supporters van het eerste uur zijn er nog en dat is maar goed ook. Nu is het zaak om op de grote trom te slaan: de LVV wordt ‘gebruikt als waarschuwing, als bedreiging’, aldus Sami bij aanvang van de demonstratie. En nu dreigen er daadwerkelijk mensen op straat te worden gesmeten. Hoe zat dat ook alweer, GroenLinks? ‘Niemand in Amsterdam slaapt op straat!’, toch?

En dan dit nog: op 14 december 2019 viel in *Het Parool* te lezen dat burgemeester Halsema wil dat de jacht op (krakende) vluchtelingen wordt geopend:

> ‘Na wéér een kraakactie van asielactiegroep We Are Here vond de burgemeester het tijd dat de vreemdelingenpolitie gaat handhaven. (...) In gesprekken met staatssecretaris Ankie Broekers-Knol (Asielzaken) heeft de burgemeester er inmiddels ook op aangedrongen. (...) Daarom is het wat Halsema betreft nu tijd dat de vreemdelingenpolitie gaat optreden en de laatste We Are Here-activisten in detentie plaatst. De burgemeester heeft het kabinet van dit verzoek op de hoogte gesteld.’

Op 20 april 2021 stuurde Groot Wassink een tussentijdse raadsinformatiebrief naar de gemeenteraad waaruit blijkt dat hij donders goed weet wat de bedoeling is van de LVV:

> ‘De maximumtermijnen van 1,5 jaar zijn voor de eerste LVV-deelnemers in januari 2021 verstreken. (...) Voor andere personen begint de maximale looptijd ook in zicht te komen. Deze druk kan doorbraken veroorzaken. (...) Wat opvalt is dat de niet-duurzame uitstroom is toegenomen. Met name het aantal beëindigingen van deelnemers die niet willen meewerken aan terugkeer is gestegen. Casemanagers van terugkeerorganisaties informeren de personen voorafgaand aan de beëindiging zorgvuldig over de consequenties van het niet meewerken aan perspectief.’

Dus: ‘kan doorbraken veroorzaken’ en ‘informeren over consequenties’ ofwel: door te dreigen mensen op straat te zetten, kan worden bereikt dat mensen ‘uitstromen’, lees: zichzelf deporteren. De LVV is niets anders dan de zoveelste loot aan de chantageboom van ‘vrijheidsbeperkende locatie’, ‘gezinslocatie’, ‘gesloten gezinsvoorziening’ en ‘detentiecentrum’.

HOE LAAT IS HET? SOLIDARITEIT!
De demonstratie van 23 oktober was nog maar het begin van nieuw verzet, meer actie. Er waren zo’n 250 mensen. Teleurstellend, volgens een van de organisatoren. Waar waren nu al die mensen die met duizenden voor hun woonrecht op kwamen? Dit gaat toch ook over woonrecht? Sterker nog: dit gaat over het recht op bestaan!

De mensen van We Are Still Here hebben onze solidariteit hard nodig. Wat gaan we doen als de politie erbij wordt gehaald om mensen eruit te slepen? En daarna? Dan zal er weer gekraakt moeten gaan worden. Laten we samen met de vluchtelingen van We Are Still Here hun strijd weer zichtbaar maken en overwinningen binnenslepen!

Foto’s gemaakt bij demonstratie 23 oktober 2021: deeez!

WAAROM HOUDEN EUROPESE WAPENS WERELDWIJD OORLOG EN ONDERDRUKKING GAANDE?

Europese wapens dragen over de hele wereld bij aan oorlog en onderdrukking. Er zijn regels die dit zouden moeten voorkomen, maar die functioneren duidelijk niet. Dat ligt niet alleen aan die regels en hoe die door EU-lidstaten zelf uitgevoerd worden, maar dat komt vooral doordat beleid op diverse andere terreinen zich juist richt op het bevorderen en faciliteren van wapenexporten. In Europa voeren militaire en economische belangen, niet verrassend, de boventoon.

EUROPESE WAPENEXPORT

Samen zijn de EU-lidstaten de op één na grootste wapenexporteur ter wereld, blijkt uit cijfers van het toonaangevende Zweedse onderzoeksinstituut SIPRI. De VS is verreweg de grootste wapenexporteur (34% van het wereldwijde totaal), gevolgd door de EU (26%), Rusland (24%), China (6%) en Israël (2%). Gedurende het decennium 2010-2019 werden meer dan 450 duizend wapenexportvergunningen verleend, goed voor een Europese wapenexport ter waarde van € 276 miljard. De totale wapenexport binnen de EU is goed voor ongeveer € 76 miljard van het totaal. De overige € 200 miljard gaat naar landen over de hele wereld.

Het dictatoriale regime van Saoedi-Arabië, ook verantwoordelijk voor oorlogsmisdaden in Jemen, is nog altijd de belangrijkste klant voor de Europese wapenindustrie. Andere landen die betrokken zijn bij de oorlogen in Jemen en Syrië en die zich daarbij schuldig maken aan binnenlandse repressie – zoals Turkije, Egypte en de Verenigde Arabische Emiraten (VAE) – staan eveneens hoog op de lijst van afnemers van Europese wapens. Wapens die naar de VS, tweede op de ranglijst, gaan worden ook in allerlei dubieuze militaire operaties ingezet of doorgeleverd aan andere controversiële bestemmingen. Europese wapens duiken op bij politiegeweld in Brazilië, bij de op gespannen voet met elkaar levende kernwapenburen India en Pakistan, bij de onderdrukking en bezetting van Palestina door Israël en in handen van de autoritaire regimes van Algerije, Thailand en Maleisië.

#	Bestemming	Mld Euro
1	Saoedi-Arabië	31
2	Verenigde Staten	25
3	India	11
4	Egypte	10
5	Algerije	10
6	Ver. Arabische Emirate	9.1
7	Canada	8.0
8	Qatar	7.9
9	Australië	6.5
10	Turkije	6.3
11	Zuid-Korea	5.9
12	Brazilië	5.6
13	Oman	5.6
14	Noorwegen	5.0
15	Singapore	4.7
16	Indonesië	4.1
17	Israël	3.5
18	Pakistan	3.5
19	Maleisië	2.5
20	Thailand	2.4

Bron: ENAAT EU Export Data Browser (enaat.org/eu-export-browser), data samengesteld uit Official Journal of the European Union annual reports on the European Union Code of Conduct on Arms Exports

FALENDE REGELGEVING

EU-landen zijn verplicht voorgenomen wapenexporten te toetsen aan een aantal criteria. Onder meer met betrekking tot mensenrechten en betrokkenheid bij gewapende conflicten van het land van bestemming, zoals vastgelegd in de EU Common Position on Arms Exports. Hoe kunnen er dan toch op grote schaal

Boven: beelden uit het project ‘Remnants of Legal Warfare’ van Vincent Rheinberger. Dit project spoort de oorsprong op van overblijfselen van dodelijke vernietiging. Door gebruik te maken van verzamelde nieuwsfragmenten die een klein deel van de onderling verbonden wereldwijde industrie blootleggen, legt deze website een spoor van connecties bloot en onthult hoe bedrijven samenwerken om hun producten te promoten en winst uit oorlog te genereren. De weggegumde delen zijn sporen van de wapens. www.remnants-of-legal-warfare.nl

wapenexporten naar allerlei uiterst controversiële bestemmingen plaatsvinden?

Voor een deel komt dat omdat de criteria vaag opgesteld zijn en multi-interpretabel. Er zitten dan ook grote verschillen in hoe strikt EU-landen de regels hanteren. Nederland behoort hierbij tot de landen die het 'strengst' zijn – maar ook hier kreeg bijvoorbeeld wapenbedrijf Thales de afgelopen jaren vergunningen voor grootschalige wapenexporten naar Egypte, Pakistan en Indonesië. Allemaal landen die betrokken zijn bij regionale conflicten en binnenlandse onderdrukking, en waar de krijgsmacht ook een stevige grip heeft op de nationale politiek en economie.

Daarnaast is er vaak sprake van slechte controle. Als het gaat om leveringen van wapenonderdelen of om doorvoer van wapens uit een ander land dan zijn EU-lidstaten al snel geneigd het wel best te vinden en te vertrouwen op controle door dat andere land. Via de Rotterdamse haven werden de afgelopen jaren bijvoorbeeld honderden miljoenen stuks munitie naar landen als Saoedi-Arabië, de VAE, Togo, Turkije, Chili en de Oekraïne verscheept. En mede omdat er niet of nauwelijks gekeken wordt naar wat een land van bestemming na levering met de wapens doet worden deze soms ook weer doorverkocht aan dubieuze regimes waartegen bijvoorbeeld een wapenembargo van kracht is.

Wapenbedrijven weten op hun beurt regels en controle op diverse manieren te omzeilen. Soms wordt wapenproductie verplaatst of uitbesteed naar landen die minder strikt de criteria hanteren. Of militaire goederen worden als civiel gepresenteerd, zodat er geen exportvergunning nodig is. Zo kon de Nederlandse scheepsbouwer Damen bijvoorbeeld patrouilleschepen leveren aan de Libische kustwacht, die ze vervolgens inzette voor het met geweld onderscheppen van vluchtelingenboten. Wapenhandel is ook zeer gevoelig voor corruptie: vaak om contracten rond te krijgen, maar ook om het krijgen van een exportvergunning te verzekeren.

ANDERE BELANGEN PREVALEREN

Een aanscherping van de regels en betere controle zou een deel van bovenstaande problemen kunnen verminderen. Twijfel bij het uitbreiden van staatsmacht en -controle is in de meeste gevallen zeer terecht, maar binnen het huidige systeem van staten en geopolitieke verhoudingen zou het inperken van wapenuitvoer en het aan banden leggen van de machtige wapenindustrie een hoop doden en andere slachtoffers kunnen voorkomen.

De essentie ligt echter ergens anders. Uit onderzoek van Stop Wapenhandel voor het in oktober 2021 gepubliceerde rapport *A Union of Arms Exports: Why European arms keep fuelling war and repression around the world* blijkt dat een restrictief wapenexportbeleid stelselmatig opzij geschoven wordt voor Europese strategische en economische belangen. Wapenexport kan bijvoorbeeld onderdeel zijn van het buitenlands of handelsbeleid van de EU of van een lidstaat. Ook wordt beweerd dat de Europese wapenindustrie naar de rest van de wereld moet exporteren om haar rol in de militarisering van de EU zelf te versterken. En wapenexport kan ook worden verkocht als nodig of nuttig voor de economische ontwikkeling van lidstaten (of regio's) en voor werkgelegenheid.

Als wapenexporten ingezet worden als instrument van buitenlands beleid wordt dit gedaan om bondgenoten te versterken – Saoedi-Arabië en Israël in het Midden-Oosten zijn bekende voorbeelden – om diplomatieke relaties te bestendigen of om 'de vijand van een vijand' te bewapenen. Ook kunnen strategische EU-belangen in het geding zijn. Duitsland en Frankrijk lopen voorop in het exporteren van wapens naar Afrikaanse landen, om hun inzet in de *'War on Terror'* en om het vroegtijdig stoppen van vluchtelingen die richting Europa reizen te bevorderen.

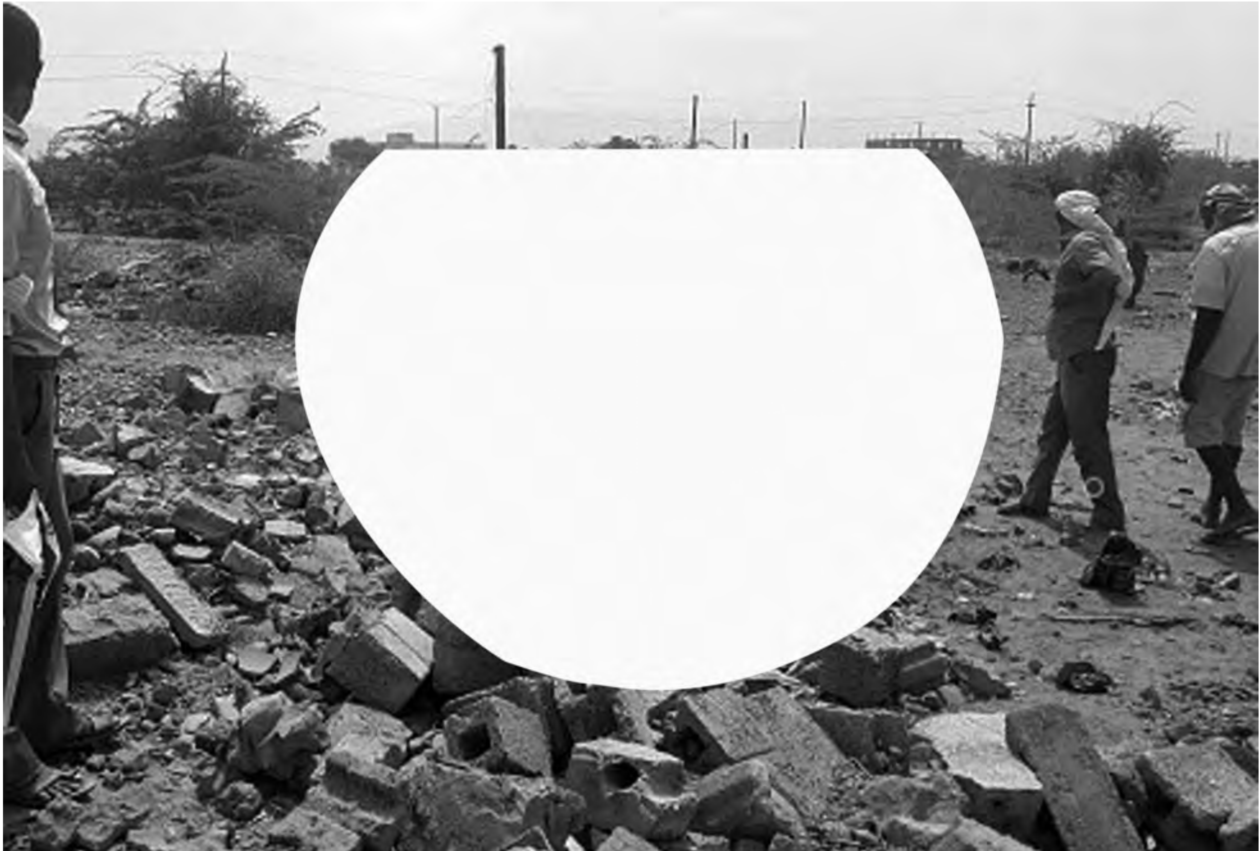
Bondskanselier Merkel toonde zich een sterk voorstander van het doneren van wapens aan deze landen om de stabiliteit rond Europa te verbeteren. En de Franse president Macron liet al weten geen boodschap te hebben aan mensenrechten in Egypte, wapenexporten zouden doorgaan naar deze bondgenoot in het bestrijden van terrorisme. Dat het voor de hand ligt dat het versterken van autoritaire regimes zeker op de lange termijn alleen maar leidt tot meer geweld, chaos en tot meer vluchtelingen schuiven zij liever onder het tapijt.

Een tweede reden voor het bevorderen van wapenexporten ligt in het economische belang ervan: werkgelegenheid en bijdragen aan het bruto nationaal product. Zowel in België als in Spanje werden hiermee wapenexporten naar Saoedi-Arabië goedgepraat. Dat hiervoor mensenlevens op het spel gezet worden is op zich al schandalig, maar deze argumenten zijn ook los daarvan weinig overtuigend. Investeren in andere sectoren, zoals gezondheidszorg en schone energie, is een veel effectievere manier om werkgelegenheid te bevorderen. En hoewel de wapenindustrie zeker geen kleine speler is, is de bijdrage aan het nationaal inkomen nihil. Deze staat in geen verhouding tot de steun die deze industrie van overheden krijgt. Een derde economische drijfveer is het garanderen van toegang tot grondstoffen, vooral olie. Landen die afhankelijk zijn van buitenlandse olie leveren bovengemiddeld veel wapens aan olierijke landen. De grootste Britse wapendeal ooit, die al decennia loopt, bestaat letterlijk uit het leveren van wapens in ruil voor olie aan Saoedi-Arabië.

Ook het streven naar 'strategische autonomie' door de Europese Unie (oftewel: minder militaire afhankelijkheid van de VS), inclusief een Europees Defensie Fonds van bijna € 8 miljard voor ontwikkeling van nieuwe wapens, dreigt uit te monden in het bevorderen van de concurrentiepositie van de Europese wapenindustrie op het wereldtoneel. Hieronder ligt de redenering – ook door de industrie zelf graag naar voren geschoven – dat deze 'strategische autonomie' een sterke Europese wapenindustrie behoeft. Die kan echter niet leven van louter Europese orders en daarom zijn wapenexporten naar de rest van de wereld noodzakelijk. Naast de EU als geheel zeggen ook landen als Frankrijk, Duitsland en Zweden dat meer wapenexporten essentieel zijn voor het behoud van hun eigen militaire capaciteiten.

ONDERSTEUNING WAPENEXPORTEN

Overheden staan, gedreven door de hierboven beschreven belangen, meer dan passief wapenexporten toe. Ze bieden actieve hulp aan de wapenindustrie door

Beeld uit het project ‘Remnants of Legal Warfare’ van Vincent Rheinberger. www.remnants-of-legal-warfare.nl

bijvoorbeeld officiële afvaardigingen te sturen naar wapenbeurzen, door wapenbedrijven mee te nemen op handelsmissies en door zogenaamde exportkredieten te verstrekken die bij uitblijvende betaling van meestal armere landen de inkomsten voor een wapenbedrijf garanderen.

Elk jaar stuurt de Nederlandse overheid officiële delegaties, soms met een minister of staatssecretaris, mee naar drie door de wapenindustrie uitgezochte internationale wapenbeurzen om contacten te leggen en contracten binnen te halen. Enkele jaren geleden ging toenmalig minister Hennis van Defensie met vijftien wapenbedrijven op pad in een handelsmissie naar de VAE, aan de vooravond van de Jemen-oorlog. En Damen krijgt de ene na de andere exportkredietverzekering om arme landen van militaire schepen te voorzien.

WAPENHANDEL BESTRIJDEN

Veel organisaties en groepen die zich met internationale wapenhandel bezig houden, met name grotere ngo’s, richten zich vooral op het aanscherpen van de huidige exportregels. Ook worden er steeds vaker rechtszaken gevoerd om wapenuitvoer tegen te houden. Daarbij worden wisselende resultaten geboekt. In enkele gevallen, bijvoorbeeld in België en het Verenigd Koninkrijk (destijds nog EU-lidstaat), zetten rechters een rem op wapenexporten naar Saoedi-Arabië. De regeringen in die landen gaan meestal echter net zo hard door met het toestaan van nieuwe wapenleveranties door de rechterlijke uitspraken te negeren of te omzeilen. Pogingen in andere landen, waaronder Nederland, liepen, officieel vaak op formele gronden, op niets uit. De werkelijke reden hiervoor is dat rechters er niet op zitten te wachten zich met politiek gevoelige zaken bezig te houden en al snel van mening zijn dat, los van wat de wet zegt, zulke beslissingen maar aan de politiek overgelaten moeten worden.

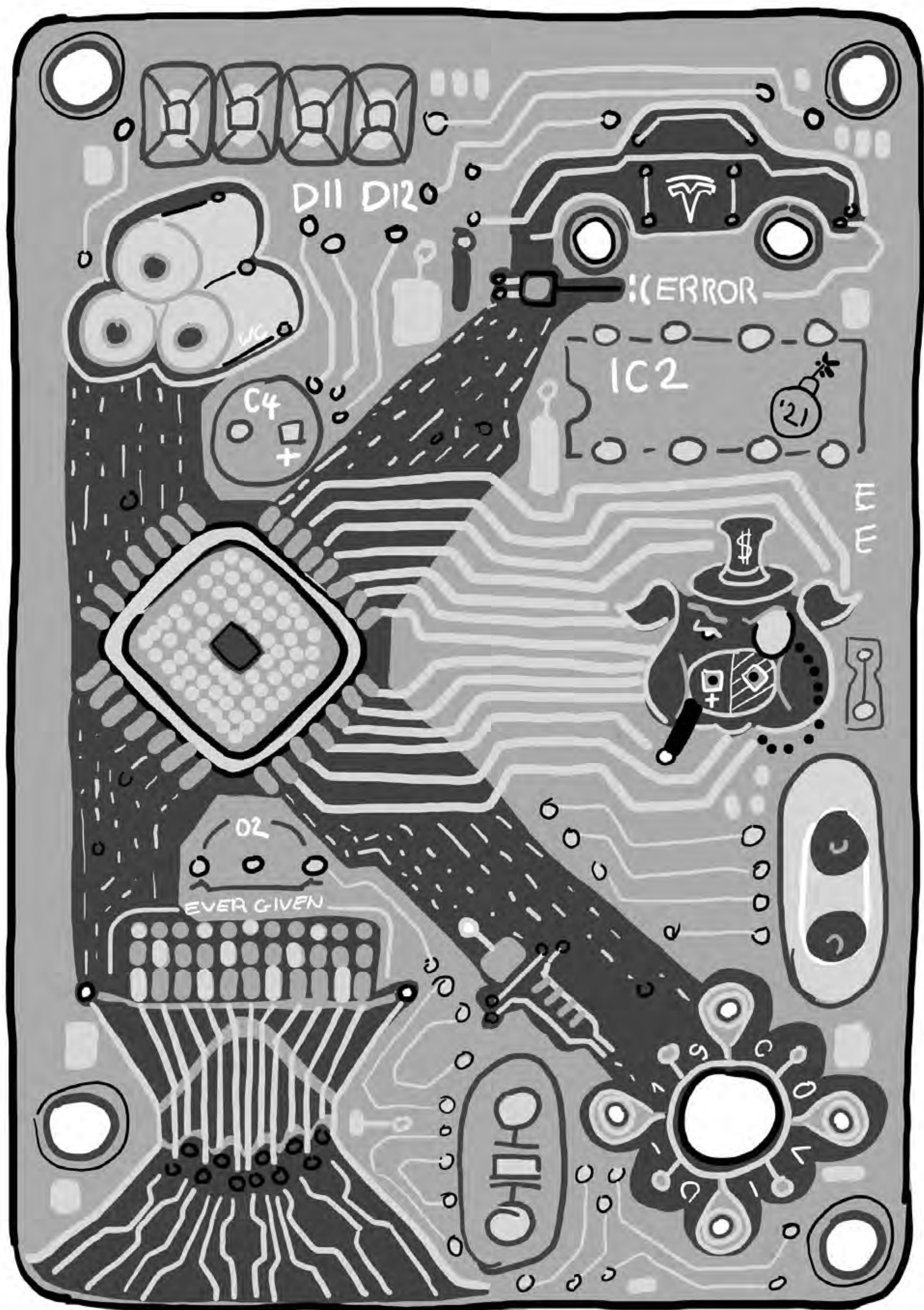
Vanuit anarchistisch oogpunt kun je natuurlijk sowieso twijfel hebben bij het voeren van juridische procedures, zeker als het er in essentie op neer komt dat het staatsapparaat zichzelf in toom moet gaan houden. Maar in de praktijk blijkt inzet op strengere regels en betere controle keer op keer het onderspit te delven ten opzichte van de hierboven uiteengezette belangen die wapenexporten juist aanmoedigen. Dat betekent dat actie tegen internationale wapenhandel en de ellende die westerse wapens wereldwijd veroorzaken ingebed moet zijn in een bredere strijd, die de dominante westerse militaire en economische positie in de wereld aan de kaak stelt. Zonder het aanpakken van deze structurele factoren is het een illusie te denken dat de uitstroom van Europese wapens voor oorlog en onderdrukking ooit stopgezet kan worden.

DOOR MARK AKKERMAN

VERDER LEZEN:

Het rapport *A Union of Arms Exports: Why European arms keep fuelling war and repression around the world* van Stop Wapenhandel is te vinden op stopwapenhandel.org/union-arms-exports/

KAPITALISME VERSLIKT ZICH IN COMPUTERCHIPS

ILLUSTRATIE DOOR BOMMETJE

Het afgelopen jaar stokte ineens dat waar het kapitalisme nu juist het best in dacht te zijn: het op tijd produceren van consumptiegoederen. De productie haperde spectaculair, door een plotseling gebrek aan een cruciaal element in alle machines: de computerchips. Miljoenen auto's en allerlei andere apparatuur konden niet geleverd worden, terwijl er wel vraag naar was. De achterstand zal nog zeker een jaar duren. Hoe is dat nou mogelijk?[1]

DOOR KEES STAD

Het heeft te maken met corona, met wat toevallige omstandigheden die erbij kwamen, maar vooral met hoe het kapitalisme tegenwoordig denkt te functioneren. De chipcrisis is wat dat betreft alleszeggend over het economische systeem waarin we leven.

STEEDS INGEWIKKELDER EN KLEINER

Cruciaal daarbij is dat die productie, zoals in zoveel andere sectoren, overgeheveld werd van het mondiale Westen naar Azië, eerst naar Japan en daarna naar met name Taiwan, Zuid-Korea en China. Daar waren de lonen en andere kosten immers lager, en had je overheden die de bouw van fabrieken subsidieerden. Een andere ontwikkeling die gelijktijdig plaatsvond, was dat computerchips (en de halfgeleiders waar ze van gemaakt zijn) in razend tempo steeds ingewikkelder werden. Er zijn nu computerchips met meer dan een miljoen schakelingen. En die steeds toenemende schakelingen moeten in steeds kleinere chips gestopt kunnen worden, want ook dat is de trend (denk aan de telefoons of andere apparaten waar ze in moeten).

of als je het kapitalisme haat: verbijstering over de instabiliteit van het systeem

Het werd dus ook steeds duurder om een fabriek te bouwen en aangezien de technische kennis zeer dun gezaaid is, zet men niet zomaar even een concurrerende productiefaciliteit op. Een nieuwe chipfabriek opzetten vergt investeringen in de orde van tientallen miljarden. Afnemers, zoals autoproducenten die juist – ook zo'n trend – zoveel mogelijk onderdelen zijn gaan *outsourcen*, gaan die investering zelf niet maken. Overheden kunnen zich dat in crisistijden ook niet permitteren, omdat de kosten daarvoor te hoog en de risico's te groot zijn; voor je het weet is je gloednieuwe chipfabriek verouderd omdat er inmiddels alweer half zo kleine chips geëist worden... De huidige standaard voor chips is zeven nanometer, maar vijf is beter. De nieuwste smartphones en tablets vereisen chips met een dikte van 3 nanometer, waarin transistors zitten met de dikte van 1/20.000 van een hoofdhaar. Die kunnen pas in 2022 in serie gemaakt worden.

Het gevolg is een krapte op de markt, de concentratie van productie en monopolievorming. Bepaalde heel ingewikkelde chips die in sommige autotypes zitten, worden bijvoorbeeld alleen maar in één bepaalde fabriek in Taiwan gemaakt. Stel je voor dat daar een ziekte uitbreekt, of de boel ontploft...

SLIMME KOELKASTEN

Ook de kritische computerexpert Yevgeny Morozov heeft een verbluffend artikel geschreven over de chipcrisis in het Franse maandblad *Le Monde Diplomatique*.[2] Morozov, die zijn hele leven al waarschuwt voor de gevaren van de digitalisering van de samenleving, wil zijn leedwezen over de crisis niet verhullen en sneert:

> 'De dialectiek van de chipcrisis zou de denkers van de Frankfurter Schule in verrukking hebben gebracht, al was het maar omdat ze de innerlijke domheid van de huidige *smart society* blootlegt. De schaarste aan chips heeft ons gedwongen te wachten op de nieuwste consumentenelektronica: zonder halfgeleiders (sommige voor slechts $1 per stuk) kunnen ze niet functioneren. Al die elektrische auto's, smartphones, slimme koelkasten en tandenborstels zijn plotseling verdwenen in het zwarte gat van het wereldwijde kapitalisme, alsof een onzichtbare spelbreker de Consumer Electronics Show in Vegas had afgelast.'

Vervolgens duikt hij diep in de achtergronden van de crisis. Dat levert een verontrustend beeld op, of als je het kapitalisme haat: verbijstering over de instabiliteit van het systeem.

PANDEMIE EN PRODUCTIE

Corona heeft op twee manieren invloed gehad op de productie in Taiwan (en in mindere mate Zuid-Korea en China). China heeft relatief goed voor zijn arbeiders gezorgd toen de pandemie begon en heeft geprobeerd de pandemie zoveel mogelijk in te dammen en zo snel mogelijk te vaccineren. Taiwan en Zuid-Korea hadden aanvankelijk echter geen goede toegang tot de vaccins, waardoor er een ware ruilhandel uitbrak tussen de VS en voornoemde landen waarbij toezeggingen voor chips werden ingezet om vaccins te krijgen. De VS verdriedubbelde vervolgens de leverantie aan Taiwan. Laat het geen verrassing zijn dat zich daar de twee grootste chipfabrikanten bevinden: Taiwan Semiconductor Manufacturing Company (TSMC), en Foxconn.

Door corona ontstond er tevens een tekort aan arbeidskrachten, die deels niet makkelijk te vervangen waren omdat ze hoogopgeleid zijn. Maar er waren ook andere factoren die invloed hadden op de chipproductie. Morozov somt een mooi rijtje op: Het koude weer in Texas (waar veel Amerikaanse chipfabrikanten gevestigd zijn), de droogte in Taiwan, een brand in een grote chipfabriek in Japan, de blokkade van het Suezkanaal, de pogingen van Chinese bedrijven

Toezeggingen voor chips werden ingezet om vaccins te krijgen

om chips in te slaan voordat zij door Amerikaanse sancties worden getroffen.

NET-(NIET)-OP-TIJD PRODUCTIE

Maar dat waren maar aanvullende factoren. Wat de hele boel aan het wankelen bracht was dat de autoproducenten hun bestellingen bij de chipfabrieken annuleerden toen corona begon en daarbij voorzagen dat de markt zou instorten. Onverkochte voorraden zijn namelijk duur. De trend in de handel is om zo klein mogelijke voorraden te hebben en het risico zo bij de toeleverancier te leggen. Dat is ook precies de reden voor het uitbesteden van de productie van alle onderdelen die worden gebruikt bij de chipproductie. Dat heet de *just-in-time* productie. Zelfs de sportschoenenwinkel om de hoek werkt tegenwoordig zo: van elk type schoen hebben ze voor elke maat nog maar één doos in voorraad. Zo gauw die verkocht wordt, geeft het kassasysteem automatisch opdracht om een nieuwe te komen brengen. Transport is immers spotgoedkoop geworden door de extreme uitbuiting van de koeriers. Dit gaat allemaal goed zolang de toeleveranciers kunnen leveren, en het transport functioneert. De autofabrieken die hun bestellingen afzegden, hadden geen benul van de gevolgen maar mochten achter in de rij aansluiten toen ze besloten weer nieuwe bestellingen te plaatsen. De chipproducenten waren ondertussen al deels overgeschakeld naar andere chips voor andere afnemers.

Een eigen chipproductie opzetten zou jaren aan tijd en miljarden aan investeringen kosten – waar westerse overheden nu overigens wel voor aan het *pushen* zijn. Merkel merkte snedig op dat het niet zo handig was voor een *car nation* als je geen eigen productie hebt van het voornaamste onderdeel in het product. Maar ja, zelfs als je ineens enkele tientallen miljarden op tafel zou leggen, zouden de chips pas jaren later van de band stromen.

China, dat netto nog steeds chips importeert voor alle elektronica die het produceert, investeert nu grootschalig in nieuwe chipfabrieken. Dit geschiedt onder andere met hulp van de teruggekeerde verloren zoon Richard Chang, die het vak geleerd heeft in Taiwan bij TSMC om in China SMIC op te zetten. De nieuwste fabriek van TSMC kostte 22 miljard dollar en het bedrijf kondigde aan de komende tijd voor 100 miljard dollar te zullen uitbreiden. China bouwt momenteel negen van dergelijke faciliteiten.

Bijkomend probleem bij de chipproductie is waterschaarste. De productie kost enorme hoeveelheden water, wat in Taiwan al voor grote problemen heeft gezorgd. Bovendien vergt de productie honderden toeleveranciers van onderdelen. In China zorgt dat momenteel voor *wild west*-taferelen. Er zijn volgens een schatting van *People's Daily* in de periode tussen januari en oktober vorig jaar meer dan 58.000 chipbedrijven opgezet, ongeveer tweehonderd per dag. Een groot deel daarvan gaat ook weer over de kop omdat het de moordende concurrentiestrijd niet overleeft.

CHIPSOEVEREINITEIT

Zowel in de VS als in de EU zijn inderhaast plannen gemaakt om de paniek over ontbrekende chips te beteugelen. Ze beloven massaal te investeren om wat ze noemen *chip sovereignty* te verkrijgen. De Europese Commissie heeft verklaard aan een *Chips Act* te werken, waarmee 160 miljard euro gemoeid zou zijn.[3] In de VS heeft Biden vergelijkbare plannen onthuld, maar dan met 50 miljard voor de ontwikkeling van chipfabrieken.[4] Maar alle deskundigen weten dat het paniekvoetbal is en nog jaren gaat duren, als het al lukt, om de soevereiniteit op dit gebied te herstellen. Eén van de argumenten die de EU gebruikt om ons ervan te overtuigen dat het mogelijk is – en dat er zoveel belastinggeld heen moet – is dat de productie in hoge mate geautomatiseerd kan worden. Want los van de vraag waar je tegenwoordig zoveel water (en elektriciteit) vandaan haalt als er in Taiwan op losgelaten wordt, zal het nodig zijn om duizenden *highly skilled process engineers* te vinden, die bereid zijn onder dezelfde arbeidsomstandigheden te werken als in Azië. Een groot deel van het werk geschiedt bijvoorbeeld in *clean rooms* die zorgvuldig stofvrij gehouden moeten worden. Het personeel spendeert daar, na via een tiental luchtsluizen binnen te zijn geraakt, 12 uur en kan dan al die tijd niet eten. We zijn benieuwd en zullen vol spanning blijven volgen hoe het kapitalisme voortstrompelt.

NOTEN

1. In het voortreffelijke Duitse tijdschrift *Wildcat* (uit de hoek van de arbeidersautonomie en.wikipedia.org/wiki/Autonomism) staat een uitvoerig en onthullend interview met een deskundige in de productie van computerchips, waarin ook de geschiedenis van de productie ervan wordt verhaald. Het stuk is ook in het Engels vertaald en staat online: wildcat-www.de/en/wildcat/108/e_w108_chipkrise.html (Duitse versie: wildcat-www.de/wildcat/108/w108_chipkrise.html)
2. Ook dit artikel is in het Engels vertaald: mondediplo.com/2021/08/03morozov
3. techmonitor.ai/silicon/european-chips-act-eu-infineon
4. *Business Insider* 14 april 2021: businessinsider.nl/tekort-computerchips-halfgeleiders-tot-2022/

Een pleidooi tegen de geweldloosheid binnen activisme

DOOR PROVO

BEELD DOOR SJORS<3

We horen het keer op keer: 'Met geweld bereik je niks', 'Geweld gebruiken lokt alleen maar meer geweld uit'. Het zijn kreten die we na elke enigszins radicale demonstratie horen. Het zijn kreten die we hoorden na de rellen in de Verenigde Staten die volgden op de racistische moord op George Floyd. We horen het na het in de fik steken van politieauto's, na confrontaties met de buitengewoon agressieve Mobiele Eenheid (ME) en na elke demonstratie die niet braaf de vooraf afgesproken route loopt. We horen het zelfs als de mensen zelf besluiten het woningtekort op te lossen door leegstaande panden te kraken.

In de geschiedenis is echter een bepaalde tendens te zien. Elke keer dat arbeiders staken, rellen of anderszins ongehoorzaam zijn aan hun bazen, reageert de staat met een tweeluik aan middelen. Aan de ene kant, ironisch genoeg, met veel geweld. Zij zetten waterkanonnen, opgefokte ME-agenten en de daarbij horende wapenstokken in om deze demonstraties uit elkaar te slaan. Zij breken stakingen met grof geweld, en onderwerpen mensen aan het geweld van hun gevangenissysteem als die mensen enigszins uit de pas lopen. Aan de andere kant echter voeren zij vaak ook veranderingen door. Er is één ding waar bazen bovenal bang voor zijn, en dat is hun zuurverdiende macht en hun gestolen kapitaal verliezen. Men kan demonstraties uit elkaar slaan, en de staat kan iedereen opsluiten die hieraan deelnam, maar als er niks verandert staat de straat binnen de kortste keren weer vol.

Een mooi voorbeeld hiervan is het Palingoproer. In 1886 werd er in de Jordaan, een volkswijk in Amsterdam, een volksfeest gepland waarbij men zou gaan palingtrekken. De politie verbood dit echter. Toen de politie in wilde grijpen keerde de menigte zich tegen hen. Pas ’s avonds, toen iedereen naar huis ging, keerde de rust weder. De dag erop vochten demonstranten opnieuw met de politie. Een woedende menigte viel het politiebureau aan. Hierop schakelde de politie het leger in. Nu vochten straatarme demonstranten tegen zowel leger als politie. Uiteindelijk schoten soldaten en agenten 25 mensen dood, en raakten vele mensen gewond. Het is een voorbeeld van staatsgeweld, maar wat nog veel interessanter is, is dat er hierna verschillende sociale wetten doorgevoerd zijn.

De oorzaak van deze rel was niet het verbieden van het palingtrekken. Dat was slechts de vonk die het kruitvat deed ontploffen. De oorzaak was het feit dat de Jordaan een ontzettend arme wijk was die al jaren kampte met sociale discriminatie en honger. Toen de politie het palingtrekken verbood liep de emmer over en kwam alle sociale onvrede tot een hoogtepunt.

Het doorvoeren van wetten die het leven iets beter maken is bedoeld om te voorkomen dat er zoiets opnieuw gebeurt. Het kapitalisme is continu bezig om te kijken hoe ver zij mensen de armoede in kan duwen zonder dat zij haar eigen ondergang bewerkstelligt. De mensen moeten bezig zijn met waar ze hun eten vandaan halen, hoe ze het gaan redden tot hun volgende salaris. De mensen moeten niet bezig zijn met waaróm zij zich daar zo druk om moeten maken.

Geweldloosheid binnen activisme is ook een kwestie van privilege

Dit tweeluik aan acties en de daarop volgende sociale verandering toont aan waarom geweld nooit vooraf afgeschreven mag worden als iets contraproductiefs. Geweld is soms nodig om de druk op de heersende klasse dusdanig op te voeren dat er veranderingen plaatsvinden.

Geweldloosheid binnen activisme is ook een kwestie van privilege. De mensen die het zich kunnen veroorloven om zich volledig geweldloos op te stellen zijn doorgaans mensen die zich niet voor kunnen stellen dat er ontzettend veel fouten zijn binnen het kapitalisme die voortkomen uit bijvoorbeeld kolonialisme of racisme. De mensen die daar vaak slachtoffer van zijn, hebben nauwelijks een stem binnen onze maatschappij, juist door dat genoemde racisme! Zoals ik eerder schreef, is het belangrijk om druk uit te kunnen oefenen zodat de heersende klasse zich genoodzaakt ziet om veranderingen door te voeren. Dit kunnen mensen zonder stem niet of ontzettend lastig. Een mooie quote hierover komt van Arundhati Roy. Zij vraagt zich af ‘Can the hungry go on a hunger strike? Non-violence is a piece of theatre. You need an audience’. Als men er dan voor kiest om geweld te gebruiken, is de kans dat zij in het nieuws komen met hun actie of op de agenda van de regering vele malen groter. Dit helpt ze dan weer om hun stem te vinden.

Geweld op zichzelf kán iets contraproductiefs zijn

Dan is er nog het, net al kort genoemde, staatsgeweld. We leven in een samenleving waarin de staat bijna al het geweld mag gebruiken dat ze wil en er mee wegkomt. Dat toonde de eveneens racistische moord op Sammy Baker wel aan. Er was geen geweld nodig, en toch gebruikte de politie dat. De agenten worden niet vervolgd omdat zij wapens van de staat zijn. Wat geeft die staat, die zelf nog het meest gewelddadig van alle is, het recht om ons te vertellen dat we geen geweld mogen gebruiken? Wat geeft de kapitalisten, die ervoor zorgen dat we hongerig naar bed gaan, het recht om te zeggen dat wij geen geweld mogen gebruiken?

Wil ik nu zeggen dat men bij elk ongemak maar bommen moet gaan gooien? Nee, nadrukkelijk niet. Geweld vanuit de beweging moet een doel dienen. Het moet ervoor zorgen dat de beweging vooruit komt. Geweld op zichzelf kán iets contraproductiefs zijn. Als men te pas en te onpas geweld gebruikt en dat uit naam van allerlei groepen of tegen arbeiders doet, de mensen voor wie we vechten, dan kan dat ontzettend schadelijk zijn voor mensen en de beweging. Alles wat ik stel, is dat geweld afwijzen zinloos en zelfs schadelijk is. Als men na elke gewelddadig demonstratie zegt: ‘Maar ze gebruikten geweld, dus dan ben ik het er per definitie niet mee eens’ of – een favoriet van rechts – ‘Als je geweld moet gebruiken om je punt te maken, kan het geen goed punt zijn’, dan breng je de beweging schade toe en vergeet je dat er onder de uitspattingen van geweld ontzettend veel frustratie en boosheid schuilt. Frustratie en boosheid die elk denkend mens voelt in deze maatschappij, in welke vorm dan ook.

In een ideale samenleving zou men voor sociale veranderingen niet hoeven te smeken bij een overheid om hen tegemoet te komen in hun eisen. In de ideale samenleving zou men de zeggenschap zelf hebben. Echter, deze samenleving bestaat op dit moment niet, en al helemaal niet in Nederland. Daarom kan geweld noodzakelijk zijn voor sociale bewegingen.

DE MOEIZAME RELATIE TUSSEN XR EN DE ANARCHISTISCHE BEWEGING

In oktober 2021 blokkeerden zo'n zevenhonderd actievoerders van Extinction Rebellion (XR) het kruispunt voor de Tweede Kamer en het ministerie van Economische Zaken in Den Haag. De eis van de blokkade was: in 2025 naar nul CO_2-uitstoot, op een klimaatrechtvaardige manier. De blokkade maakte deel uit van een hele XR-actieweek, met elke dag blokkades, actietrainingen, radio-uitzendingen en workshops. Van verschillende kanten liepen groepen activisten naar het kruispunt. Onderdeel van de blokkade was een vrachtwagen waaraan verschillende mensen zich vastketenden en -lijmden. Zoals gebruikelijk is bij acties van XR waren er veel kleurrijke spandoeken en borden te zien en werd er veel gedanst en gezongen. Op een andere dag verderop in de actieweek verzamelden veel XR-activisten zich op de Koekamp om de opwarmoefeningen voor de 'discostratie' te beginnen. Op sociale media was er veel aandacht voor kleinere blokkadeacties, en in de burgerlijke media veel verontwaardiging als gevolg van de arrestatie van journalisten. Ook lokaal werden er diverse acties georganiseerd, waaronder bijvoorbeeld de demonstratie tegen de verbreding van de A27.

Op de Nederlandse website van XR zijn hun eisen duidelijk terug te vinden, namelijk: 'wees eerlijk, doe wat nodig is en laat burgers meepraten'. Juist al deze eisen schuren met de principes van het anarchistische activisme. De boodschap vanuit het anarchistische blok zou eerder zijn: 'ze liegen, pleur op en alle macht naar de mensen'. Als je de overigens zeer heldere website van XR kritisch beschouwt dan blijkt dat de oplossingen ook vooral gezocht worden in de huidige maatschappelijke context. In de Nederlandse versie van XR is niet terug te vinden dat er een *system change* moet komen. Het gegeven dat deze voor de anarchistische beweging zo belangrijke boodschap mist in de XR-propaganda is wrang. Desalniettemin was de hoeveelheid mensen en initiatieven in die actieweek indrukwekkend. Het is XR gelukt om een hele week (11 tot 18 oktober) de aandacht te vestigen op de noodzaak om in actie te komen tegen klimaatverandering. Om de discussie binnen de radicale beweging goed te kunnen voeren is in deze *Buiten de Orde* een artikel uit Engeland vertaald dat ingaat op de moeizame relatie tussen XR en de anarchistische beweging. In het artikel wordt niet enkel van achter het toetsenbord bekritiseerd, maar wordt er in plaats daarvan gekeken naar de dingen die we zouden kunnen leren van deze massabeweging. Want misschien verdient deze vorm van opstand juist ook wel onze ondersteuning.

DOOR RON VRIJ

TER VERDEDIGING VAN

EXTINCTION REBELLION

Als de stortregens, vuurzeeën en hittegolven het nog niet gedaan hadden dan heeft het rapport van het Intergouvernementele Panel inzake Klimaatverandering (IPPC) van deze zomer, zelfs aan de ontkenners onder ons, wel 100% duidelijk gemaakt dat we op weg zijn naar de ineenstorting van de beschaving zoals we die kennen en, erger nog, uitroeiing van de mensheid. Inmiddels is globale opwarming van anderhalve graad niet slechts een mogelijkheid maar vrijwel een zekerheid. We hebben daarom een radicale klimaatbeweging nodig. 'We zijn niet voorbereid op de gevaren die onze toekomst in petto heeft. Overstromingen, bosbranden, extreem weer, mislukte oogsten, massale ontheemding en de algehele ineenstorting van onze samenleving staan ons te wachten. De tijd voor ontkenning is voorbij. Het is tijd om in actie te komen.' – Extinction Rebellion (XR) heeft haar derde zogenoemde Rebellie op 23 augustus op Trafalgar Square in Londen gehouden.

Ondertussen is de kritische kloppartij op XR een feitelijk een routine geworden. De coryfeeën van de verschillende linkse bewegingen hebben inmiddels al duizenden woorden vuil gemaakt over hoeveel beter hun rode klimaatbeweging zou zijn geweest (meer klassenstrijd!, intersectioneler!, militanter!) dan XR, als het ze alleen maar zouden klaar spelen om het zelf te kunnen doen!

Het feit dat zo'n verbazingwekkend radicale en pure beweging er ondanks enkele pogingen niet in is geslaagd, wordt beleefd onder het tapijt geveegd. We onderzoeken niet echt onze eigen ideeën over bewegingsopbouw, in feite zitten we vast met een dogmatisch idee van hoe het moet, dat zelden verwijst naar de praktijk. Dit klassieke citaat van het Out of the Woods-collectief (waar zijn ze nu?) op Libcom[1] is het perfecte voorbeeld van gemopper vanuit de achterbank: 'We bewonderen hun toewijding en moed en we stellen, ja hopen dat de terugkeer van grootschalige directe actie in het Verenigd Koninkrijk pedagogische waarde heeft, zelfs ondanks (en misschien zelfs vanwege) hun tekortkomingen.'

Geweld geldt als een ideologische grens

Holle retoriek over geweld vult de ether, zoals in de tweet van Pierce Penniless van Novara Media of in de willekeurige anarchistische aansporing (waarschijnlijk vanuit de GAF) 'Blijf niet op de straat zitten, maar steek auto's van rijkelui in de fik,' waarop het enige zinnige antwoord is: 'Ga je gang.' Geweld wordt niet beschouwd als een actiemiddel, maar als een ideologische grens om de werkelijk radicalen van de slappe 'liberals' te kunnen scheiden.

XR krijgt genadeloze kritiek om haar houding ten opzichte van de politie. Best raar, want in vrijwel elke traditionele linkse demonstratie die je hebt bijgewoond zijn de stappen van tevoren uitgedacht, en de ordediensten zorgen dat iedereen binnen de lijntjes blijft. Iedereen die in 2019 campagne voerde voor Labourkandidaat Corbyn heeft voor de rekrutering van tienduizend extra politieagenten gepleit! Dit leidt echter tot relatief weinig kritiek vergeleken met die op XR's tactiek. Die zijn namelijk bewust en massaal ongehoorzaam door wegen te blokkeren en gebouwen te bezetten terwijl ze een rookgordijn van samenwerking met de autoriteiten opwerpen. XR heeft op die manier grote aantallen mensen direct in contact gebracht met de autoriteiten die de openbare orde proberen te bewaken. Als je wilt dat mensen de politie beginnen te haten, zorg dan dat ze in contact komen met de politie in stressvolle en chaotische situaties. Laat ze de magie van radicalisering voelen die er met de politiestok in wordt gemept. De woede binnen XR tegen de politie bouwde zich op naarmate de oktoberdemonstraties in 2019 op hun einde liepen, waarna honderden mensen samenkwamen op New Scotland Yard nadat de politie onder meer rolstoelschansen, rolstoelen en rolstoelvriendelijke toiletten in beslag had genomen. Dit alles lijkt toch iets effectiever dan het blijven herhalen van de All Cops Are Bastards-retoriek.

Daarbij komt dat er een algemene neiging lijkt te zijn om XR te vereenzelvigen door één of twee vergissingen binnen de chaotische diversiteit van deze beweging (of het enkele bosje bloemen dat naar een politiebureau werd gestuurd) als reden aan te voeren om de gehele beweging te veroordelen. 'Heb je gezien wat XR nu weer heeft gedaan...?', terwijl de protesten van onszelf (*Daily Mail*-journalisten in kraakpanden toelaten, driehonderd mensen op laten pakken bij Tower Hamlets et cetera) worden beschouwd als afwijkingen van de lijn. Het devies 'gelijke monniken kappen, gelijke kappen' zou hier nuttiger zijn.

Het online afkraken van XR is een goede strategie om op Twitter de duimpjes van de zolderkameractivisten omhoog te krijgen, maar minder effectief om met dezelfde mensen de straten vol te krijgen. Sociale media en de snel verspreidende vuurtjes die daarbij komen kijken hebben ons vermogen om objectief te analyseren serieuze schade toegebracht. Te weinig activisten vragen zich af wat het nut van radicale kritiek is. Het is zelfs gerechtvaardigd te zeggen dat de hoeveelheid kritiek op XR de groei van de beweging in de weg heeft gezeten, helemaal onder de jongeren, waarbij het daadwerkelijk opbouwen van een beweging volledig is verwaarloosd. Laten we ons op deze manier van onze beste kant zien?

Deze strategie wordt precies in Mark Fishers essay 'Exiting The Vampire Castle'[2] vermeld, als hij in zijn kritiek op digitale conversatie op het internet pogingen tot consensusvorming op links via Twitter beschrijft: 'Men wordt gedreven door een verlangen van predikers om

te excommuniceren en veroordelen, door het verlangen van de alwetende academicus om de eerste te zijn die een fout opmerkt, door het verlangen van de hipster om bij de incrowd te horen.'

XR heeft duizenden mensen geactiveerd om deel te nemen

De ironie bevindt zich in het feit dat er genoeg aan te merken is op XR (dat is, op de theorie van sociale verandering voor beginners), maar dat er, zo lijkt het, nooit iemand in de anarchistische of linkse bewegingen is die zich afvraagt of er iets te leren valt. Het is (of was) ten slotte een gedecentraliseerde, ecologische beweging die zich bezig houdt het overtreden van wetten om een levensbedreigende catastrofe aan te kaarten. Van een kleine kerngroep groeide het al snel uit tot een beweging van duizenden, zo niet tienduizenden, mensen die een onmiskenbare culturele impact heeft gehad. Het heeft duizenden mensen geactiveerd om deel te nemen aan burgerlijke ongehoorzaamheid, wat al snel uitmondde in directe actie, met succesvolle acties waarbij een Murdoch-drukkerij werd gestopt (4 september 2020), een McDonalds-fabriek (15 juli 2021) en zelfs een olieterminal werden geblokkeerd (1 juni 2021) en tunnels werden gegraven onder een dijk van het HS2-spoorwegproject (26 februari 2021).

De paragrafen van de Klimaatwet over demonstraties zijn zonder twijfel in het leven geroepen vanwege XR en om de Rebellieën, die twee keer per jaar worden georganiseerd, te blokkeren, wat erop duidt dat de staat op z'n minst de hete adem van XR voelt. (NB: Wie die daarbij XR de schuld geeft voor die nieuwe regels over demonstraties is net zo kortzichtig als diegenen die indertijd de stakende mijnwerkers de schuld geven van Thatchers anti-vakbondwetgeving).

De mensen die door XR voor het eerst de smaak voor activisme te pakken kregen voeren nu actie tegen oliewinning door fracking of zijn betrokken bij solidariteit met migranten of projecten als Channel Rescue, dat gericht is tegen militarisering van het Kanaal. XR zelf heeft meer radicale zijtakken, bijvoorbeeld Burning Pink[3], een initiatief voor het vervangen van het parlement door burgervergaderingen en radenstelsels. Willen we een beweging opbouwen die verder gaat dan XR, dan zullen we het in ieder geval objectief moeten analyseren. Dus, wat doet XR wél goed?

BEELDVORMING EN BOODSCHAP

XR verscheen op het toneel met een duidelijke boodschap en briljante visuele ontwerpen. Iedere beweging heeft een symbool nodig dat binnen tien seconden op een bushalte kan worden gekalkt. (spoiler: anarchisten hebben er al een!). De constante beeldvorming gaf de betekenis dat het hier ging om een grote en alsmaar groeiende beweging. Dat deze tactieken recht uit het scenario van de colour revolutions van wijlen het Oostblok rond 1989-2000 lijkt te komen, doet daarbij aan de effectiviteit van deze tactieken niets af.

REKRUTERING

Om verandering te bewerkstelligen zijn aantallen van cruciaal belang. Je kunt de beste en meest revolutionaire ideeën ter wereld hebben, maar als je slechts met z'n vieren bent (waarvan er zich twee ietwat verdacht gedragen) kom je helemaal nergens. Met de groeiende publieke belangstelling als wind in de rug organiseerde XR openbare bijeenkomsten verspreid over het hele land. De standaard subculturele sociale centra en vakbondskantoren werden vermeden om een groot publiek te bereiken. De presentatie werd goed geadverteerd en voorbereid, een geoefend praatje van vijfentwintig minuten: probleem, oplossing, actie. Deze praatjes werden gegeven door de grote namen van XR, te weten Larch Maxey, Roger Hallam of Clare Farrel, maar er was ook een actief trainingsprogramma op film voor nieuwkomers om het verhaal 'Heading for Extinction' te herhalen.[4] De lat werd bewust laag gelegd om het mainstream publiek te kunnen bereiken. (In tegenstelling tot de vaak diep doorgronde anarchistische overtuiging loopt het grootste deel van het Britse publiek niet bepaald warm voor geweld op straat en wordt zij niet gekenmerkt door een diepe haat voor de politie.) Deze praatjes bleken erg effectief in het mobiliseren van grote aantallen mensen, waardoor duizenden mensen direct betrokken raakten bij de demo van april 2019.

STRUCTUUR EN STELLINGNAME

Onder de critici van XR bestaat er een sterke neiging om de gehele beweging te bestempelen als een top-down, hiërarchische organisatie met een strikte partijlijn. Die redenering gaat simpelweg niet op. Sterker nog, eigenlijk is er zeer weinig gecentraliseerde controle over de verschillende takken, zijn er losse individuen en zelfs aparte bewegingen zoals de Ocean of Animal Rebellion. Het centrale, ietwat vage, idee van de 'holocratie' (wat later werd omgedoopt tot 'zelfgeorganiseerde systemen') betekent niets meer dan dat, als je instemt met de Eisen en Principes: 'Vertel de waarheid – handel nu – ga verder dan politiek', je welk eendere actie kunt organiseren. Deze structuur was de vruchtbare bodem voor een veelheid aan ideeën – de een beter dan de ander (en een heleboel straattheater), waardoor een beweging zonder centraal comité ontstond, die in staat was nog meer te groeien en te leren. Daarbij diende deze organisatievorm ook als een rem op het ontstaan van interne conflicten, facties en scheuren omdat deze mogelijkheden reeds vanaf het begin in de structuur was opgenomen.

Eén zin die alsmaar weer terug blijft kerenis dat het 'goed genoeg voor nu' is, wat duidt op een pragmatische houding ten opzichte van het idee dat een organisatorische structuur nooit perfect is en dat het huidige moment het moment is om actie te ondernemen in plaats van te steggelen over organisatievormen.

Actiebijeenkomsten zijn vaak zakelijk en gericht op actie. (Er wordt binnen XR, onder de noemer 'regeneratie', ook ruimte gecreëerd voor het delen van frustraties en rouw.)
Eén van de belangrijke basisregels wordt vaak van tevoren al geponeerd met behulp van het acroniem W.A.I.T, wat staat voor 'Why Am I talking?'. Hiermee worden deelnemers gevraagd on over hun redenen voor het innemen van ruimte na te denken. Dit is zeer goede regel om de hoeveelheid holle retoriek te verminderen; het

gaat perfect samen met het idee dat 'we allemaal crew zijn'. Iedereen in de bijeenkomsten met een grote mond die meent te moeten zeggen 'XR moet...' zal boeten door het ook in praktijk te moeten brengen.

EEN BEWEGING VAN BEWEGINGEN

De praxis van XR omvat ook het verbinden en samenwerken met andere bewegingen voorbij de ecologische strijd. Zo werden stakingen van arbeiders, de Black Lives Matter-beweging en antifascisten gesteund, werd de strijd tegen de gedwongen academisering van een school in Brighton ondersteund en werd er contact gelegd met de People's Assembly. Het zou weinig verbazing wekken als een van de vertakkingen van XR mensen uit de anti-lockdown beweging zou verleiden tot samenwerking. De losse organisatiestructuur van de beweging maakt dat het ontzettend flexibel is op dit vlak. Er zijn zo veel verschillende onderdelen en middelen binnen de beweging die de discussie over kleine, ideologische fijnheden overstemmen en overbodig maken.

Een beweging zonder centraal comité

MESSIANISTISCHE WAANZIN

Het aspect waarop XR waarschijnlijk het meest verschilt van traditionele anarchistische of andere linkse groeperingen, (alhoewel dit bekender klinkt voor diegenen die in de jaren negentig actief waren in de Anti-Roads Movement) is spiritualiteit. De openheid binnen XR ten opzichte van de spiritualiteit komt voort uit een bewustzijn dat feiten niet genoeg zijn, dat logica niet alles kan verklaren, dat gelijk hebben niet altijd betekent dat je de discussie zult winnen. Mensen worden aangespoord en gemotiveerd door onderlinge samenhang, gemeenschap en de verbindende kracht van collectieve rituelen. Kijk enkel naar de woede die ontstond onder honderdduizenden mensen toen de oprichting van de Europese Super League werd voorgesteld, waardoor hun collectieve ritueel, het voetbal, fundamenteel werd bedreigd.

XR gebruikt deze neiging erg bewust om activisten met elkaar te verbinden en hun verbinding te versterken door middel van het samen zingen van liedjes, uitvoeren van rituelen of het tot in de oneindigheid doorklinken van de samba drums. De inachtneming van het heilige, het schone en het psychedelische heeft velen binnen XR gesterkt als activisten en als gemeenschap. Extinction Rebellion is, tijdens een ayahuasca-ceremonie, als idee in het hoofd van Gail Bradbrook ontstaan en dat laat zich voelen. Ongegeneerde liefde en rouw voor datgene wat je liefhebt is krachtig...

XR laat zich echter niet enkel door new age- en sjamanistische praktijken inspireren. Binnen XR is er ook een sterke stroming geïnspireerd door christelijke andersdenkenden. Zo zijn er de Rebellions of One, waarvan de individuen wegen blokkeerden om de klimaatcrisis aan te kaarten of onaangekondigde speeches hielden in het openbaar vervoer om zo de ritmes van het alledaagse leven te onderbreken en om de aanwezigen te vragen in te zien hoe groot deze crisis werkelijk is.
XR heeft overduidelijk niet alle antwoorden daarop, maar er zijn enkele krachtige signalen Juist nu zijn er honderdduizenden, zo niet miljoenen, mensen in het Verenigd Koninkrijk die inzien dat de dingen allesbehalve goed gaan. Naomi Klein noemt dit de 'initiële meta-schreeuw over het leven in een ondraaglijke pandemie onder een allesverslindend kapitalisme.' Zij willen antwoorden hebben.

Eens was een sterke, ecoanarchistische culturele tegenbeweging in het Verenigd Koninkrijk in staat duizenden, en niet slechts tientallen, mensen te mobiliseren om de straten van Londen te bezetten. Die had een heleboel gemeen met XR. We zullen meer en beter moeten reflecteren op hoe we met 'liberale' bewegingen om willen gaan. Onze kritieken moeten accuraat zijn, een objectieve evaluatie en niet op voorhand afkraken. We zullen daarbij verantwoordelijkheid moeten nemen door onze kritiek ook zelf te belichamen en ons, indien we dat niet doen, moeten onthouden van het genadeloos bekritiseren van anderen. We moeten wat zeggen of zwijgen, of onze beweging scheppen of ons massaal daarbij aansluiten en zien waar we terecht komen.

DOOR BILL STICKERS

VERTALING DOOR TEUN ZWARTSTAART

Bron: freedomnews.org.uk/2021/08/12/in-defence-of-extinction-rebellion/

NOTEN

1 libcom.org/blog/xr-pt-2-31102019
2 opendemocracy.net/en/opendemocracyuk/exiting-vampire-castle/
3 burningpink.earth/
4 youtube.com/watch?v=w3yRv1B8Y-w

KRONIEK MIGRATIESTRIJD

Diverse datums
'Niet gay genoeg' ondersteuning LGBT+ vluchtelingen
Het initiatief LGBT Asylum Support biedt al enige jaren ondersteuning aan en voert campagne voor LGBT+ vluchtelingen die geen verblijfsstatus toegekend krijgen. LGBT Asylum Support roept onder meer op mensen te ondersteunen bij de behandeling van hun zaken in rechtbanken:
dinsdag 5 oktober – voor een Oegandese homoseksuele asielzoeker bij de rechtbank Zwolle
woensdag 13 oktober – voor een Nigeriaanse homoseksuele asielzoeker bij de rechtbank Arnhem
donderdag 11 november – voor een Egyptische transgender asielzoekster bij de rechtbank Utrecht
vrijdag 12 november – voor een Tsjetsjeense lhbti-asielzoeker bij de rechtbank Groningen
dinsdag 16 november – voor een Egyptische homoseksuele asielzoeker bij de rechtbank Amsterdam
dinsdag 16 november – voor een Nigeriaanse homoseksuele asielzoeker bij de rechtbank Amsterdam

Vrijdag 10 september
Thales kaartautomaten in brand gestoken
Op station Den Haag Moerwijk worden twee kaartautomaten, geproduceerd door Thales, in brand gestoken. De anonieme claim op Indymedia stelt: 'Het bedrijf levert radarapparatuur en andere tech aan autoriteiten die migranten en vluchtelingen tegenhouden aan de Europese grenzen. Thales draagt zo bij aan de dood en ellende van duizenden mensen. Thales profiteert van Fort Europa, oorlog en militarisme [...] Vuur en vlammen voor de profiteurs van Fort Europa!'

Zaterdag 11 september
Manifestatie 'Vrijheid voor Afghanistan! Verblijfsrecht voor Afghaanse vluchtelingen!'
In Rotterdam organiseert een aantal Afghaanse Nederlanders, ondersteund door Rotterdam BIJ1 en Doorbraak, een manifestatie in solidariteit met de Afghanen die strijden voor een vrij en democratisch Afghanistan. Zolang Afghanistan niet vrij is 'moeten de Nederlandse overheid en de EU alle Afghaanse vluchtelingen een verblijfsvergunning geven, vooral ook de meer dan tienduizend Afghanen die in de mensonterende Griekse kampen vastzitten.'

Zaterdag 25 september
Demonstratie 'Afghaanse Solidariteit: Vluchtelingen altijd welkom in Gelderland!'
Enige tientallen mensen demonstreren in Ede voor opvang van en solidariteit met Afghaanse vluchtelingen. De demonstratie is een reactie op de van extreemrechtse uitingen doordrenkte demonstratie tegen vluchtelingen in Harskamp in de gemeente Ede, nadat hier eind augustus de opvang van uit Afghanistan geëvacueerde vluchtelingen was aangekondigd.

Dinsdag 28 september
Protest 'Let Them In' bij Poolse ambassade
Bij de Poolse ambassade in Den Haag houdt MiGreat een protest vanwege het Poolse optreden aan de grens met Belarus. Vluchtelingen worden daar slachtoffer van een cynisch machtsspel tussen het regime van Belarus en de EU, waarbij de Poolse autoriteiten met geweld en pushbacks mensen proberen buiten te houden die door de autoriteiten van Belarus naar de grens gebracht geworden.

Woensdag 13 oktober
Demonstratie voor verblijfsrecht vluchtelingenkinderen
Vluchtelingen uit de gezinslocatie in Katwijk demonstreren voor een rechtvaardige kinderpardonregeling. De vluchtelingen eisen verblijfsrecht voor alle vluchtelingkinderen die vijf jaar of langer in Nederland leven en die hier dus geworteld zijn. Ze lopen van de gezinslocatie naar het gemeentehuis, waar, volgens een verslag, 'de burgemeester (...) de verhalen aan[hoorde] en deed alsof hij geïnteresseerd was'.

Woensdag 13 oktober
Demonstratie voor een humaan bestaan voor elke vluchteling
PINK!, de jongerenorganisatie van de Partij voor de Dieren, demonstreert in Den Haag voor een 'humaan beleid' voor vluchtelingen, onder verwijzing naar de samenwerking tussen de EU en Libië om vluchtelingen tegen te houden en pushbacks aan de EU-grenzen. Er wordt een manifest aangeboden aan Tweede Kamerleden.

Donderdag 14 oktober
Demonstratie voor Eritrese vluchtelingen in Libië
Zo'n honderd voornamelijk uit Eritrea afkomstige mensen demonstreren in Den Haag om aandacht te vragen voor de situatie van Eritrese vluchtelingen in Libië.

Zaterdag 23 oktober
Demonstratie voor permanente verblijfsvergunningen
In Amsterdam demonstreren zo'n 250 personen voor permanente verblijfsvergunningen voor mensen die al jaren in Nederland verblijven. We Are Still Here, voortgekomen uit het vluchtelingencollectief We Are Here, vraagt met name ook aandacht voor de dreiging van de gemeente Amsterdam ongedocumenteerde vluchtelingen uit de Landelijke Vreemdelingen Voorziening-locaties te zetten. Zij zullen daardoor wederom in voortdurende bestaansonzekerheid op straat gezet worden.

Zaterdag 31 oktober / zondag 7 november
Herdenking omgekomen vluchtelingen
In het kader van de rooms-katholieke gedenkdag Allerzielen worden in Den Haag (31 oktober) en Amsterdam (7 november) oecumenische herdenkingen gehouden van vluchtelingen die het afgelopen jaar omkwamen aan de Europese grenzen.

DOOR NO BORDER NETWERK

Vrije Bond
Word Lid

Word lid van de Vrije Bond!
Ontvang Buiten de Orde viermaal per jaar!

Contributierichtlijnen per maand:

Inkomen € 0 t/m € 500,-:
€ 2,- per maand
Inkomen € 500,- t/m bijstand:
€ 4,- per maand
Inkomen bijstand t/m minimumloon:
€ 6,- per maand
Inkomen hoger dan minimumloon:
€ 8,- per maand
(meer is ook welkom)

Geef je op via:
www.vrijebond.nl/word-lid

Je contributie kun je overmaken op:
IBAN: NL80 INGB 0005 4954 73
BIC/Swift: INGB NL2A
t.n.v. Vrije Bond te Amsterdam

Vrije Bond
Uitgangspunten

1. De Vrije Bond gaat uit van en streeft naar een anarchistische samenleving waarin een mens zelf kan bepalen hoe het leven in te richten.
2. De Vrije Bond is een organisatie van anarchistische individuen en groepen gebaseerd op:
   - gelijkwaardigheid van alle mensen;
   - autonomie van het individu;
   - zelfbestuur en zelfbeheer, vrije vereniging en federalisme;
   - een goed milieu en een vitale natuur;
   - de afschaffing van alle vormen van gezag (bijvoorbeeld op economisch, politiek, sociaal, religieus, cultureel of seksueel gebied);
   - de opbouw van een vrije samenleving zonder klassen, staten, of grenzen, gebaseerd op anarchistische werkwijzen en wederzijdse hulp.
3. De totstandkoming van een vrije samenleving kan onmogelijk het werk van de Vrije Bond alleen zijn. Wij willen de anarchistische beweging uitbreiden, bekendheid geven aan onze ideeën, en deze verwezenlijken. Directe actie in woord en daad is het belangrijkste middel van de Vrije Bond.
4. Aangezien onderdrukking, kapitalisme en uitbuiting wereldwijde fenomenen zijn is onze strijd een internationale strijd. De Vrije Bond verwerpt elke vorm van nationalisme en stelt hiertegenover een federalistische organisatie van de maatschappij. Naast het verenigen van anarchistische groepen en individuen in onze directe omgeving, onderhoudt de Vrije Bond ook contacten met anarchisten en anarchistische federaties wereldwijd.
5. De samenleving waar de Vrije Bond naar streeft zal een pluriforme samenleving zijn. Verscheidenheid in ideeën en strategieën door aangesloten groepen en individuen is inherent daaraan.
6. De Vrije Bond biedt geen blauwdruk voor een toekomstige samenleving, alleen de praktijk kan dit uitwijzen. Wat de Vrije Bond wel biedt is een organisatiestructuur waar op anarchistische wijze mensen van allerlei schakeringen strijdbaar en solidair het debat kunnen aangaan, van elkaar kunnen leren en kunnen samenwerken.
7. De Vrije Bond initieert en ondersteunt activiteiten die de verwezenlijking van de uitgangspunten bevorderen.

RONKIE DE ZOMBIE

